Έτος Ζ΄

Τεῦχος 139ον

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΔΟΣΙΣ: ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ ΠΟΛΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελίς

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΤΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ

Ἡ Ἀστυνομία Πόλεων κατὰ τὴν περίοδο τοῦ κομμουνιστοσυμμοριτισμοῦ, ὑπὸ Ἀστυν. Δ/ντοῦ Α', κ. Ν. Ἀρχιμανδρίτου (συνέχεια) 6743

ΑΝΤΙΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟΣ ΑΓΩΝ

Μπόρις Παστερνὰκ—Ὁ μάρτυς τῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ πνεύματος, ὑπὸ Δικηγόρου κ. Σ. Χανδρῆ 6745

ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ ΠΟΛΕΩΝ

Ἀστυνομικαὶ ἀναμνήσεις, ὑπὸ τοῦ τ. Ἀρχηγοῦ Ἀστυνομίας Πόλεων κ. Ι. Καλυβίτη. 6749

ΑΝΤΙΑΛΚΟΟΛΙΚΟΣ ΑΓΩΝ

Οἱ διδάσκαλοι καὶ ἡ κατὰ τοῦ ἀλκοολισμοῦ προπαγάνδα, ὑπὸ τ. Καθηγητοῦ Ἰατροδικαστικῆς κ. Γ. Κάτσα 6751

ΘΕΜΑΤΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Πῶς ἡ προπαγάνδα ἐπηρεάζει τὴν σκέψιν μας, ὑπὸ Ἀστυν. Δ/ντοῦ Β' κ. Κ. Τουζένη. 6755

ΤΕΧΝΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ

Ἴχνη ἐργαλείων—Γενικαὶ παρατηρήσεις, ὑπὸ Ἀστυνόμου Β' κ. Δ. Κατσιμαγκλῆ. 6761

ΣΟΒΑΡΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ

Ρετζαῖοι—Ἡ ληστεία τῆς Πέτρας—Πῶς ἀνεκαλύφθησαν καὶ πῶς συνελήφθησαν ὑπὸ τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων στὸ Ἐξωτερικό, ὑπὸ Ὑπαστυνόμου Α' κ. Γ. Καρούζου (συνέχεια) 6767

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ

...Τὰ σταφύλια τῆς ὀργῆς..., ὑπὸ Δοκίμου Ὑπαστυνόμου κ. Σ. Πηλοῦ 6772

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Ἱστορικοὶ περίπατοι στοὺς δρόμους τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Πειραιῶς, ὑπὸ Ὑπαστυνόμου Β' κ. Ι. Ράϊκου (συνέχεια) 6782

ΔΙΕΘΝΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Χαμένα σκυλιά, χωρὶς περιλαίμιο, ὑπὸ Qil. Cesbron, κατὰ μετάφρασιν «Ἀστυνομικῶν Χρονικῶν» (συνέχεια) 6785

ΠΕΝΘΗ

Ἰωάννης Χαραλαμπόπουλος, ὑπὸ Ἀρχιφύλακος κ. Παν. Παπαγεωργοπούλου 6788

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ 6790

Σημείωσις: Ἡ συνέχεια τῆς μελέτης «Ἑλληνικὸ Μηνολόγιο», λόγῳ πληθώρας ὕλης θὰ δημοσιευθῇ στὸ ἑπόμενο τεῦχος.

ΑΙ ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΜΕΝΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ ΑΠΗΧΟΥΝ ΤΗΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑΝ ΤΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ ΚΑΙ ΤΑΣ ΓΝΩΜΑΣ ΑΥΤΩΝ

Τὸ περιοδικὸν ἐκτυποῦται εἰς τὰ Τυπογραφικὰ Καταστήματα Ἀδελφῶν Γ. ΡΟΔΗ Κεραμεικοῦ 40 — Ἀθῆναι (τηλ. 522-512)

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

15ΘΗΜΕΡΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ ΣΩΜΑΤΟΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ ΠΟΛΕΩΝ
ΜΕΡΙΜΝΗ ΓΕΝΙΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ ΑΣΤΥΝ. ΠΟΛΕΩΝ (ΥΦΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ)
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΟΘ. ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΑ : ΟΔΟΣ Ι. ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗ 11 (ΤΕΩΣ ΝΕΪΓΥ 17), ΤΕΡΜΑ ΠΑΤΗΣΙΩΝ, ΤΗΛ. 881-262
ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ Ι ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμαὶ 72.—Ἑξάμηνος δραχμαὶ 36.—Τιμὴ τεύχους δραχμαὶ 3.
ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΙΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δολλάρια 3. — Ἑξάμηνος δολλάρια 1,5.

ΕΤΟΣ Ζ.' | ΑΘΗΝΑΙ 1 ΜΑΡΤΙΟΥ 1959 | ΤΕΥΧΟΣ 139ΟΝ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΤΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ

Η ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ ΠΟΛΕΩΝ ΑΠΟ ΤΗΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ ΤΗΣ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΟΝ (1921-1959)

Ὑπὸ κ. **Ν. ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ**, Ἀστυν. Δ/ντοῦ Α

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

ΙΖ'. Η ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ ΠΟΛΕΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΟΣΥΜΜΟΡΙΤΙΣΜΟΥ

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ

210.—Σύλληψις τοῦ Δ. Παπαρρήγα καὶ ἄλλων στελεχῶν τῆς Κομμουνιστικῆς Ὀργανώσεως Ἀθηνῶν.

211.—Ἐπιτυχίες τῆς Ὑποδιευθύνσεως Γενικῆς Ἀσφαλείας γιὰ τὴν ἐξάρθρωσι τῆς Κομμουνιστικῆς Ὀργανώσεως Πειραιῶς καὶ τῆς Ὀργανώσεως Ο.Ε.Ν.Ο.

***

210. Σύλληψις τοῦ Δ. Παπαρρήγα καὶ ἄλλων στελεχῶν τῆς Κομμουνιστικῆς Ὀργανώσεως Ἀθηνῶν.

Στὶς 27 Ἰουλίου 1948 ἡ Ὑποδιεύθυνσις Γενικῆς Ἀσφαλείας Ἀθηνῶν ἐσημείωσε καὶ ἄλλη μεγάλη ἐπιτυχία.

Ἀνεκάλυψε καὶ συνέλαβε μέσα σὲ μιὰ κρύπτη ποὺ εἶχε κατασκευασθῆ στὴν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Καλαμῶν 9 οἰκίαν, τὸ Δημήτριο Παπαρρήγα, ἀνώτατο ἡγετικὸ στέλεχος, μέλος τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε., ὁ ὁποῖος εἶχεν ἐκτοπισθῆ στὴν Ἰκαρία, ἀπ' ὅπου ἐδραπέτευσε καὶ ἀνέλαβε τὴν καθοδήγησι τῆς Κομμουνιστικῆς Ὀργανώσεως Ἀθηνῶν.

Τὴν ἴδια ἐποχὴ συνελήφθησαν ὁ Καρακίτσος Παντελῆς, ἀνώτατο ἐπίσης, ἡγετικὸ στέλεχος, μέλος τῆς Κ.Ε. Ἐλέγχου, καθοδηγητὴς τῆς Κομμουνιστικῆς Ὀργανώσεως «Ἐθνικὴ Ἀλληλεγγύη», καθὼς ἐπίσης καὶ τὰ ἀνώτατα στελέχη Βασίλειος Μαρκεζίνης Β' Γραμματεὺς τῆς Ἐπιτροπῆς Πόλεως Κ.Ο.Α., Ἀναστάσιος Χαϊνόγλου ὑπεύθυνος τοῦ παρανόμου μηχανισμοῦ τοῦ Π.Γ. τῆς Κ.Ε., Ἀλέξανδρος Ἰωαννίδης ὑπεύθυνος ἐπὶ τῆς διαφωτίσεως τῆς Κ.Ο. Ἀθηνῶν, Ἐμμανουὴλ Λυγηρὸς ὑπεύθυνος πρὸς ἀνεύρεσι καταλλήλων σπιτιῶν καὶ τὴν κατασκευὴ σ' αὐτὲς κρυπτῶν γιὰ τὴ διαμονὴ τῶν ἀνωτέρων στελεχῶν, τὴν ἀπόκρυψι τῶν ἀρχείων τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ τοῦ ὑλικοῦ τοῦ ἐκδοτικοῦ μηχανισμοῦ. Ἐν συνόλῳ συνελήφθησαν κατὰ τὴν ἐπιχείρησιν ἐκείνην 15 ἀνώτερα στελέχη τοῦ Κ.Κ.Ε., τὰ περισσότερα δὲ ἀπὸ αὐτὰ ἐκρύβοντο μέσα σὲ κρύπτες ποὺ εἶχαν κατασκευασθῆ μὲ ἐπιμέλεια καὶ μεγάλη τέχνη.

Μὲ τὶς συλλήψεις αὐτὲς ἐξηρθρώθη τελείως ἕνα ἀπὸ τὰ σοβαρώτερα κλιμάκια τῆς Κομμουνιστικῆς Ὀργανώσεως Ἀθηνῶν καὶ πραγματικὰ ὑπέστη ἰσχυρότατο πλῆγμα τὸ Κ.Κ.Ε.

Ἀργότερα στὶς 22-10-948 συνελήφθησαν 22 στελέχη τῆς 6ης Ἀχτίδας τῆς Κ.Ο.Α., ἡ ὁποία πολλὲς φορὲς εἶχεν ἀνασυγκροτηθῆ, καὶ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη εἶχε συγκροτηθῆ ἀπὸ τὸν Παλαιολόγο Στασινόπουλο ποὺ καὶ αὐτὸς συνελήφθη.

211. Ἐπιτυχίες τῆς Ὑποδιευθύνσεως Γενικῆς Ἀσφαλείας γιὰ τὴν ἐξάρθρωσι τῆς Κομμουνιστικῆς Ὀργανώσεως Πειραιῶς καὶ τῆς Ὀργανώσεως Ο.Ε.Ν.Ο.

Τὴν ἴδια ἐποχὴ ἐκινήθη δραστήρια καὶ ἡ Ὑποδιεύθυνσις Γενικῆς Ἀσφαλείας Πειραιῶς καὶ εἶχεν ἀρκετὲς ἐπιτυχίες κατὰ τοῦ κομμουνισμοῦ.

Ἔτσι ἀνεκαλύφθησαν καὶ συνελήφθησαν πολλὰ μέλη τῆς διαβόητης γιὰ τὴν ἀντεθνική της δρᾶσι στὸ ἐξωτερικὸ καὶ στὸ ἐσωτερικὸ Ναυτεργατικῆς Ὀργανώσεως Ο.Ε.Ν.Ο. Κατὰ τὴν σύλληψι τῶν κομμουνιστῶν αὐτῶν κατεσχέθησαν 240 Ἀγγλικὲς λίρες, 240 δολλάρια καὶ ἀρκετὲς ποσότητες ἱματισμοῦ. Τὰ χρήματα αὐτὰ καὶ ὁ ἱματισμὸς προήρχοντο ἀπὸ παρανόμους ἐράνους τῶν κομμουνιστῶν ποὺ ἐγένοντο μεταξὺ τῶν πληρωμάτων τῶν Ἑλληνικῶν φορτηγῶν καὶ προορίζοντο γιὰ τὴν ἐνίσχυσι τῶν συμμοριτῶν.

Μεταξὺ τῶν συλληφθέντων ἦταν καὶ ὁ ἐπικίνδυνος κομμουνιστὴς καὶ ταμίας τῆς Ὀργανώσεως Γεώργιος Φράγκος καὶ ὁ Δημήτριος Γαλάτης ποὺ εἶχε σημειώσει σοβαρὴ ἀντεθνικὴ δρᾶσι στὸ ἐξωτερικό.

Ἡ δρᾶσις τῆς Ναυτεργατικῆς αὐτῆς Ὀργανώσεως εἶχε ξαπλωθῆ σ' ὅλα τὰ μεγάλα ναυτικὰ κέντρα τοῦ ἐξωτερικοῦ ὅπου ἐγίνονταν ἔρανοι γιὰ τοὺς συμμορίτες. Ἡ τρομοκρατία ποὺ ἠσκεῖτο κατὰ τῶν ναυτεργατῶν ἀπὸ τοὺς ἡγέτας τῆς Ο.Ε.-Ν.Ο. ἦταν ἀφάνταστη. Κανεὶς δὲν ἐναυτολογεῖτο ἂν δὲν ἐγινόταν μέλος τῆς Ὀργανώσεως καὶ δὲν μετεῖχε στοὺς ἐράνους. Μὲ τὴν ἀνακάλυψι τῆς κομμουνιστικῆς αὐτῆς ὀργανώσεως ἀπηλλάγη ἡ ναυτεργατικὴ τάξις ἀπὸ ἕνα ἐπικίνδυνο κλιμάκιο τῆς Κομμουνιστικῆς Ὀργανώσεως Πειραιῶς.

Περὶ τὰ τέλη Ἰουλίου τοῦ 1948 ἀπὸ τὴ Γενικὴ Ἀσφάλεια Πειραιῶς ὕστερα ἀπὸ μακρὰ καὶ ἔντονη παρακολούθησι, κατωρθώθη ν' ἀνακαλυφθῆ μία «γιάφκα» δηλαδὴ μυστικὸ κέντρο συναντήσεως κομμουνιστῶν ποὺ βρίσκονταν σ' ἕνα ὑπόγειο τῆς ὁδοῦ Καποδιστρίου, ὅπου λειτουργοῦσε κατάστημα πωλήσεως σχοινικῶν τοῦ Εὐαγγέλου Κατράδη. Στὸ κέντρο τοῦτο κατωρθώθη νὰ συλληφθοῦν ἀρκετοὶ κομμουνισταί, κατεσχέθησαν δὲ δελτία εἰδήσεων τοῦ ραδιοσταθμοῦ τῶν συμμοριτῶν καθὼς καὶ 45 προκηρύξεις, μὲ τὶς ὁποῖες ἐκαλοῦντο τὰ μέλη τοῦ Κ.Κ.Ε. νὰ ἐνισχύσουν τὸν ἀγῶνα τῶν συμμοριτῶν μὲ ἀνατρεπτικὲς ἐνέργειες. Ἐπίσης ἀνευρέθησαν διάφορες συνθηματικὲς ἐπιστολές, κομμουνιστικὰ βιβλία καὶ 13 ὡρολόγια τῆς χειρός.

Τὸ μῆνα Αὔγουστο ἡ Γενικὴ Ἀσφάλεια Πειραιῶς σημείωσε καὶ ἄλλη ἐπιτυχία μὲ τὴν ἀνακάλυψι τῶν νέων ὁμάδων αὐτοαμύνης καὶ τὴν σύλληψι πολλῶν ἐπικινδύνων κομμουνιστῶν ποὺ ἐσχεδίαζαν δολοφονίες ἐθνικοφρόνων πολιτῶν ἰδίως ἀστυνομικῶν, καθὼς καὶ τὴν ἐνέργεια δολιοφθορῶν (σαμποτάζ), σὲ ἀποθῆκες, ἐργοστάσια καὶ λιμάνια. Τὰ περισσότερα μέλη τῶν ὀργανώσεων αὐτῶν συνελήφθησαν.

Λίγο ἀργότερα ἡ Ἀσφάλεια Πειραιῶς συνέλαβε καὶ ἄλλους 10 αὐτοαμυνίτες στοὺς ὁποίους ἡ «Ἐπιτροπὴ Πόλης Πειραιῶς» εἶχεν ἀναθέσει τὴ διενέργεια δολιοφθορῶν, τὴ συλλογὴ ἐράνων, τὴν ὀργάνωσι ἀπεργιῶν καὶ τὴ δημιουργία συγχύσεως στὰ μετόπισθεν, γιὰ νὰ δώσῃ ἔτσι μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ ἔμμεσο ἐνίσχυσι στὸ «Δημοκρατικὸ Στρατό». Μεταξὺ τῶν συλληφθέντων ἦσαν ὁ Κ. Σπυρόπουλος ἀρχηγὸς αὐτοαμύνης Πειραιῶς, ὁ Παναγιώτης Σουγλάκιας καὶ ὁ Ν. Σπαγλάκος ἡγετικὰ στελέχη τῆς αὐτοάμυνας.

(Συνεχίζεται)

ΜΠΟΡΙΣ ΠΑΣΤΕΡΝΑΚ

— Ο ΜΑΡΤΥΣ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΤΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ —

Ὑπὸ τοῦ Δικηγόρου
κ. **Σ. ΧΑΝΔΡΗ**

Ἡ ἐλευθερία σὲ ὅλες της τὶς μορφὲς καὶ τὶς ἐκδηλώσεις εἶναι ἀναπόσπαστα συνδεδεμένη μὲ τὴν ἀνθρωπίνη φύσι. Ἡ ἐλευθερία ὄχι μόνον ἡ πολιτικὴ ἀλλὰ καὶ ἡ πνευματική, ἡ θρησκευτικὴ καὶ ἡ ἠθικὴ δὲν μπορεῖ νὰ νοηθῇ ἔξω ἀπὸ τὴν οὐσία τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος.

Σύμφωνα μὲ τὴν ἔννοια αὐτὴ τῆς ἐλευθερίας ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἱκανὸς μόνος του ν' ἀποφασίζῃ γιὰ τὴ ζωή του καὶ γι' αὐτὸ φυσικὰ εἶναι ὑπεύθυνος τῶν πράξεών του. Ὁ ἐλεύθερος ἄνθρωπος μπορεῖ νὰ ἀνυψωθῇ πνευματικὰ νὰ μελετήσῃ, νὰ γνωρίσῃ καὶ νὰ ὑποτάξῃ τὴν γύρω του ἄλλογη φύσι καὶ τὸν ἴδιο του τὸν ἑαυτό. Τὸ ἐλεύθερο ἀνθρώπινο πνεῦμα ἐπεκτείνεται σὲ πολλοὺς τομεῖς : στὴν γνῶσι, στὴν τέχνη, στὴ γλῶσσα. Ἐπίσης χάρις σ' αὐτὸ ὁ ἄνθρωπος ἔρχεται σὲ σχέσι μὲ τοὺς ὁμοίους του, δημιουργεῖ πολιτικὴ ὀργάνωσι, δίκαιον, σύστημα οἰκονομίας καὶ ἐφαρμόζει τοὺς ἠθικοὺς κανόνες.

Μὲ τὴν ἐλευθερία τῆς σκέψεως προχωρεῖ σὲ γενικὴ θεώρησι ὅλων τῶν ἄλλων καὶ τοῦ ἑαυτοῦ του μαζὶ καὶ δημιουργεῖ τὴ φιλοσοφία «στὸ μέγιστον μάθημα» ὅπως εἶπεν ὁ Πλάτων. Τέλος, κάνει ἕνα μεγάλο ἅλμα καὶ πηγαίνει σὲ κόσμους ὑπεραισθητούς, ἐκεῖ ὅπου τοῦ ἀποκαλύπτεται τὸ θρησκευτικὸ μυστήριο. Αὐτὲς εἶναι οἱ ἐκδηλώσεις τοῦ ἐλευθέρου πνεύματος, αὐτὰ εἶναι τὰ ἀγωνίσματα τῆς χειραφετημένης ὅπως λέμε σκέψεως. Καὶ εἶναι πραγματικὰ ἀγωνίσματα οἱ προσπάθειες τοῦτες τοῦ πνεύματος, ἀφοῦ ἀγώνας σκληρὸς ἀπαιτεῖται γιὰ νὰ κερδίσῃ παρ' ὅλες τὶς ὑλικὲς δυσκολίες, τὸ πνεῦμα τὴν ἐλευθερία του. Γιατὶ ὅλα ὅσα ἐδημιούργησαν οἱ ἄνθρωποι, ὁ πολιτισμὸς καὶ ἡ πρόοδος, ὑπῆρξαν μιὰ νίκη πάνω στὶς ὑλικὲς ἀντιξοότητες, μιὰ νίκη τῆς παντοδυνάμου ἐλευθερίας. Τὴν παντοδυναμία ὅμως τούτη τῆς ἐλευθερίας ἦλθαν κάποτε συστήματα καὶ θεωρίες νὰ τὴν καταλύσουν, νὰ τῆς βάλουν ἔστω φραγμούς. Πρῶτος ἀπ' ὅλους ὁ Μαρξισμός, ὅπως ξεκίνησε καὶ ὅπως τελικὰ διαμορφώθηκε, ζήτησε νὰ τὴν μετατρέψῃ σὲ μιὰ καταδυναστευτικὴ ἔννοια. Γιὰ τὸν Μαρξισμὸ δὲν ὑπάρχει ἀλήθεια ἀντικειμενική, δὲν ὑπάρχει ἐλευθερία τοῦ πνεύματος πάνω στὴν ὕλη. Ἡ ὕλη εἶναι παντοδύναμος καὶ στὴν παντοδυναμία της αὐτὴ ὑποδουλώνει τὴ σκέψι καὶ τὸ στοχασμό.

Ὁ πνευματικὸς ἄνθρωπος, ποὺ ἔγινε κομμουνιστὴς δὲν μπορεῖ νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἀλήθεια ὅπως τὴν βλέπει, ὅπως τὴν νοιώθει μέσα του νὰ καίῃ καὶ νὰ συνταράζῃ ὁλόκληρο τὸν ἐσωτερικό του κόσμο.

Ὁ λογοτέχνης στὴν Ε.Σ.Σ.Δ. ἀναγκάζεται νὰ παρουσιάσῃ σὰν ἀλήθεια ἐκεῖνο, ποὺ δὲν βλέπει, ἐκεῖνο ποὺ δὲν αἰσθάνεται, ἐκεῖνο ποὺ δὲν πιστεύει, ἀρκεῖ μονάχα τοῦτο νὰ συμφέρῃ στὸ καθεστώς, καὶ νὰ ἐξυπηρετῇ τοὺς σκοπούς του.

Ἡ σκέψη τοῦ πνευματικοῦ δημιουργοῦ περνᾷ ἀπὸ τὸ διϋλιστήριον τοῦ κόμματος. Γι' αὐτὸ καὶ δὲν εἶναι ἀληθινὴ τέχνη ἀφοῦ τέτοια εἶναι μόνο ἐκείνη, ποὺ ἀρνεῖται νὰ ὑποταχθῇ σὲ ὁποιαδήποτε ἐπιταγὴ καὶ πρὸ παντὸς στὴν ἐπιταγὴ τῆς ὕλης.

Κάθε βιασμὸς τοῦ πνεύματος, κάθε περιορισμὸς τοῦ δημιουργικοῦ ἐνστίκτου ἀκόμα κι' ἂν προέρχεται ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν φορέα του, τὸν ἀπομακρύνει ἀπὸ τὸ μυστήριο τοῦ κόσμου, τὴν αἰωνία πηγὴ ἀπ' ὅπου ἀναβλύζει ἡ τέχνη, τὸ λογοτεχνικὸ δημιούργημα.

Γι' αὐτὸ τὴν πραγματική, τὴν γνησία τέχνη, τὴν ἀληθινὴ λογοτεχνία, τὴν βρίσκουμε στὶς περιπτώσεις, ποὺ ὁ δημιουργὸς της ἀντιστέκεται σὲ κάθε ἐξω-

τερικὴ καταπίεσι. Ὅμως στὶς χῶρες ποὺ ἐπεκράτησε ὁ κομμουνισμὸς καὶ πιέζεται τὸ πνεῦμα δὲν μπορεῖ νὰ δημιουργηθῇ ἀληθινὴ τέχνη ἀφοῦ ὁ φορεύς της ἄλλα πιστεύει κι' ἄλλα ἀναγκάζεται νὰ παρουσιάζῃ. Ἡ πνευματικὴ ἀπελευθέρωσι ὡστόσο εἶναι μιὰ ὑποσυνείδητη ἀγωνία ὁλόκληρης τῆς ἐντελιγκέντσιας στὶς χῶρες τοῦτες. Συχνὰ ἀκούγονται στὸ ἔργο τους ψίθυροι ἐλπίδας, φωνὲς λυτρωμοῦ.

«Ἂν ὁλόκληρος ὁ κόσμος σκεπαζόταν ἀπὸ μιὰ πλάκα ἀσφάλτου, κάπου θὰ παρουσιάζονταν μιὰ ρωγμὴ κι' ἡ χλόη θὰ ξανάρχιζε νὰ βλαστάνῃ». Ἡ ὡραία αὐτὴ φράση ἀνήκει στὸν συγγραφέα Ἤλ. Ἐρεμπουργκ. Ἴσως νὰ μὴν εἶναι τυχαῖο, ὅτι εἰπώθηκε ἀκριβῶς ἀπὸ ἕνα σοβιετικὸ συγγραφέα. Γιατὶ ὁ κομμουνισμὸς στάθηκε πραγματικὰ μιὰ «πλάκα», ποὺ θέλησε νὰ σκεπάσῃ τὸν κόσμο. Μὰ οἱ ρωγμὲς παρουσιάσθηκαν, κι' ἡ χλόη βλάστησε ἀκόμα καὶ μέσα στὰ μοναλιθικὰ κομμουνιστικὰ κόμματα καὶ σ' αὐτὴ τὴ Σοβιετικὴ Ρωσία. Πολλὲς ὑπῆρξαν οἱ περιπτώσεις, ποὺ ἡ πέννα τοῦ λογοτέχνη ἄνοιξε μεγάλα παράθυρα στὰ φοβερὰ τείχη τῆς κομμουνιστικῆς καταπιέσεως καὶ ἄφισε τὸ πνεῦμα ἐλεύθερο πουλί, νὰ ζεσταθῇ, γιὰ λίγο στὸν ἥλιο τῆς ἐλευθερίας, νὰ τινάξῃ τὰ μουδιασμένα φτερά του ἔτσι ὅπως ἡ φύση θέλησε ἐλεύθερα. Αὐτὸ ὅμως τὸ δῶρο τῆς φύσεως εἶναι ὁ ἀπηγορευμένος καρπὸς τοῦ Σοβιετικοῦ... παραδείσου. Τὸ πέταγμα τοῦ πνεύματος δημιουργεῖ ἀσυγχώρητες παρεκκλίσεις στὴν κομματικὴ γραμμή. Καὶ ἡ τιμωρία ἔρχεται ἀμείλικτη.

Ἔτσι καὶ τὴν φορὰ τούτη ἡ θέση, ποὺ ἔλαβε τὸ πιὸ ἀκριβὸ τέκνο τῆς Σοβιετικῆς Ἑνώσεως, ὁ διαπρεπὴς συγγραφέας ποὺ ἡ φωνή του συνετάραξε τὴν ἡγεσία τοῦ Κρεμλίνου καὶ ἔκαμε τὸν πνευματικὸ κόσμο τῆς ὑδρογείου νὰ νοιώσῃ ρίγη συγκινήσεως καὶ αἰσθήματα ἀγανακτήσεως γιὰ τὴν «ἐλευθερία τάχα τοῦ πνεύματος» στὴ Σοβιετικὴ Ρωσία, ἐχαρακτηρίσθηκε σὰν ἀποτρόπαιον ἔγκλημα. Εἶναι ἡ περίπτωση Μπόρις Παστερνὰκ ποὺ τιμήθηκε ἀπὸ τὴν Σουηδικὴ Ἀκαδημία μὲ τὸ βαρβεῖο Νομπὲλ Λογοτεχνίας 1958. Στὸ πρόσωπο τοῦ Παστερνὰκ ὁ ἐλεύθερος στοχασμὸς τιμᾷ ὅλους ἐκείνους, ποὺ ἀγωνίσθηκαν γιὰ τὴν καλλιτεχνικὴ ἐντιμότητα καὶ τὴν πνευματικὴ ἐλευθερία ἐναντίον τῶν πιέσεων ἑνὸς ἀμείλικτου ὁλοκληρωτισμοῦ.

Εἶναι ἀπόλυτα ἀληθινό, ὅτι μὲ τὴν ἀναμφισβήτητη καὶ ἰσχυρὴ ἰδιοφυΐα του ὁ Μπόρις Παστερνὰκ μπορεῖ νὰ θεωρηθῇ πὼς ἱκανοποιεῖ σ' ἕνα μεγάλο βαθμὸ ὅλα τὰ αἰτήματα ποὺ θέτει τὸ βραβεῖον Νομπέλ. Πέρα ἀπ' αὐτὸ ὅμως ὁ Παστερνὰκ ἐπέτυχε κάτι σοβαρότερο, νὰ γράψῃ μὲ εὐθυκρισία καὶ ἀξιοπρέπεια καὶ κάτω ἀπὸ ἀφάνταστα δύσκολες συνθῆκες ἕνα ἀληθινὸ καὶ μνημειῶδες ἔργο.

Ὁ «Δρ. Ζιβάγκο» τοῦ Παστερνὰκ, ἔχει σὰν θέμα τὴ φάσι τῆς Ρωσικῆς ἱστορίας, ποὺ ἐκτείνεται ἀπὸ τὸ 1903 ὡς τὸ 1929 καὶ ὁ ἐπίλογος του ὁδηγεῖ τὸν ἀναγνώστη μέχρι τὸ τέλος τοῦ Β' παγκοσμίου πολέμου.

Τὸ ἐκπληκτικὸ τῆς ὑποθέσεως αὐτῆς εἶναι ὅτι μὲ τὸ ἔργον του ὁ Παστερνὰκ δὲν ἔρχεται καθόλου σὲ σύγκρουσι μὲ τοὺς σοβιετικοὺς πολιτικοὺς προσανατολισμοὺς καὶ τὶς κομμουνιστικὲς κατευθύνσεις, πολὺ περισσότερον μὲ τὴν κυβέρνησι τῆς Μόσχας. Ὅμως ἡ τελευταία μὲ ὅλα τὰ ὄργανά της, ἐπιτίθεται κατὰ τοῦ ἀγνοῦ συγγραφέα γιὰ μόνο τὸ λόγο, ὅτι οἱ κομμουνιστὲς δὲν μποροῦν ν' ἀνεχθοῦν τὸ πνεῦμα ἑνὸς ἀνθρώπου ποὺ ἀρνήθηκε μιὰ συμβατικὴ ἀντίληψι τῆς ζωῆς καὶ μιὰ κοινωνίαν ὅπου οἱ ἄνθρωποι εἶχαν τὴν ἴδια μεταχείρισι μὲ τὰ ἄψυχα ἀντικείμενα.

Πράγματι, ὁ Παστερνὰκ στὸ ἔργο τοῦτο μᾶς διδάσκει, πῶς νὰ ξεφεύγουμε ἀπ' τοὺς περιορισμοὺς τοῦ πνεύματος, πῶς νὰ μὴ ὑποτασσώμεθα στὸ πρῶτο τυχὸν «σύστημα», πῶς νὰ ἔχωμε σὰν ἰδανικό μας τὴν ἀρετὴ καὶ κάθε ἀξία, γιὰ νὰ μὴ φθάσουμε στὸ σημεῖο νὰ βαρεθοῦμε στὸ τέλος τὴν ἴδια τὴν ζωή μας. Εἶδε ὁ Παστερνὰκ τὸν ἄνθρωπο ὅπως εἶναι καὶ ὅπως ζῇ στὴ Ρωσία χωρὶς πίστι, ἀνώνυμο σὲ κάθε ἐκδήλωσι ἀντιμέτωπο μ' ἕνα ἀμείλικτο καὶ ἀπρόσιτο ἀνταγωνισμό, ἔ-

χοντας φθάσει τὴ φυσική του ἔνταξι σ' ἕνα ὀργανικὰ δεμένο κοινωνικὸ περιβάλλον. Εἶδε ὁ Παστερνὰκ τὸν κομμουνιστὴ χωρὶς θρησκευτικὲς λατρεῖες, παγωμένο ἀπὸ τὸ θάνατο τῶν θρύλων ποὺ τὸν ἐθέρμαιναν, νὰ ζῇ μιὰ ἀπίθανη καὶ ψεύτικη ζωή, νὰ κατατρύχεται ἀπὸ μιὰ νευρωτικὴ καὶ δυστυχισμένη συνείδησι.

Τὸ μυθιστόρημα «Δρ. Ζιβάγκο» στέκει πολὺ πιὸ ψηλὰ ἀπὸ τὰ πολιτικὰ σύνορα. Οἱ κομμουνιστὲς ἀρνήθηκαν νὰ τὸ ἐκδόσουν γιατὶ τρεῖς μόνον σελίδες του, μέσα ἀπ' τὶς 700, ἔχουν ἰδέες καὶ κρίσεις ἀσύμφορες γιὰ τὸ μαρξισμὸ ὅπως π.χ. ἡ φράση : «Δὲν γνωρίζω πνευματικὸ ρεῦμα πιὸ ἀπομονωμένο καὶ πιὸ μακρυ-» νὸ ἀπὸ τὰ γεγονότα, ἀπὸ τὸν μαρξισμό. Γιὰ νὰ ἀποκρυβῇ ἡ χρεωκοπία, ἔπρεπε » μὲ ὅλα τὰ μέσα τῆς τρομοκρατίας, ὁ λαὸς νὰ ξεμάθῃ νὰ κρίνῃ καὶ νὰ σκέπτεται. » Ἔπρεπε νὰ ὑποχρεωθῇ νὰ βλέπῃ αὐτὸ ποὺ δὲν ὑπῆρχε. Γιὰ νὰ μᾶς κάνουν νὰ » ξεχάσουμε τὴ συνήθεια νὰ σκεπτώμαστε, ἐξαπέλυσαν τὴν ἄνευ προηγουμένου » τρομοκρατίαν τῆς ἐποχῆς Γιέζω. Ἔτσι μιὰ μέρα ἡ Φιοντόροβνα συνελήφθη » στὸ δρόμο. Πέθανε ἢ χάθηκε, ποιὸς ξέρει ποῦ, σὰν ἕνα ὁποιοδήποτε νούμερο, » σ' ἕνα κατάλογο, ποὺ ξέπεσε σ' ἕνα ἀπὸ τὰ ἀναρίθμητα στρατόπεδα συγκεντρώ-» σεως τοῦ Βορρᾶ».

Ὁ Παστερνὰκ ἔφερε μιὰ σύγχυσι στοὺς δογματικοὺς κομμουνιστὲς γιατὶ ἐνῷ χαιρετίζει τὴν Ἐπανάστασι, τὴ θεωρεῖ ἁπλῶς σὰν ἕνα προοίμιο γιὰ κάτι καινούργιο.

Στὸ πρόσωπό του κάμπτεται ὁ σιδερένιος στέφανος, ποὺ σφίγγει τὴ σκέψι τοῦ κάθε κομμουνιστὴ συγγραφέα κι' ὁ συγγραφεὺς πιὰ ἀποκτᾶ τὸ δικαίωμα νὰ ἐκφράζεται ὅπως τοῦ ἀρέσει, νὰ ζῇ γνήσια, νὰ ἀνανεώνεται καὶ νὰ μὴ γίνεται ποτὲ δοῦλος τοῦ περιβάλλοντός του. Ὁ δέσμιος Παστερνὰκ γράφει ἐλεύθερα. Τὸ χέρι τοῦ συγγραφέα αὐτοῦ ὅπως καὶ ἄλλων Ρώσων συγγραφέων δεμένο ἀπ' τὴν ἁλυσίδα τῆς κομματικῆς δουλείας γράφει μὲ ὅλη τὴν καθαρότητα καὶ τὴν ἀγνότητα, ποὺ ἀρδεύει τὸ πνεῦμα του. Ἡ ἁλυσίδα τὸν κουράζει, δὲν τὸν καθοδηγεῖ.

Ὅμως, στὴν πνευματικὴ ἀπελευθερωτικὴ τάσι τοῦ Παστερνὰκ ἦλθε τὸ τίμημα τῆς ἐπιτυχίας καὶ τοῦ θριάμβου ἀπὸ τὴ Δύσι καὶ τὸ τίμημα τοῦ θανάτου ἀπὸ τὴν Ἀνατολή. Κι' ἐνῷ ὁ ἐλεύθερος ἄνθρωπος ἀνυψώνει τὸν Παστερνὰκ σὲ μεγάλο πνεῦμα τῆς ἐποχῆς μας, ἡ Σοβιετικὴ Ὁμοσπονδία Συγγραφέων ἀφαιρεῖ ἀπὸ τὸν μεγάλο λογοτέχνη τὸν τίτλο τοῦ Σοβιετικοῦ συγγραφέα καὶ τὸν ἀποβάλλει ἀπὸ τὴν ἕνωσι τῶν Σοβιετικῶν συγγραφέων μὲ τέτοιον τρόπον, ποὺ ν' ἀποτελῇ χυδαία πρόκλησι πρὸς τὴν παγκόσμια διανόησι.

Οἱ ἐπίσημοι ἄνθρωποι τῆς Μόσχας ἔχουν κάθε δικαίωμα νὰ θεωροῦν ὅτι τὸ ἔργον τοῦ Παστερνὰκ δὲν συμβάλλει στὴ «σοσιαλιστικὴ ἀνοικοδόμηση» κι' ἐπειδὴ αὐτὴ ἡ «σοσιαλιστικὴ ἀνοικοδόμηση» μὲ τὰ πεντάχρονα σχέδιά της καὶ λοιπὰ καὶ λοιπὰ εἶναι τὸ ἀκραῖο ἰδανικὸ τοῦ σοβιετικοῦ κράτους καὶ ἡ μόνη ἄρτια ἀξία του, εὔλογον εἶναι ἡ ἀξία—πνεῦμα—νὰ μπαίνῃ σὲ δεύτερη μοίρα. Καὶ σ' αὐτὴ τὴ δεύτερη μοῖρα ἔχουν κάποια θέσι στὴν ἐκτίμησι τῶν ὑπευθύνων τῆς «ἀνοικοδομήσεως» οἱ ἄνθρωποι ποὺ θέτουν τὸ πνεῦμα τους στὴν ὑπηρεσία τοῦ κρατικοῦ σκοποῦ. Τοῦτο ὅμως εἶναι μιὰ ἄρνησι τοῦ πνεύματος ποὺ φυσικὸ ἔδαφος ἔχει τὴν ἐλευθερία, ρίζες του τὴν ἐθνικὴ παράδοσι, ἀτμόσφαιρά του τὴν ἀνεξαρτησία, κορμό του τὴν ἀξιοπρέπεια. Ὁ πνευματικὸς ἄνθρωπος, ποὺ δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ εἰπῇ «ὄχι» στὴν πολιτεία—ὅταν νομίζει ὅτι συντρέχει ἡ περίπτωσις γιὰ νὰ εἰπῇ αὐτὸ τὸ «ὄχι»—δὲν εἶναι πνευματικὸς ἄνθρωπος, εἶναι δοῦλος. Καὶ ἡ πολιτεία, ποὺ δὲν ἀνέχεται τὸ «ὄχι», τὴν κριτικὴ τοῦ πνευματικοῦ ἀνθρώπου, δὲν εἶναι πολιτεία ἐλευθέρων. Εἶναι πολιτεία ὑπηρετῶν.

Τὸ ἐπίσημο σοβιετικὸ κράτος εἶναι ἀλήθεια πὼς βρίσκει ἀρκετὰ δύσκολο νὰ συγχωρήσῃ τὸ θάρρος ἑνὸς ἀνθρώπου νὰ εἶναι μόνος καὶ νὰ πορεύεται ἀσυντρόφευτος, ξεχωρίζοντας ἀπὸ τὴν ἀγέλη. Χωρὶς τὸ πνεῦμα τῆς ἀγέλης δὲν μπορεῖ

νὰ ὑπάρξη συντονισμὸς θελήσεων γιὰ τὴ «σοσιαλιστικὴ» ἀνοικοδόμηση ποὺ στὴν ἀντίληψη τῶν σοβιετικῶν οἰκοδόμων εἶναι περισσότερον μπετὸν παρὰ πνεῦμα καὶ ὅραμα καὶ ἐλευθερία. Οἱ ἐπίσημες ἀρχὲς θεώρησαν τὴ βράβευσι τοῦ Παστερνὰκ «πρόκληση», ὅμως οἱ προηγούμενες βραβεύσεις ἀπὸ τὴ Σουηδικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Νομπὲλ στηρίζουν τὴν πεποίθησι ὅτι οἱ κριταὶ ἀποβλέπουν περισσότερο στὸ νὰ τιμήσουν τὴν ἀξιοπρέπεια τοῦ ἀνθρώπου ποὺ κρατεῖ ὑψηλὰ τὸ γόητρο τοῦ πνεύματος, παρὰ νὰ ἀναμιχθοῦν στὶς σχέσεις τῶν συγγραφέων μὲ τὶς κυβερνήσεις τῶν χωρῶν τους.

Στὸ πρόσωπο τοῦ Παστερνὰκ δὲν ἐβραβεύθη ἕνας ἀντισοβιετικὸς συγγραφέας. Ἐβραβεύθη ἕνας ἄνθρωπος ποὺ ἤξερε νὰ κρατήση ἀνέγγικτη τὴν ἀξιοπρέπεια καὶ τὴν ἀνεξαρτησία τοῦ πνεύματος. Ἕνας, ποὺ εἶχε τὸ θάρρος νὰ διεκδικῆ τὸ δικαίωμα τῆς ἐλεύθερης σκέψεως καὶ τὸ ἀτομικό του ὅραμα ἀθόλωτο, αὐτὸ ποὺ πίστευε μ' ὅλη τὴ δύναμι τῆς ψυχῆς του ἀθόλωτο.

Ὁ σύντροφος Σεμιτσάντυ, ἀπὸ τοὺς ἡγέτας τῶν «κομσομόλ», τῆς Ρωσικῆς νεολαίας, λέει γιὰ τὸν Παστερνάκ: «Θ' ἀδικούσαμε ἕνα γουρούνι, ἂν τὸ συγκρί-» ναμε μὲ τὸν Παστερνάκ!». Καὶ οἱ 800 συγγραφεῖς τῆς Σοβ. Ἑνώσεως ἀκολουθοῦν : «Κανένας ἔντιμος ἄνθρωπος, κανένας συγγραφέας, κανένας ποὺ μένει πι-» στὸς στὰ ἰδεώδη τῆς εἰρήνης καὶ τῆς προόδου, θὰ καταδεχτῆ νὰ δώση τὸ χέρι σ' » αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο!».

...Σ' αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο ποὺ κατώρθωσε νὰ ζήση τὰ 41 χρόνια τῆς Ἐπαναστάσεως μὲ τὸ ἰδανικὸ τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ πνεύματος—μόνος, κατάμονος, μὲ τὸν παγερὸ βορρηᾶ κατάστηθα.

Παντοῦ θὰ τὸν καταδιώκουν οἱ δοῦλοι τοῦ Κροῦστσεφ καὶ «τὸ χάλκεον βῆμα τῶν σοβιετικῶν ἐρινύων» θὰ ἀντηχῆ στοὺς δρόμους του, θὰ κλονίζη τὶς σκέψεις του καὶ θὰ ταράσση τὸν ὕπνον του τὶς νύχτες. Κι' ὅλα αὐτά, μέχρις ὅτου ἀπαρνηθῆ τὸ δυναμικὸ καὶ ἀγέρωχο πνεῦμα του. Ὁ Παστερνὰκ ὅμως ἀποδείχθηκε ἀνυπότακτος καὶ γενναῖος. Γιγαντωμένος ἀπ' τὴν θέρμη τῆς πνοῆς τῆς ἀληθινῆς λογοτεχνίας, ἀπ' τὴ δύναμι ποὺ χαρίζει ἡ ἀνεξαρτησία τοῦ πνεύματος, βαδίζει πρὸς τὸν ἰδεατὸ του κόσμο, τὸν κόσμο τοῦ πνεύματος καὶ τῆς εἰρήνης.

Ἀποδεικνύεται δυνατὸς στὸ χαλάζι καὶ στὴ μπόρα, ποὺ πέφτει στὸ γερμένο του κορμί. Ὅμως θὰ προχωρῆ. Θὰ προχωρῆ πρὸς τὴ νίκη, γιατὶ εἶναι βέβαιος πὼς οἱ μπόρες ξεπλένουν τοὺς βράχους, δὲν τοὺς τραντάζουν ποτέ.

Σήμερα οἱ συμπατριῶτες του τὸν ἀναγκάζουν, μὲ ἀντάλλαγμα τὴ ζωή του νὰ δηλώση μετάνοια γιὰ τὶς σκέψεις, ποὺ ἁπλώνονται πάνω στὶς ζωντανὲς καὶ ρεαλιστικὲς σελίδες τοῦ ἔργου του. Αὔριο, ὅταν ἡ ἀντίδραση τοῦ ἐλευθέρου κόσμου κατὰ τῆς ἐναντίον του καταπιέσεως θὰ ἔχη ἐξατμισθῆ ὅταν ἡ ὑπόθεση Παστερνὰκ θὰ ἔχη διαγραφῆ ἀπὸ θέμα τῆς ἡμέρας, τότε θὰ βρῆ τὴν εὐκαιρία ἡ στυγερὰ ἄρκτος νὰ στραγγαλίση τὸ ἐλεύθερο πνεῦμα ἴσως καὶ ἀπὸ τὸ σῶμα τοῦ μεγάλου Ρώσου συγγραφέα καὶ νὰ ἀπαλλαγῆ μιὰ γιὰ πάντα ἀπ' τὴν ἀγνὴ φωνή του, τὴν φωνὴ αὐτή, ποὺ ἀντηχεῖ βαθειὰ μέσα στὴν ψυχὴ τοῦ Ρωσικοῦ λαοῦ καὶ ποὺ πνίγεται μέσ' τὰ βροντώδη κηρύγματα τοῦ Κροῦστσεφ καὶ τοὺς παπαγαλισμοὺς τῆς «Πράβδα». Ὅμως, ἡ φωνὴ αὐτὴ ποτὲ δὲν θὰ σβύση. Γιατὶ εἶναι ἡ φωνὴ τῆς μελλοντικῆς, τῆς δημοκρατικῆς Ρωσίας, τῆς Ρωσίας ποὺ παρήγαγε τὶς βαθειὲς καὶ συγκινητικὲς ἐξερευνήσεις ἑνὸς Ντοστογιέφσκυ καὶ ἑνὸς Τολστόϊ στὸ βυθὸ τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς, τῆς Ρωσίας τοῦ Μπόρις Παστερνὰκ, καινούργιου ἀγωνιστοῦ καὶ μάρτυρα.

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

Ὑπὸ τοῦ τ. Ἀρχηγοῦ Ἀστυν.
Πόλεων κ. **Ι. ΚΑΛΥΒΙΤΗ**

Γιὰ τοὺς νέους ἀστυνομικοὺς καλὸν εἶναι νὰ γράφωνται κἄποτε-κἄποτε μερικαὶ ἐπιτυχίαι τῶν πρώτων συναδέλφων των εἰς τοὺς ὁποίους ἔλαχεν ὁ κλῆρος νὰ ἐφαρμόσουν πρῶτοι τὸ νέον ἀστυνομικὸν σύστημα εἰς τὰς τέσσαρας κυριωτέρας πόλεις τῆς Ἑλλάδος, καὶ εἰς τοὺς ὁποίους οἱ κάτοικοι τῶν πόλεων τούτων καὶ ἰδίως τῶν Πατρῶν ἀπέδιδον ἰδιότητας αἱ ὁποῖαι ξεπερνοῦν τὰ ὅρια καὶ τῆς πλέον τολμηρᾶς φαντασίας.

Πολὺ πρὶν ἐγκατασταθῇ εἰς τὰς Πάτρας ἡ νέα Ἀστυνομία, εἶχαν φθάσει ἐκεῖ ἀπὸ τὴν Κέρκυραν τὰ πρῶτα ἀποτελέσματα τῆς ἐπιτυχίας της.

Οὕτω διεδίδετο ὅτι οἱ νέοι ἀστυνομικοὶ δὲν ἦσαν μόνον ἀρτίως ἐπαγγελματικῶς μορφωμένοι, ἀλλ' ὅτι κατὰ τὴ λαϊκὴ ἔκφρασι «ἔπιαναν πουλιὰ στὸν ἀέρα». Τὸ γεγονὸς αὐτό, συνδυαζόμενον καὶ μὲ τὴν διακρίνουσαν τοὺς πρώτους ἀστυνομικοὺς εὐγένειαν καὶ ἀμερόληπτον ἐκτέλεσιν τοῦ καθήκοντος, ἤρκεσε διὰ νὰ εἶναι πλήρης ἡ ἐπιτυχία των στὴν Πάτρα, τῆς ὁποίας οἱ κάτοικοι τοὺς ὑπεδέχθησαν μὲ ἐμπιστοσύνην καὶ κατανόησιν. Ἀπὸ τὰ πρῶτα βήματά των οἱ νέοι ἀστυνομικοὶ ἤρχισαν νὰ ἀποκτοῦν τὴν συμπάθειαν τῆς Πατραϊκῆς κοινωνίας καὶ τὴν ἐνίσχυσί των εἰς τὸ δυσχερὲς ἔργον των. Ἐνθυμοῦμαι ὅτι ὁ ἀείμνηστος Ἀρχηγὸς τῆς Ἀστυνομίας Χαλιντέϊ μοῦ εἶπε σὲ κάποια σχετικὴ συζήτησι, ὅτι ἡ Ἀστυνομία τῶν Πατρῶν δὲν ἦτο κατωτέρα τῆς Scotland Yard τοῦ Λονδίνου.

Στὸ γραφεῖο μου ἔφθαναν συχνὰ συγχαρητήρια τῶν κατοίκων τῶν Πατρῶν. Ὁ ἕνας μὲ συνέχαιρε διὰ τὴν α' ἐπιτυχίαν τῆς Ἀστυνομίας καὶ ὁ ἄλλος διὰ τὴν β'. Μοῦ ἔλεγαν δηλαδὴ ὅτι οἱ νέοι ἀστυνομικοὶ δὲν ἦσαν μόνον ὑποδειγματικοὶ εἰς τὸ καθῆκον των, ἀλλὰ καὶ ἀνεκάλυπτον καὶ τρόπους ὥστε νὰ γίνωνται συμπαθέστεροι καὶ ἀγαπητότεροι. Οὕτω εἷς Πατρινὸς μοῦ ἀνέφερεν ὅτι ἕνα πρωῒ ἀπὸ τὸ ἀνοιχτὸ παράθυρο τοῦ δωματίου του, ἐρρίφθη ἀπὸ ἕνα ἀστυφύλακα ἕνα μικρὸ λιθαράκι εἰς τὸ ὁποῖο εἶχε προσπεθεῖ ἕνα σημείωμα. Τὸ σημείωμα αὐτὸ περιεῖχε τὰ ἑξῆς: «Κύριε παρακαλεῖσθε νὰ μὴν ἀφίνετε εἰς τὸ μέλλον τὴ νύχτα τὸ παράθυρό σας ἀνοιχτὸ γιατὶ εἰμπορεῖ νὰ πέσετε θῦμα κλοπῆς». Ἕνας ἄλλος Πατρινὸς μοῦ διηγήθηκε ὅτι μιὰ μέρα εἰς ἕνα καφενεῖο τῆς πόλεως εἰσῆλθον δύο ἀστυνομικοὶ μὲ πολιτικὴν ἀμφίεσιν καὶ ἕνας τρίτος ἐν στολῇ καὶ ἐνήργησαν ἔρευναν διὰ τὴν ἀνεύρεσιν προφανῶς περιστρόφων καὶ μαχαιρῶν, καὶ τὸ περίεργον εἶναι ὅτι δὲν ἠρεύνησαν ὅλους τοὺς θαμῶνας τοῦ καφενείου, ἀλλὰ μόνον δύο εἰς τοὺς ὁποίους ἀνεῦρον δύο μαχαίρας. Καὶ μὲ ρωτοῦσε παραξενεμένος πῶς δὲν ἠρεύνησαν καὶ τοὺς ἄλλους θαμῶνας τοῦ καφενείου καὶ ἠρκέσθησαν εἰς τὴν ἔρευναν μόνον αὐτῶν τῶν δύο. Διὰ νὰ μὴ τοῦ κλονίσω τὴν πίστιν του περὶ τῆς ἱκανότητος τῶν ἀστυνομικῶν, τοῦ ἐξήγησα ὅτι οὗτοι εἶχον εἰδικευθῇ εἰς τὴν παρατηρητικότητα καὶ εἰς τὴν ἱκανότητα νὰ διακρίνουν ἐκ τῆς ἐκφράσεως τοῦ προσώπου ἀνθρώπου τινος τὰς ἐνδομύχους σκέψεις του. Καὶ σαὐτὸ ἀκριβῶς τὸ γεγονὸς ὠφείλετο ἡ ἔρευνα μόνον τῶν δύο παρανόμως ὁπλοφορούντων.

Μιὰ ἄλλη ἡμέρα ἕνα αὐτοκίνητο διετάχθη ἀπὸ ἕνα ἀστυφύλακα, ὁ ὁποῖος ἐξετέλει περιπολίαν εἰς ἕνα κεντρικὸν δρόμον, νὰ σταματήσῃ. Ὁ ὁδηγὸς διὰ τὸν α' ἢ β' λόγον δὲν ἐσταμάτησε. Ὅταν ἀπεμακρύνθη περὶ τὰ 500 περίπου μέτρα, ὁ ἴδιος ὁδηγὸς διετάχθη νὰ σταματήσῃ ἀπὸ ἕνα δεύτερον περιπολοῦντα εἰς τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἀστυφύλακα, ὅστις τὸν παρετήρησε διὰ τὸ μὴ σταμάτημά του εἰς τὸ σῆμα τοῦ πρώτου ἀστυφύλακος. Καὶ ὁ ἀφελὴς Πατρινὸς μὲ ρωτοῦσε κατὰ ποῖον ἄγνωστον τρόπον ὁ πρῶτος ἀστυφύλαξ εἰδοποίησε σχετικῶς τὸν συνάδελφόν του ὅστις εὑρίσκετο

σὲ τόσο μακρινὴ ἀπόστασι. 'Η ἀπάντησίς μου στὴν ἐρώτησιν αὐτὴ ἦτο «Αὐτὸ εἶναι ἀπὸ τὰ μυστικὰ τῆς 'Αστυνομίας».

Καὶ τώρα ἂς ἔλθομε στὸ σεβασμὸ ποῦ ἔδειξαν οἱ Πατρινοὶ εἰς τὴν τήρησιν τῶν διατάξεων καὶ διαταγῶν τῆς νέας 'Αστυνομίας.

Μιὰ μέρα περνῶντας ἀπὸ τὴν πλατεῖαν Γεωργίου τοῦ Α' παρετήρησα ἕνα λουστράκο, ὁ ὁποῖος παρὰ τὴν ἰσχύουσαν ἀστυνομικὴν διάταξιν ἐγυάλιζε τὰ παπούτσια ἑνὸς κυρίου ἐπάνω στὸ πεζοδρόμιο. 'Αφοῦ τὸν ἄφισα νὰ τελειώσῃ τὸ γυάλισμα, τὸν ἐπλησίασα καὶ τὸν διέταξα νὰ πάῃ στὸ πλησιέστερο 'Αστυνομικὸ Τμῆμα καὶ νὰ πῇ ἐκ μέρους μου στὸν 'Αξιωματικὸ 'Υπηρεσίας νὰ τὸν βάλῃ στὸ κρατητήριο. Μετὰ παρέλευσιν ἡμισείας ὥρας κατεχόμενος ἀπὸ περιέργεια ἐπέρασα ἀπὸ τὸ Τμῆμα καὶ βρῆκα στὸ κρατητήριο τὸ λουστράκο. Ὕστερα ἀπὸ μερικὲς συμβουλὲς διέταξα τὸν ἀπόλυσι τοῦ μικροῦ λούστρου. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ μαρτυρεῖ ἀναμφισβητήτως ὅτι καὶ αἱ προφορικαὶ ἀκόμη διαταγαὶ τῶν ἀστυνομικῶν ἐξετελοῦντο ἀδιαμαρτυρήτως ὑπὸ τῶν φιλονόμων κατοίκων τῶν Πατρῶν. Τὸ αὐτὸ γεγονὸς μαρτυρεῖ τὸ μέγεθος τοῦ σεβασμοῦ τῶν κατοίκων πρὸς τοὺς νέους ἀστυνομικούς.

Πρὶν κλείσω τὸ παρὸν σημείωμα θὰ ἤθελα νὰ σᾶς μιλήσω γιὰ ἕνα προσωπικό μου ζήτημα, δηλαδὴ γιὰ μιὰ ἀπόφασι ποὺ ποτὲ δὲν ἐξέδωκα. Πρόκειται περὶ τοῦ ἑξῆς : 'Ημέραν τινὰ μὲ ἐπεσκέφθη στὸ γραφεῖο μου ἕνας εὐϋπόληπτος καὶ σοβαρὸς κύριος καὶ μοῦ εἶπε : «Κύριε Διευθυντὰ ἦλθα νὰ σὲ συγχαρῶ γιὰ τὴ χθεσινὴ ἀπόφασί σας». Μὴ γνωρίζοντας περὶ ποίας ἀποφάσεως ἐννοοῦσε, τὸν παρεκάλεσα νὰ μοῦ μιλήσῃ σχετικῶς, καὶ ὁ εὐκολόπιστος κύριος μοῦ διηγήθη τὴν ἑξῆς ἱστορία: "Ενας νεαρὸς περνοῦσε ἀπὸ ἕνα σπίτι, στὸ πλακόστρωτο πεζοδρόμιο τοῦ ὁποίου ἔπλενε μιὰ νεαρὰ ξεκάλτσωτη ὑπηρέτρια. 'Ο νεαρὸς ἐστάθη καὶ ἀποτεινόμενος στὴν ὑπηρέτρια εἶπε: «Τί ὡραῖες γάμπες ποὺ ἔχεις!». 'Η νεαρὰ ὑπηρέτρια διεμαρτυρήθη διὰ τὸ θράσος τοῦ νεαροῦ καὶ ἐζήτησε τὴ συνδρομὴ παρατυχόντος ἀστυνομικοῦ. 'Ο ἀστυνομικὸς κατόπιν τῶν παραπόνων τῆς ὑπηρετρίας συνέλαβε τὸ νεαρὸ καὶ τὸν ὡδήγησε στὴ Διεύθυνσι. 'Ο 'Υπασπιστὴς τῆς Δ/νσεως μοῦ τὸν παρουσίασε μὲ τὴ σειρά του καὶ μοῦ ἀνέφερε σχετικῶς. 'Εγὼ μὲ τὴ σειρά μου ἀφοῦ ἤκουσα τὸν κατηγορούμενο, ἔβγαλα τὴν ἑξῆς Σολομώντιο ἀπόφασι. 'Αφοῦ ἡ κοπέλα δὲ φοροῦσε κάλτσες καὶ ἔτσι μπόρεσες καὶ εἶδες τὶς ὡραῖες γάμπες της σοῦ ἐπιβάλω τὴν ἑξῆς τιμωρίαν: «Θὰ ἀγοράσῃς ἕνα ζευγάρι κάλτσες καὶ θὰ τὶς δώσῃς στὴν ὑπηρέτρια, γιὰ νὰ μὴ μπορῇς εἰς τὸ μέλλον νὰ βλέπῃς τὶς γάμπες της». Καὶ ὁ καλόκαρδος Πατρινὸς ἐπίστευε ὡς ἀληθινὴ τὴν ἀνωτέρω δῆθεν σοφὴ ἀπόφασί μου.

Αὐτὰ καὶ ἄλλα παρόμοια γεγονότα ἐλέγοντο κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας τῆς ἐφαρμογῆς τῆς 'Αστυνομίας Πόλεων, γύρω ἀπὸ τὴν ἐπιτυχία της καὶ τοὺς τρόπους τῆς ἐνεργείας της. 'Η λαϊκὴ φαντασία δὲν ἐσταμάτησε νὰ ἀνακαλύπτῃ καὶ νέα φανταστικὰ κατορθώματα καὶ νέες φανταστικὲς ἀποφάσεις τῶν ἀστυνομικῶν.

Ι. ΚΑΛΥΒΙΤΗΣ

ΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΙ ΚΑΙ Η ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΑΛΚΟΟΛΙΣΜΟΥ ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΑ [1] [2]

Ὑπὸ τ. Καθηγητοῦ Ἰατροδικαστικῆς
κ. **ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΚΑΤΣΑ**

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ

1.—Εἰσαγωγή.
2.—Ἀλκοολοῦχα ποτά.
3.—Ἐπακόλουθα ἀλκοολισμοῦ.
4.—Θεραπεία.
5.—Προφύλαξις
6.—Ἀντιαλκοολικὴ Προπαγάνδα. Σχολεῖον – Διδάσκαλοι.

***

1. Εἰσαγωγή.

Μεταξὺ τῶν μεγάλων κακῶν, τὰ ὁποῖα μαστίζουν τὴν ἀνθρωπότητα ἐπίσημον θέσιν κατέχουν οἱ τοξικομανίαι, δυστυχῶς ὁσημέραι συχνότεραι ἀποβαίνουσαι. Καλεῖται δὲ τοξικομανία ἡ ἀχαλίνωτος ροπὴ ἀνθρώπων τινῶν πρὸς χρησιμοποίησιν οὐσιῶν αἱ ὁποῖαι ἀπὸ μικρᾶς μὲν δόσεως δημιουργοῦν εὐχάριστον διάθεσιν, διὸ καλοῦνται «εὐφραντικαί», σὺν τῷ χρόνῳ ὅμως καθίστανται ἀπαραίτητοι καὶ ἀπαιτεῖται μεγαλυτέρα δόσις καὶ τότε ἐπέρχονται κακά, ἅτινα κατωτέρω ἐν συνόψει θὰ περιγράψωμεν, τότε δὲ αἱ εὐφραντικαὶ οὐσίαι χαρακτηρίζονται ὡς φάρμακα «ναρκωτικά». Τοιαῦται οὐσίαι εἶναι τὸ ἀλκοόλ (οἰνόπνευμα), ὁ αἰθήρ, ἡ μορφίνη, ἡ ἡρωΐνη, ἡ κοκαΐνη, τὸ χασίς, καὶ ἐν Ἀμερικῇ, παρομοία πρὸς τὸ χασὶς οὐσία, ἡ μαριχουάνα, καὶ ἄλλαι τινὲς σπανιώτερον παρατηρούμεναι. Πᾶσαι αἱ «εὐφραντικαὶ—ναρκωτικαὶ» οὐσίαι, σὺν τῷ χρόνῳ καθίστανται ἀπαραίτητοι διὰ τὸν λαμβάνοντα, μὴ δυνάμενον πλέον νὰ διακόψῃ τὴν λῆψιν αὐτῶν ἰδίᾳ θελήσει.

Παρ' ἡμῖν δυστυχῶς παρατηροῦνται τοξικομανίαι ἐκ πασῶν τῶν ἀναφερθεισῶν οὐσιῶν, κυριώτατα ὅμως μᾶς ἐνδιαφέρει τὸ ἀλκοόλ (οἰνόπνευμα) διὰ τὴν μεγίστην συχνότατα χρῆσιν καὶ κατάχρησιν τούτου καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ θέλομεν κυρίως ἀσχοληθῆ. Ὅ,τι ἄλλως τε θέλομεν ἐκθέσει σχετικῶς πρὸς τὰ ἐκ τοῦ ἀλκοὸλ κακὰ καὶ τὸν πόλεμον κατὰ τῆς ἐξ αὐτοῦ τοξικομανίας, ἐφαρμόζεται κατὰ πάσης ἄλλης τοξικομανίας.

2. Ἀλκοολοῦχα ποτά.

Τὸ ἀλκοόλ (οἰνόπνευμα) ἐνυπάρχει εἰς πλεῖστα ποτά, κατὰ γενικὸν κανόνα ὑπὸ διάφορον ποσότητα εἰς ἕκαστον. Τοιαῦτα ποτὰ εἶναι ὁ οἶνος, ὁ ζύθος, τὰ ἡδύποτα, τὸ οὔζο, ἡ μαστίχα, τὸ τσίπουρο, τὸ κονιάκ, τὸ ρούμι, τὸ οὐΐσκυ, ἡ βότκα κλπ. Παραθέτομεν, ὡς χρήσιμον, πίνακα τῆς εἰς ἀλκοὸλ περιεκτικότητος τῶν παρ' ἡμῖν ἐν χρήσει ἀλκοολούχων ποτῶν :

Οἶνος ρητίνης	11—13 ο/ο	Ζῦθος	3— 5 ο/ο
Κονιάκ, οὔζο, μαστίχα	40—50 ο/ο	Ρούμι	70—75 ο/ο
Ἡδύποτα-βερμοὺτ κλπ.	30—45 ο/ο	Οὐΐσκι	45 ο/ο

Ὁ οἶνος, ὡς γνωστόν, παράγεται ἐκ τῆς ζυμώσεως τοῦ γλεύκους (μούστου) τῶν σταφυλῶν. Ἐπίσης ἐκ γλεύκους σταφυλῶν παράγεται τὸ κονιάκ. Ὁ ζύθος παρέγεται ἐκ ζυμωθείσης κριθῆς. Τὰ ποτὰ ταῦτα ἐνέχουν αἰθυλικὴν ἀλκοόλην (ἀλκοόλ). Τὸ οὔζο καὶ τὰ ἄλλα ἐντόπια οἰνοπνευματοῦχα ποτὰ εἶναι ἐπιβλαβέστερα, διότι ἐκτὸς τῆς αἰθυλικῆς ἀλκοόλης ἐνέχουν καὶ ἄλλα ἐπιβλαβῆ προϊόντα.

---

1. Εἰς τὴν κατὰ τοῦ ἀλκοολισμοῦ προπαγάνδαν δύνανται νὰ συμβάλλουν καὶ συμβάλλουν καθημερινῶς οἱ ἀστυνομικοί. Ἡ δημοσίευσις ὅθεν τοῦ παρόντος ἄρθρου ἔχει τὴν θέσιν της εἰς τὰ «Ἀστυνομικὰ Χρονικά».

2. Ἀναδημοσίευσις ἐκ τοῦ Περιοδικοῦ «Προμηθεύς», Ἰούνιος 1957.

Ἡ ἁπλῆ χρῆσις τῶν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν καὶ δὴ παρ' ἡμῖν τοῦ οἴνου, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἐπιβλαβής, δυστυχῶς ὅμως ἡ ἁπλῆ χρῆσις ὁδηγεῖ πολλάκις πρὸς τὴν κατάχρησιν, ὁπότε ὁ πότης, μὴ δυνάμενος νὰ παύσῃ πίνων, ἀποβαίνει ἀλκοολικός. Τότε προκαλοῦνται κακὰ μέγιστα.

3. Ἐπακόλουθα ἀλκοολισμοῦ.

Τὰ προκαλούμενα κακὰ εἶναι σωματικὰ καί, ὅπερ καὶ σπουδαιότερον ψυχικά. Δὲν θὰ κάμωμεν ἐνταῦθα ἐκτενῆ ἀνάπτυξιν τῶν ἐκ τῶν οἰνοπνευματούχων ποτῶν ἀναπτυσσομένων συμπτωμάτων. Ἐπιτροχάδην μόνον ἀναφέρομεν ὅτι τὸ ἀλκοόλ προσβάλλει τὸ ἧπαρ, δημιουργοῦν τὴν ὑπὸ τὸ ὄνομα «κίρρωσις» βαρεῖαν νόσον. Προσβάλλει τοὺς νεφρούς, τὴν καρδίαν, τὰ ἀγγεῖα, τὰ νεῦρα κλπ. Κυριώτατα ὅμως προσβάλλει τὸν ἐγκέφαλον, καὶ τὰ ἐκ τούτου συμπτώματα θὰ ἐκθέσωμεν ἐν συνόψει κατωτέρω. Ἰδιαιτέρως πρέπει νὰ σημειωθῇ ἡ ἐπὶ τῶν γεννητικῶν ἀδένων κακὴ ἐπίδρασις, λόγῳ ὑπερμέτρου, ἔστω καὶ τυχαίας, λήψεως οἰνοπνεύματος. Ἐπὶ μεθύσου, οἱ γεννητικοὶ ἀδένες καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν παραγόμενα γονιμοποιὰ στοιχεῖα, δηλαδὴ τὰ σπερματοζῳάρια καὶ τὰ ᾠάρια, διαποτίζονται ὑπὸ τοῦ ἀλκοόλ. Ἐὰν τότε ἐπέλθῃ γονιμοποίησις, ἔστω καὶ ἂν ὁ ἀνὴρ ἢ ἡ γυνὴ μόνον εὑρίσκεται ἐν μέθῃ, πολὺ δὲ ἀσφαλέστερον ἂν ἀμφότεροι, ἐνδέχεται τὸ παραχθησόμενον τέκνον νὰ εἶναι σωματικῶς καὶ ψυχικῶς ἀνώμαλον. Εἰς τὴν μέθην τῶν γονέων κατὰ τὴν γενετήσιον συνάντησιν ἀποδίδεται ἡ δημιουργία τεράτων ἢ ψυχικῶς ἀνωμάλων παιδιῶν (μικρόνοες—ἠλίθιοι κ.λ.π.). Ἰδιαιτέρως ὅμως ἐνδιαφέρουσιν ἡμᾶς ἐνταῦθα αἱ ἀπὸ τῆς προσβολῆς τοῦ ἐγκεφάλου ὑπὸ τοῦ ἀλκοὸλ ἀναπτυσσόμεναι ψυχικαὶ διαταραχαί. Ἐν ἐκτάσει ἠσχολήθημεν ἐπ' αὐτῶν ἐν ἄρθρῳ δημοσιευθέντι ἐν τῷ περιοδικῷ «Ἀστυνομικὰ Χρονικὰ» 1955. Ἐνταῦθα παρέχομεν σύνοψιν τούτων.

Ἀπὸ μετρίας ἤδη χρήσεως τῶν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν διαταράσσονται ἐπίσημοι ψυχικαὶ λειτουργίαι. Ἐλαττοῦται ἡ κρίσις, ἡ εὐχερὴς ἀντίληψις, ἡ εὐχερὴς ἀντίδρασις ἐγκαίρως εἰς ἐρέθισμά τι. Ἡ ἐπὶ μακρὸν ὅμως κατάχρησις τῶν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν ἄγει τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸν ἀλκοολισμὸν καὶ τὴν ἀκατάσχετον δίψαν δι' ἀλκοόλ.

Κατὰ τὸν ἀλκοολισμόν, λόγῳ τῆς προσβολῆς τοῦ ἐγκεφάλου, πᾶσαι αἱ ἀνώτεραι ψυχικαὶ λειτουργίαι καταρρίπτονται, ὡς ἡ μνήμη, ἡ βούλησις, ἡ κρίσις, ἡ ἀντίληψις, ἡ ἠθική. Καὶ γίνεται τότε ὁ ἀποβὰς ἀλκοολικός, ὁ περίγελως τοῦ κόσμου καὶ ὁ τύραννος τῆς οἰκογενείας του, ἀλλὰ καὶ ὁ ἐπικίνδυνος ἐχθρὸς τῆς Κοινωνίας. Ἐπιτίθεται ἀναιτίως κατὰ παντός, συζύγου, τέκνων, γονέων, συνανθρώπων. Διαπράττει πάσας τὰς παραβάσεις, αἵτινες ἀπασχολοῦσι τὸν Ποινικὸν Νόμον εἰς τὸ περὶ βλάβης τῶν ἠθῶν κεφάλαιον. (Προσβολὴ δημοσίας καὶ ἀτομικῆς αἰδοῦς—κτηνοβασίαι—αἱμομιξία κλπ.). Ἀλλὰ καὶ εἰς παραβάσεις ἐνδιαφερούσας τὸν Ἀστικὸν Νόμον, περιπίπτει ὁ ἀλκοολικός. (Κακὴ διαχείρισις τῆς περιουσίας του, πλαστογραφίαι, ὑπογραφὴ ψευδῶν συναλλαγματικῶν κλπ.).

4. Θεραπεία.

Ἡ θεραπεία τοῦ ἐν ὀξείᾳ μέθῃ διατελοῦντος δὲν θὰ μᾶς ἀπασχολήσει ἐνταῦθα. Ἡ θεραπεία δὲ τοῦ ἀποβάντος πλέον ἀλκοολικοῦ ἔγκειται εἰς τὴν ἔγκλεισίν του ἐντὸς ψυχιατρικοῦ ἱδρύματος, ἔνθα ἡ ἀναγκαστικὴ ἀποχὴ ἀπὸ τῶν οἰνοπνευματούχων ποτῶν, ἡ χορήγησις φαρμάκων τινῶν φερομένων ὡς ἀντιαλκοολικῶν, κυρίως ὅμως ἡ ψυχοθεραπεία, δύναται νὰ παράσχωσι ὠφελείας. Ἡ ἔγκλεισις ὅμως δέον νὰ διαρκῇ ἐπὶ μακρὸν καὶ μετὰ τὴν ἔξοδον νὰ ἐπιτηρεῖται ὁ ἀλκοολικός, διότι ἐξελθὼν τοῦ ψυχιατρείου καὶ συναντῶν παλαιούς του συμπότας πλησίστιος φέρεται πρὸς ἐπανάληψιν τῶν στενῶν αὐτοῦ σχέσεων πρὸς τὰ οἰνοπνευματοῦχα.

5. Προφύλαξις.

Διὰ τὴν ἀστάθειαν τῆς θεραπείας μεγαλυτέραν σημασίαν ἔχει ἡ προφύλαξις,

ἡ παρεμπόδισις δηλαδὴ τοῦ νὰ ἀποβῇ τις ἀλκοολικός, ὡς καὶ ἡ παρεμπόδισις τῆς ὀξείας μέθης, τῶν ἔστω καὶ σπανίως περιπιπτόντων εἰς τοιαύτην. Πολλὰ προτείνονται πρὸς ἐπίτευξιν τῆς προφυλάξεως σωτηρίου καὶ διὰ τὰ ἄτομα καὶ διὰ τὴν Κοινωνίαν.

Ἡ προφύλαξις παρακωλύεται ὑπὸ πολλῶν παραγόντων, ὡς εἶναι ἡ ἔμφυτος κλίσις τοῦ ἀνθρώπου πρὸς χρησιμοποίησιν τῶν ἐν γένει εὐφραντικῶν οὐσιῶν, αἵτινες ὡς εἴπομεν, μετὰ γενναίαν καὶ ἐπὶ μακρὸν χρῆσιν δημιουργοῦσι τοξικομανίαν καὶ ἐνταῦθα τὸν ἀλκοολισμόν. Ἀκόμη καὶ οἰκονομικὰ συμφέροντα τοῦ Κράτους παρεμποδίζουσι τὴν καταπολέμησιν τοῦ ἀλκοολισμοῦ. Ἀλλὰ καὶ ἰδιωτικὰ συμφέροντα, τῶν ἐμπορευομένων τὰ οἰνοπνευματοῦχα, διευκολύνουσι τὴν διάδοσιν τούτων καὶ τὴν δημιουργίαν ἀλκοολικῶν.

6. Ἀντιαλκοολικὴ προπαγάνδα. Σχολεῖον—Διδάσκαλοι.

Τὰ μέσα προπαγάνδας κατὰ τοῦ ἀλκοολισμοῦ ἐξεθέσαμεν ἐν ἐκτάσει εἰς τὰ «Ἀστυνομικὰ Χρονικὰ» (1955). Ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ θὰ ἀσχοληθῶμεν μόνον διὰ τὴν ἐπίδρασιν, τὴν ὁποίαν δύναται νὰ ἀσκήσῃ τὸ Σχολεῖον καὶ οἱ ἐν αὐτῷ διδάσκοντες καὶ δὴ οἱ δημοδιδάσκαλοι.

Καθηγηταὶ καὶ δημοδιδάσκαλοι ἔρχονται εἰς ἐπαφὴν πρὸς τοὺς γονεῖς τῶν μαθητῶν των, ἰδίως δὲ οἱ δημοδιδάσκαλοι. Εἶναι δὲ οἱ δημοδιδάσκαλοι παρόντες καὶ εἰς τὰ μικρότερα Σχολεῖα μικρῶν χωρίων καὶ δύνανται νὰ ἔχουν προσωπικὴν πεῖραν τῶν γονέων καὶ συγγενῶν τῶν μαθητῶν των, ἐν ᾧ οἱ Καθηγηταὶ τῶν Γυμνασίων εὑρίσκονται εἰς ποιάν τινα ἀπόστασιν, οὕτως εἰπεῖν, ἀπὸ τοὺς γονεῖς. Ὁ διδάσκαλος δύναται καὶ ὀφείλει νὰ διδάξῃ τοὺς μαθητάς του, ἀλλὰ καὶ τοὺς γονεῖς, ὅτι τὸ κρασὶ καὶ τὰ λοιπὰ ἀλκοολοῦχα ποτὰ βλάπτουν πέραν τῆς ἁπλῆς χρήσεως καὶ νὰ συστήσῃ πλήρη μὲν ἀποχὴν διὰ τὰ παιδιά, ἁπλῆν δὲ χρῆσιν εἰς τοὺς γονεῖς καὶ εἰ δυνατὸν μόνον οἴνου. Εὐνόητον ὅτι πρωτίστως αὐτός, δηλαδὴ ὁ διδάσκαλος, δέον νὰ εἶναι ὑπόδειγμα, ἂν μὴ πλήρους ἀποχῆς, τοὐλάχιστον ὅμως μετριωτάτης χρήσεως. Δύναται νὰ διδάσκῃ τὰ μὲν παιδιὰ εἰς τὸ Σχολεῖον, τοὺς δὲ γονεῖς καὶ τὸ κοινὸν κατ' ἰδίαν, εἴτε εἰς δημοσίας διαλέξεις. Ἀπαιτεῖται βεβαίως τέχνη πρὸς τοιαύτην διδασκαλίαν καὶ δὴ τῶν γονέων, ὅταν μάλιστα εἶναι οὗτοι πόται. Ὡς θέματα δημοσίων διαλέξεων ἢ τοιούτων πρὸς τοὺς μαθητὰς τῶν ἀνωτέρων τάξεων τοῦ Δημοτικοῦ, εὐνόητον δὲ πάντων τῶν μαθητῶν τῶν Γυμνασίων, δύνανται νὰ χρησιμεύουν ἐπίκαιρά τινα συνταρακτικὰ γεγονότα συγκινήσαντα τὴν δημοσίαν γνώμην καὶ λεπτομερῶς ἀναφερόμενα εἰς τὸν ἡμερήσιον τύπον. Τοιαῦτα γεγονότα, καταλλήλως ἐκμεταλλευόμενα ὑπὸ τῶν διδασκόντων, δίδουν θέμα πρὸς ἀντιαλκοολικὴν διάλεξιν. Ἀναφέρομεν τινὰ τούτων ἐν συνόψει :

α) Τροχαῖα δυστυχήματα. Συχνότατα αἱ ἐφημερίδες ἀναγράφουν πολύνεκρα πολλάκις αὐτοκινητικὰ δυστυχήματα, ὀφειλόμενα εἰς τὴν ἐκ μέθης ἀδεξιότητα τοῦ ὁδηγοῦ τοῦ αὐτοκινήτου ἢ μοτοσυκλέττας. Τὰ δυστυχήματα ταῦτα ἐγνώσθη ὅτι ὠφείλοντο εἰς τὴν μέθην τῶν σωφέρ, πλειστάκις δὲ ἐν τῷ Τοξικολογικῷ Ἐργαστηρίῳ τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου, ἀπεκαλύφθη διὰ τῆς ἐξετάσεως τοῦ αἵματος τοῦ φονευθέντος σωφέρ, ὅτι οὗτος ἐν μέθῃ διατελῶν, βαρέως πολλάκις, ἐγένετο αἴτιος τοῦ δυστυχήματος. Πλειστάκις τὸ θῦμα ἢ τὰ θύματα τοῦ δυστυχήματος εἶναι ἐκ τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου ἢ τῆς πόλεως ἔνθα ὑπηρετεῖ ὁ διδάσκων. Οὗτος τότε, ἐπιλαμβανόμενος τῆς εὐκαιρίας, θὰ δυνηθῇ νὰ ἀναπτύξῃ τὴν ἀντιαλκοολικὴν προπαγάνδαν, πλέον εὐπρόσδεκτον καὶ πλέον καταληπτήν, ἀλλὰ καὶ πλέον ἀποτελεσματικήν, λόγῳ τοῦ ἐπελθόντος δυστυχήματος.

β) Φόνοι καὶ τραυματισμοί. Δὲν σπανίζουν δυστυχῶς παρ' ἡμῖν τοιαῦται πράξεις, κύριον αἴτιον ἔχουσαι τὴν ὑπέρμετρον χρῆσιν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν. Διότι τότε ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῶν ποτῶν τὰ σιγάζοντα πάθη μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων

ἐξεγείρονται, χαλινὸς ἐγκεφαλικῶς δὲν ὑπάρχει, τοὐναντίον δὲ διεστραμμένη διέγερσις καὶ τὸ ἐπακολούθημα εἶναι φόνοι καὶ τραυματισμοὶ πολυαρίθμων ἐνίοτε ἀτόμων. Καθημερινῶς δυστυχῶς τοιαῦτα κακουργήματα ἀναφέρουν αἱ ἐφημερίδες, περιοριζόμεθα μόνον νὰ ἀναφέρωμεν τὸ τόσον πρὸ ἔτους συγκινῆσαν τὴν Δημοσίαν γνώμην αἱματοκύλισμα τῶν Βορριζίων τῆς Κρήτης, ἔνθα χωρικοὶ ἐν μέθῃ διατελοῦντες ἀλληλεξοντώθησαν. Ἕτερον συνταρακτικὸν γεγονὸς ἀναφέρομεν τὸν ἐν Ἐλευσῖνι πρὸ διετίας συμβάντα φόνον 10ετοῦς παιδίσκης, καθ' ἧς ὁ μεθυσμένος πατὴρ ἐπέταξε τὴν μάχαιράν του, διὰ νὰ κλαίῃ(!) οὗτος κατόπιν διὰ τὸ παράπτωμά του.

γ) Ἠθικαὶ παρεκτροπαί. Κατὰ τὴν ὀξεῖαν μέθην, ὡς καὶ τὸν χρόνιον ἀλκοολισμόν, ὁ πότης παρεκτρέπεται εἰς δεινὰς παραβάσεις τοῦ περὶ βλάβης τῶν ἠθῶν κεφαλαίου τοῦ Ποινικοῦ Νόμου. Ἀνεφέραμεν ἀνωτέρω τὴν ἐπιδειξιομανίαν—κτηνοβασίαν—αἱμομιξίαν κλπ. Θὰ ἠδυνάμεθα νὰ ἀναφέρωμεν πολλὰς περιπτώσεις τοιούτων παραβάσεων, δημοσιευθεισῶν καὶ σχολιασθεισῶν ὑπὸ τοῦ ἡμερησίου τύπου. Ἀρκούμεθα ἀναφέροντες τὴν τόσον συγκινήσασαν τὸ κοινὸν περίπτωσιν γεννήσεως τέρατος πρὸ ἔτους περίπου ἐν χωρίῳ τινὶ τῆς Πελοποννήσου. Ἐξ ἀνακρίσεως ἀπεδείχθη ὅτι τὸ τέρας ἦτο προϊὸν ἀνόμων σχέσεων πατρὸς χρονίως ἀλκοολικοῦ μετὰ τῆς θυγατρός του. Ἡ παραγωγὴ δὲ τέρατος καὶ οὐχὶ κανονικοῦ ἐμβρύου ἐξηγεῖται ἐκ τῆς ἐν μέθῃ γενετησίου συναντήσεως τοῦ πατρὸς μετὰ τῆς θυγατρός του, ὁπότε τὰ σπερματοζῳάριά του, λόγῳ τῆς ὑπὸ τοῦ οἰνοπνεύματος ἐμποτίσεώς των, δὲν ἦσαν κατάλληλα πρὸς δημιουργίαν κανονικοῦ ἐμβρύου.

Ἀρκούμεθα σημειοῦντες τὰ ἀνωτέρω κακὰ διὰ νὰ μὴ ἐπιμηκύνωμεν τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν ἐγκληματικῶν πράξεων, εἰς τὰς ὁποίας τὸ ἀλκοὸλ ἐξωθεῖ τοὺς πότας. Τοιαῦτα συνταρρακτικὰ γεγονότα θὰ ἠδύναντο νὰ δώσουν ἀφορμὴν εἰς τὸν διδάσκαλον οἱουδήποτε βαθμοῦ, διακηρύξεως τῶν ἐκ τῆς καταχρήσεως τῶν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν κακῶν. Θὰ ἔπρεπε δὲ διὰ τὴν ἀντιαλκοολικὴν προπαγάνδαν νὰ συνεργάζωνται μετὰ τοῦ διδασκάλου καὶ ἄλλοι ὡς ἱεροκήρυκες, ἰατροί, σχολικαὶ ἐπιτροπαὶ κλπ. Ἐπαναλαμβάνομεν ὅμως ὅτι ἡ ἀντιαλκοολικὴ προπαγάνδα πρέπει νὰ ἐνεργῆται ἐπικαίρως, δηλαδὴ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ συνταρακτικοῦ γεγονότος τινος. Τότε ἡ διδασκαλία κατὰ τῆς καταχρήσεως τῶν οἰνοπνευματωδῶν εἶναι πλέον εὐπρόσδεκτος καὶ πλέον κατανοητὴ καὶ ἐπομένως πλέον ἀποτελεσματική.

δ) Μαθηταὶ ἀνώμαλοι πνευματικῶς. Ὁ δημοδιδάσκαλος κυρίως δύναται νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν τῶν γονέων εἰς τὴν ἐπίδρασιν τοῦ οἰνοπνεύματος ἐπὶ τὴν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν τῶν τέκνων των καὶ τὴν ἐκ τούτου ἀνικανότητα τῶν παιδιῶν νὰ παρακολουθήσουν τὰ μαθήματα. Μετὰ θλίψεως μοῦ διηγεῖτο δημοδιδάσκαλος τῶν περιχώρων τῆς Ἀττικῆς ὅτι καὶ πολλοὶ γονεῖς πίνουν κρασὶ ὑπερμέτρως καὶ ὑπερμέτρως ποτίζουν τὰ παιδιά των. Παρετήρησε δὲ ὁ δημοδιδάσκαλος πτῶσιν τῆς πνευματικῆς στάθμης τοιούτων παιδιῶν. Τὴν πτῶσιν τῆς πνευματικῆς στάθμης παιδιῶν, προώρως οἰνοποτῶν, ἐβεβαίωσε δι' ἐπιστημονικῶν μεθόδων ὁ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Καθηγητὴς τῆς Ψυχολογίας κ. Σακελλαρίου. Ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλας ἐπαρχίας ποτίζονται μὲ ἄφθονον κρασὶ τὰ παιδιά, ὅπως ἐδημοσίευσε ὁ ψυχίατρος κ. Κ. Κατσαρᾶς, πρωτοπόρος τοῦ παρ' ἡμῖν ἀντιαλκοολικοῦ ἀγῶνος.

Διδασκαλία ἀντιαλκοολικὴ πρὸς τοὺς μαθητάς, πρὸς τοὺς γονεῖς, πρὸς τὸ κοινόν, καταλλήλως διεξαγομένη, δύναται νὰ ἀποδώσῃ ἀγαθά. Πρὸς τοιαύτην δὲ διδασκαλίαν ἐνδεδειγμένοι εἶναι οἱ ἐν τοῖς Σχολείοις διδάσκοντες καὶ δὴ οἱ δημοδιδάσκαλοι.

Γ. ΚΑΤΣΑΣ

ΠΩΣ Η ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΑ ΕΠΗΡΕΑΖΕΙ ΤΗΝ ΣΚΕΨΙΝ ΜΑΣ (*)

Ὑπὸ Ἀστυν. Δ/ντοῦ Β'
κ. **ΚΩΝ. ΤΟΥΖΕΝΗ**

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ

1.—Εἰσαγωγή.
2.—Ἡ προπαγάνδα ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι σήμερον.
3.—Ἔννοια καὶ τρόπος δράσεως τῆς προπαγάνδας.
4.—Σκοπὸς τῆς προπαγάνδας.

***

1. Εἰσαγωγή.

Ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τῆς παρούσης μελέτης, εἶναι ἀφ' ἑνὸς μὲν ν' ἀναπτύξω λίαν συνοπτικῶς τὰ σχετικὰ μὲ τὴν ἔννοιαν, τὰ μέσα, τὰς ἐπιδιώξεις καὶ τὰς ἀρχὰς τῆς προπαγάνδας, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ δώσω ἀφορμὴν εἰς τοὺς συναδέλφους τῶν Ὑπηρεσιῶν Πληροφοριῶν καὶ Ἀσφαλείας, κατέχοντας, ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας των, περισσότερα στοιχεῖα, νὰ ἀσχοληθῶσι καὶ νὰ ἀναπτύξωσι ὅσα ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἐκ τῆς καθημερινῆς πείρας των γνωρίζουσι.

Ζῶμεν εἰς μίαν ἐποχὴν καθ' ἣν ἡ προπαγάνδα εἰς τὰς ἐν γένει ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς μας, παίζει σοβαρὸν ρόλον. Εἰς πᾶν βῆμα μας θὰ συναντήσωμεν κάτι τὸ ὁποῖον προσπαθεῖ νὰ ἑλκύσῃ τὴν προσοχήν μας. Μία διαφήμισις, μία εἰκών, μία ἀγγελία, μία ἐπιγραφή, μία εἴδησις, μᾶς προκαλοῦν καὶ ἐντοπίζουν τὰς σκέψεις μας, τονίζουν τὰς ἀνάγκας μας καὶ μολονότι ἀντιτίθενται πολλάκις εἰς τὰς ἐσωτερικὰς παρορμήσεις μας, μᾶς ἐπηρεάζουν καὶ κατὰ ἕνα τρόπον δίδουν ὥθησιν εἰς τὰς προθέσεις μας.

Τακτικὰ ἀκούομεν εἰς τὸ ραδιόφωνον ἢ διαβάζομεν εἰς τὰς ἐφημερίδας περὶ ψυχολογικοῦ πολέμου, πολέμου νεύρων, ψυχροῦ πολέμου κλπ. Εἶναι αἱ διάφοραι μορφαὶ τῆς προπαγάνδας, ὡς θὰ ἴδωμεν περαιτέρω, δι' ὧν ἐπιδιώκεται νὰ ἐπηρεασθῶσι τὰ ἄτομα.

Διὰ νὰ εἶναι ἐνήμερον τὸ ἄτομον τῶν διαφόρων προβλημάτων, τὰ ὁποῖα ἀντιμετωπίζει ἡ χώρα του εἰς τὸν κόσμον, διὰ νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐκτιμήσῃ ἀντικειμενικῶς τὰς διαφόρους διϊσταμένας σήμερον ἀνὰ τὸν κόσμον ἰδέας, αἱ ὁποῖαι συναγωνίζονται εἰς τὸ ἐθνικὸν καὶ διεθνὲς πεδίον καὶ νὰ δύναται νὰ κρίνῃ ἐπὶ τῆς ποιότητος καὶ τῆς ἀληθείας των, πρέπει νὰ γνωρίζῃ σαφῶς, τὸν ρόλον τὸν ὁποῖον παίζει ἡ προπαγάνδα εἰς τὸν σημερινὸν μας κόσμον. Εἰδικώτερον δι' ἡμᾶς τοὺς ἀστυνομικούς ἡ μελέτη τῶν διαφόρων ἐκδηλώσεων τῶν ἀνθρωπίνων σχέσεων ἔχει σοβαρὰν σημασίαν.

Πιστεύω ὅτι ἡ γνῶσις τῶν διαφόρων ψυχολογικῶν προβλημάτων καὶ τῶν μέσων, ἅτινα ἐπηρεάζουσι τὰς μάζας τοῦ πλήθους εἶναι χρήσιμος διὰ τοὺς ἀστυνομικούς. Ἡ γνῶσις, ὅπως πάντοτε καταπολεμῇ τὴν ἄγνοιαν, ἡ ὁποία συνηθέστατα εἶναι ἡ αἰτία ἐπιτυχίας τῶν ψυχολογικῶν προσπαθειῶν τοῦ ἀντιπάλου μας. Γνωρίζοντες τὰς χρησιμοποιουμένας μεθόδους καὶ τοὺς ἐπιδιωκομένους διὰ τῆς προπαγάνδας σκοπούς, ὁπλιζόμεθα μὲ διάθεσιν ν' ἀντιδράσωμεν, διατηροῦμεν τὴν ψυχραιμίαν μας καὶ δὲν παρασυρόμεθα εἰς ἐνεργείας μὴ ἐπιβεβλημένας. Ὁ ἀστυνο-

(*) **Βιβλιογραφία**: 1) Ἡ ψυχολογικὴ ἀνάλυσις τῆς προπαγάνδας, Κ. Χ. Βρυώνη, 2) Στοιχεῖα προπαγάνδας, Π. Σιφναίου, 3) Ὁ ψυχολογικὸς πόλεμος, Ἀντ/χου Πεζικοῦ Ν. Μπούρμπα, 4) Ἡ προπαγάνδα ὡς πολεμικὸν μέσον, Ἀντ/χου Πεζικοῦ Ἐμμ. Χατζηεμμανουήλ, 5) Psychological Warfare Paul Linebarger, ἔκδοσις 1948, 6) Μεγάλη Ἑλληνικὴ Ἐγκυκλοπαιδεία, 7) Ἐγκυκλοπαιδικὸν Λεξικὸν «Ἡλίου», 8) Γενικὴ Στρατιωτικὴ Ἐπιθεώρησις, 9) Δημοσιεύματα τοῦ Ἑλληνικοῦ τύπου καὶ 10) Ἀτομικαὶ παρατηρήσεις.

μικὸς ὅστις ἔχει ἐννοήσει τὸ πῶς ἐργάζεται ἡ προπαγάνδα θ' ἀποτελέσῃ ἕνα δύσκολον στόχον δι' αὐτήν. Δὲν θὰ αἰφνιδιασθῇ. Ἐκτὸς ὅμως τούτου γνωρίζων τὰς ἀρχὰς τῆς προπαγάνδας καὶ ἐκμεταλλευόμενος τ' ἀποτελέσματα αὐτῆς, ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν ἐφαρμογὴν ἀστυνομικῆς τακτικῆς δύναται νὰ ἐπιτύχῃ ἱκανοποιητικὴν λύσιν ἑνὸς ἀστυνομικοῦ προβλήματος.

2. Ἡ προπαγάνδα ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι σήμερον.

Ἡ τέχνη τοῦ ἐπηρεάζειν, τὴν σκέψιν καὶ τὰ συναισθήματα τῶν ἀνθρώπων δὲν εἶναι κάτι τὸ νέον. Ἡ ἱκανότης τοῦ νὰ δυνάμεθα νὰ ἐπιδράσωμεν ἐπὶ τῆς σκέψεως καὶ τῶν συναισθημάτων τῶν ὁμοίων μας ὑπῆρξε πάντοτε ἀποτελεσματικὸν μέσον μάχης καθ' ὅλας τὰς ἐποχὰς εἰς τὰς ἀμοιβαίας συναλλαγὰς τῶν ἀνθρώπων. Ἡ ἀνθρωπίνη φύσις μὲ τὰς ἀδυναμίας της, τοὺς δεσμούς της, τὰς νοσταλγίας της, τὴν ἀντίδρασιν εἰς τὰς στερήσεις καὶ τὰς κακουχίας εἶναι εὐπαθὴς στόχος ψυχολογικῆς ἐπιδράσεως.

Εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν αἰώνων ἀναφέρεται ἡ χρησιμοποίησις τῆς προπαγάνδας εἴτε ἐν συνδυασμῷ μὲ τὰς διεξαγομένας πολεμικὰς ἐπιχειρήσεις, εἴτε εἰς τὸ εἰρηνικὸν πεδίον τῆς διαβιώσεως τῶν ἀνθρώπων πρὸς δημιουργίαν «ρευμάτων» δηλαδὴ διαπλάσεως τῆς κοινῆς γνώμης.

Ἡ δημιουργία θορύβου, ἡ πολεμικὴ κραυγή, ἡ διάδοσις ψευδῶν φημῶν, ἡ προσποίησις ἀνυπάρκτου ἰσχύος, ἡ ἐκμετάλλευσις διαφόρων ψυχολογικῶν παραγόντων εἶναι ἐλάχιστα παραδείγματα ἐφαρμογῆς τῆς προπαγάνδας.

Ἂν ἀναδράμωμεν εἰς τὴν ἱστορίαν θὰ παρατηρήσωμεν ὅτι ἡ προπαγάνδα ὑπὸ διάφορον μορφὴν ἐχρησιμοποιήθη εὐρύτατα ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων. Ἀναφαίνεται εἰς ὅλους τοὺς λαοὺς ὅσοι ἐκαλλιέργησαν τὴν φιλοσοφίαν καὶ κυρίως εἰς τοὺς ἀρχαίους Ἕλληνας. Ὁ Ἀριστοτέλης εἰς τὴν περιπατητικὴν λογομένην Σχολὴν ἐδίδαξεν ὅτι ὁ λόγος δὲν εἶναι μάταιος καὶ κενὸς ἀλλ' ἀσκεῖ ψυχοθεραπευτικὴν ἐπίδρασιν εἰς τὸν ἀκροατὴν ὅταν ἀπαγγέλλεται μὲ ἔμφασιν ρητορικὴν μαεστρίαν καὶ δεινότητα· οἱ σοφισταὶ ποιοῦντες τὸν κρείττω λόγον ἥσσονα καὶ τὸν ἥσσονα κρείττονα ἐπέδρων ἐπὶ τοῦ τρόπου τοῦ σκέπτεσθαι τῶν ἀκροατῶν, οἱ χρησμοὶ τῆς Πυθίας ἤσκουν ψυχολογικὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῶν μαχητῶν καὶ πολλάκις συνέτεινον εἰς τὴν ἐπίτευξιν τῆς νίκης. Εἶναι γνωστὸν ὅτι ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἀθηνῶν Κόδρος ἐπέτυχε διὰ τεχνάσματος νὰ φονευθῇ ὑπὸ τῶν ἀντιπάλων του Δωριέων, διεισδύσας εἰς τὸ Στρατόπεδόν των ὡς γέρων, καὶ τοῦτο ἐπέφερε τὸ νικηφόρον ψυχολογικὸν ἀποτέλεσμα λόγῳ τοῦ χρησμοῦ, ὅτι θὰ ἐνίκα ἡ παράταξις τῆς ὁποίας θὰ ἐφονεύετο ὁ Βασιλεύς.

Ὁ Ἡρόδοτος ἀναφέρει ὅτι ὁ Θεμιστοκλῆς κατὰ τὸν πόλεμον μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Περσῶν ὑπελόγισε ποῦ ἀκριβῶς θὰ ἀπεβιβάζοντο οἱ Πέρσαι καὶ ἐκεῖ ἐχάραξεν ἐπὶ βράχου μήνυμα πρὸς τὰς δύο μικρὰς Ἑλληνικὰς φυλάς, αἵτινες εἶχον προσχωρήσει εἰς τοὺς Πέρσας καὶ ἐκάλει αὐτοὺς νὰ προσέλθουν πρὸς τὸ μέρος τῶν Ἑλλήνων διότι ἦτο σφάλμα νὰ ὑποβοηθήσουν εἰς τὴν ὑποδούλωσιν τούτων, ἔδει δὲ νὰ μὴ λησμονοῦν ὅτι εἶναι τῆς ἰδίας φυλῆς καὶ ὅτι ἡ ἐχθρότης πρὸς τοὺς Πέρσας εἶναι κοινή.

Ἐπεδίωκε κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ κλονίσῃ τὸ ἠθικὸν τῶν συμπραττόντων μὲ τοὺς Πέρσας Ἑλλήνων, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ ἐκθέσῃ τούτους ἔναντι τῶν Περσῶν καὶ νὰ τοὺς καταστήσῃ ὑπόπτους. Μετὰ πάροδον χιλιάδων ἐτῶν, ἡ μέθοδος αὕτη ἐπανελήφθη κατὰ τὸν Β' Παγκόσμιον πόλεμον, ὡς θὰ ἴδωμεν περαιτέρω, διὰ τῶν προκηρύξεων πρὸς παράδοσιν εἰς τὸν ἀντίπαλον.

Ὁ Μογγόλος κοσμοκράτωρ Τσίγκις-Χὰν ἄφινε νὰ διαδίδεται ἡ προπαγανδιστικὴ φήμη ὅτι οἱ στρατιῶται του ἦσαν εἰς ἀριθμὸν ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης καὶ ἦτο ἀδύνατον νὰ μετρηθῶσι.

Ὁ Ξέρξης πρὸ 2.500 ἐτῶν ἔκαμε προπαγανδιστικὴν ἐπίδειξιν ἰσχύος εἰπὼν

ὅτι τὰ βέλη τοῦ Περσικοῦ Στρατοῦ θὰ καλύψουν τὸν ἥλιον, λαβὼν τὴν γνωστὴν ἀπάντησιν τῶν προγόνων μας ὅτι «τόσον τὸ καλύτερον θὰ πολεμήσουν ὑπὸ σκιάν».

Τὸν ἴδιον μῦθον ἐξεστόμισεν ὁ Μουσολίνι τὸ 1940 διακηρύσσων ἀνὰ τὸν κόσμον ὅτι διέθετε ἓξ ἑκατομμύρια ἀηττήτων λογχῶν, αἵτινες ὅμως εἶχον τὴν γνωστὴν τύχην.

Ὁ Χίτλερ μετεχειρίσθη τὸν μῦθον τῆς ἀηττήτου Γερμανίας καὶ ἐξεφόβισεν ὁλόκληρον τὴν Εὐρώπην.

Γενικῶς ἡ ἀξία τῆς ψυχολογικῆς ἐπιδράσεως ἐπὶ τῶν σκέψεων, αἰσθημάτων καὶ συμπεριφορᾶς τῶν ἀνθρώπων κατενοήθη ἀπὸ τῆς ἀρχαιοτάτης ἐποχῆς καὶ ἐχρησιμοποιήθη παρὰ μεγάλων στρατιωτικῶν ἡγετῶν ἐπεισοδιακῶς καὶ κατὰ τρόπον μᾶλλον ἐρασιτεχνικὸν ἐν συνδυασμῷ μὲ τὰς διεξαγομένας πολεμικὰς ἐπιχειρήσεις, μέχρι προσφάτως, ὅτε ἐγένετο ἀντιληπτόν, ὅτι ἡ προπαγάνδα εἶναι ἕνα λίαν ἐπικίνδυνον ὅπλον εἰς χεῖρας τοῦ ἀντιπάλου.

Ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἑδραίωσιν διαφόρων πολιτικῶν καὶ Θρησκευτικῶν πεποιθήσεων ἡ προπαγάνδα ὑπὸ τὴν γενικήν της ἔννοιαν διεδραμάτισε σημαντικὸν ρόλον. Αἱ διάφοροι Θρησκεῖαι ἡδραιώθησαν ἐκ τῆς διαδόσεως τῶν ἰδεῶν τῶν ἱδρυτῶν των, δι' ὅλων τῶν εἰς τὴν διάθεσίν των μέσων. Ἡ Γαλλικὴ ἐπανάστασις δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ψυχολογικῶν ζυμώσεων ἐκ τῆς ἐπιδράσεως τῶν ἰδεῶν τοῦ 18ου αἰῶνος. Τὸ αὐτὸ δύναται νὰ λεχθῇ καὶ διὰ τὴν Ρωσικὴν ἐπανάστασιν, ἡ διαβρωτικὴ κομμουνιστικὴ προπαγάνδα τῆς ὁποίας ἐπέφερε τὴν κατάρρευσιν τοῦ Τσαρικοῦ καθεστῶτος.

Ἡ πρώτη σοβαρὰ προσπάθεια εὐρείας καὶ συστηματικῆς χρησιμοποιήσεως τῆς προπαγάνδας εἰς τὸν πολιτικὸν καὶ τὸν πολεμικὸν τομέα ἐγένετο κατὰ τὸν Α' παγκόσμιον πόλεμον ὅτε διεφάνη ἡ ἀνάγκη διαμορφώσεως, ἐλέγχου καὶ κατευθύνσεως τῶν σκέψεων, πεποιθήσεων καὶ αἰσθημάτων τῶν λαῶν, πρὸς ὑποστήριξιν τῶν ἐθνικῶν πολιτικῶν καὶ πολεμικῶν σκοπῶν. Ἐν συνεχείᾳ περὶ τὸ τέλος τοῦ Α' πολέμου ἐτέθησαν οἱ βάσεις μιᾶς συστηματικωτέρας προπαγάνδας.

Ἐνῷ ὅμως ἡ προπαγάνδα τῶν συμμάχων μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ Α' παγκοσμίου πολέμου διέκοψε τὸ ἔργον της ἡ κομμουνιστικὴ ἐσυνεχίσθη ἐπὶ τελειοτέρας ὁλοκληρωτικῆς βάσεως, ἐξεμεταλλεύθη τὴν φυσικὴν κόπωσιν τῶν μαχομένων καὶ τὴν νοσταλγίαν τῆς εἰρηνικῆς ζωῆς, τὰς ὑποσχέσεις τῶν συμμάχων διαρκοῦντος τοῦ πολέμου περὶ νέου καλυτέρου κόσμου, τὴν δημιουργηθεῖσαν ψυχολογικὴν ἀπογοήτευσιν ἐκ τῆς μὴ πραγματοποιήσεως τῶν ὑποσχέσεων. Ἡ κομμουνιστικὴ προπαγάνδα ἐπέτυχεν αὐστηρὰν ἔνταξίν της εἰς τὸ πολιτικὸν σύστημα καθὼς καὶ τὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ συναισθηματισμοῦ τοῦ προκαλουμένου, ἐκ τῆς ἐννοίας τῶν λέξεων: «Δημοκρατία, ἐλευθερία, εἰρήνη, ἰσότης, δικαιοσύνη, λαός, δουλεία, ψωμὶ» καὶ ἄλλα.

Κατὰ τὸν Β' παγκόσμιον πόλεμον ἀλλὰ καὶ πρὸ τούτου ἐμπνευστὴς τῆς Γερμανικῆς προπαγάνδας εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Χίτλερ ὡς μαρτυρεῖ τὸ βιβλίον του: «Ὁ Ἀγών μου». Εἰς τὸν τομέα τῆς διεξαγωγῆς ὑπῆρξεν ἀπόλυτος συντονισμὸς μεταξὺ προπαγάνδας καὶ πολιτικῆς καὶ ἐσημείωσε σημαντικὴν ἐπιτυχίαν, εἰς τὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἐνόπλων δυνάμεων, τόσον ἐντὸς τῆς Γερμανίας ὅσον καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Ἐξαπολύει ἐπιθέσεις εἰρήνης ἐνῷ ἑτοιμάζεται πρὸς πόλεμον, εἰσδύει διὰ τῆς 5ης φάλαγγος, διαβιβρώσκει τὸ ἠθικὸν ἐνόπλων δυνάμεων καὶ λαοῦ, ὑποκινεῖ ἐσωτερικὰ κινήματα καὶ πραξικοπήματα καὶ καταβροχθίζει ὁλόκληρα Κράτη ὡς ὥριμα φροῦτα. Ἡ κατάρρευσις τῆς Γαλλίας εἶναι ἔργον περισσότερον ψυχολογικὸν παρὰ δυναμικόν.

Ἐπιβάλλει τὸν τρόμον διὰ τῆς δημιουργίας τῆς ἐντυπώσεως τοῦ ἀκαταβλήτου τῶν Γερμανικῶν δυνάμεων καὶ ἐπιτυγχάνει ἕνα τεράστιον ψυχολογικὸν ἀποτέ-

λεσμα διὰ τῆς προπαγανδιστικῆς ἐκμεταλλεύσεως τοῦ κεραυνοβόλου πολέμου, τῶν ἀεροπορικῶν βομβαρδισμῶν, τοῦ ναυτικοῦ ἀποκλεισμοῦ, τῶν μυστικῶν ὅπλων.

Σήμερον κατεννοήθη παρ' ὅλων ἡ σημασία, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς δημιουργίας συνθηκῶν, αἵτινες ἐπιτρέπουν νὰ κερδίσῃ κανεὶς τὴν κοινὴν γνώμην καὶ τόσον εἰς τὸν πολιτικόν, ὅσον καὶ εἰς τὸν πολεμικὸν τομέα τὰ Κράτη ἀναπτύσσουν ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ἀνάλογον δραστηριότητα.

Οὕτω ἀπὸ τοῦ ἔτους 1951 ἤρχισεν εἰς Ἡνωμ. Πολιτείας ἡ ὀργάνωσις τοῦ ψυχολογικοῦ πολέμου. Ἐσχηματίσθη ἓν εἰδικὸν ἐπιτελεῖον, ὅπερ ἀσχολεῖται μὲ ζητήματα ἀφορῶντα τὴν προπαγάνδαν. Ἔχει καθορισθῆ εἰδικὴ ἐκπαίδευσις, ἔχει ἐκδοθῆ εἰδικὸς Κανονισμὸς καὶ ἔχει ἀρχίσει ἐφαρμοζόμενον ἓν ἐκτενὲς πρόγραμμα ἐρευνῶν, πρὸς βελτίωσιν τοῦ ὑλικοῦ τῶν μεθόδων καὶ τῆς τεχνικῆς προπαγάνδας, βάσει τῆς πρακτικῆς πείρας δύο παγκοσμίων πολέμων καὶ τοῦ πολέμου τῆς Κορέας.

3. Ἔννοια καὶ τρόπος δράσεως τῆς προπαγάνδας.

Ἡ λέξις προπαγάνδα παράγεται ἐκ τοῦ λατινικοῦ propagare=διαδίδω, σημαίνει δὲ τὴν ὠργανωμένην προσπάθειαν Κράτους τινὸς ἢ ἀτόμων δι' ἐπηρεασμὸν τῶν σκέψεων καὶ πράξεων τῶν ἀντιπάλων, πρὸς ἐπίτευξιν ὡρισμένου σκοποῦ.

Ὁ ὅρος προπαγάνδα ἐχρησιμοποιήθη τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ Πάπα Γρηγορίου ΙΕ' εἰς ἐγκύκλιόν του, ἐκδοθεῖσαν τὴν 22αν Ἰουνίου 1622 περὶ ἱδρύσεως τοῦ περιφήμου ἔκτοτε καταστάντος ἱδρύματος διὰ τὴν διάδοσιν τῆς πίστεως (de propagande fidei).

Ἐν τούτοις ὅμως ἡ συστηματικὴ διάδοσις ἰδεῶν ἢ τὸ «κήρυγμα» ἀνάγεται εἰς πολὺ προγενεστέραν ἐποχήν, εἰς τὰς ἀπαρχὰς τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὅτε ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ἀποτεινόμενος πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ εἶπεν: «Πορευθέντες εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα κηρύξατε τὸ Εὐαγγέλιον πάσῃ τῇ κτίσει». Ὑπὸ πολλῶν ὑποστηρίζεται ὅτι ὁ μεγαλύτερος προπαγανδιστὴς τῶν αἰώνων ὑπῆρξεν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος. Ἀλλὰ καὶ πρὸ αὐτοῦ, ὡς εἰς τὴν παραγρ. 2 ἀνελύσαμεν, ἡ προπαγάνδα ἐχρησιμοποιήθη εὐρύτατα πρὸς διάδοσιν διαφόρων ἰδεῶν ἢ ἐκμετάλλευσιν ψυχολογικῶν καταστάσεων τῶν ἀνθρώπων.

Ἡ προπαγάνδα ἐνέχει μεγάλην σημασίαν ἐν τῇ διαπάλῃ πρὸς παγκόσμιον ἐπικράτησιν, ἐπιδρᾷ ἐπὶ τοῦ ἠθικοῦ τῶν λαῶν, ἐπηρεάζει τούτους ὑπὸ τὴν μίαν ἢ τὴν ἄλλην κατεύθυνσιν καὶ κατέστη ἐκ τῶν δραστικωτέρων μέσων πρὸς ὑπονόμευσιν τῆς ἀντιστάσεως τῶν λαῶν. Προκαλεῖ εἰς ὅλα τὰ κοινωνικὰ στρώματα ὑπὸ πάντα οὐρανόν, μίαν κοινωνίαν ἰδεῶν πραγματοποιουμένη διὰ παντὸς μέσου, περιλαμβανομένης καὶ τῆς βίας, ἀκόμη. Λαμβάνει τὴν μορφὴν ἑνὸς ἀληθοῦς ψυχολογικοῦ ἐξαναγκασμοῦ, οὗτινος τ' ἀποτελέσματα ἐκδηλοῦνται ἐξ ἀνακλάσεως.

Σήμερον ὑπάρχουν διάφοροι ὅροι δηλωτικοὶ τῆς ἐννοίας καὶ τοῦ περιεχομένου τῆς λέξεως «προπαγάνδα». Οὕτω γίνεται χρῆσις τῶν ὅρων «πολιτικὸς πόλεμος», «ψυχολογικὸς πόλεμος», «ψυχρὸς πόλεμος», «προπαγάνδα», «διαφώτισις» παρ' ἄλλων μὲν ἄνευ διακρίσεως παρ' ἄλλων δὲ μετὰ λεπτῶν τινῶν διακρίσεων.

Οἱ Ρῶσοι ὁμιλοῦν συνηθέστερον περὶ «διαφωτίσεως» ἐπιχειροῦντες οὕτω νὰ ἐπιβάλλουν τὴν ἄποψιν, ὅτι πρεσβεύουν ἀληθείας, ἡ δύναμις τῶν ὁποίων εἶναι ἱκανὴ νὰ ἐπιφέρῃ τὸ ποθητὸν ἀποτέλεσμα ἄνευ οὐδεμιᾶς παραποιήσεως, διὰ μόνης τῆς διαφωτίσεως τῶν λαῶν.

Ὁπωσδήποτε ἀνεξαρτήτως δογματικῶν ἢ ἐννοιολογικῶν διαφορῶν εἰς τὴν πρακτικὴν συμφωνοῦν ὅλοι ἐπὶ τῶν σκοπῶν καὶ μέσων τῆς προπαγάνδας, καὶ ἀναγνωρίζουν ἀνεπιφυλάκτως τὰ τεράστια ἀποτελέσματα τῆς ψυχολογικῆς ἐπιδράσεως ταύτης ἐπὶ τοῦ πνεύματος τῶν λαῶν.

Ἡ πλέον ὑγιὴς καὶ δυναμικὴ ἰδεολογία παραμένει ὡς ἀδρανὲς κεφάλαιον ἐφ' ὅσον δὲν διαδοθῇ καταλλήλως, ὥστε νὰ ἐπιβληθῇ τῶν μαζῶν, ζυμωθῇ, φανατίσῃ καὶ μετατραπῇ εἰς ἐνέργειαν.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ ἀγωνιστικὴ βούλησις εἶναι ἄϋλος δύναμις, ἡ ὁποία καταλλήλως ὑποδαυλιζομένη δύναται ν' ἀποτελέσῃ πηγὴν ἀξιοθαυμάστου ἐνεργείας. Εἰς μίαν ἀτμόσφαιραν ὅμως ψυχολογικῆς συγχύσεως δημιουργεῖται ἀδράνεια καὶ πολλάκις ἀνατροπὴ τῆς ἀγωνιστικῆς διαθέσεως. Τὰ πλήθη συνήθως εἶναι ἑτερογενῆ συνδεόμενα διὰ κοινῶν ἐθνικῶν ἰδεῶν καὶ παραδόσεων, ἀτομικῶν καὶ ἐθνικῶν ἀνησυχιῶν διὰ τὸ μέλλον. Εἰς τὴν ἀγωνιστικὴν βούλησιν τοῦ ἑτερογενοῦς τούτου πλήθους στρέφεται ἡ προπαγάνδα ἐπιδιώκουσα ἢ τὴν διατήρησιν καὶ ἐξύψωσιν τῆς ἐθνικῆς ἀγωνιστικῆς βουλήσεως ἢ τὴν μείωσιν καὶ ἀνατροπὴν τῆς ἐχθρικῆς.

Ἡ προπαγάνδα στηρίζεται εἰς τὴν ἐπίδρασιν τὴν ὁποίαν ἀσκεῖ ὁ λόγος ὑπὸ τὴν εὐρυτάτην του ἔννοιαν καὶ δὴ ὁ μετὰ πειστικότητος, συστηματικῶς, ἐπιμόνως καὶ ἐπὶ μακρὸν ἐπαναλαμβανόμενος. Εἶναι γνωστὸν ὅτι πᾶσα πρᾶξις ἢ ἐνέργεια τῶν ἀνθρώπων εἶναι προϊὸν ἰδέας ἢ καὶ συναισθήματος εἴτε αὐτομάτως γεννωμένου ἐν αὐτῷ ἢ καὶ ἔξωθεν προκαλουμένου. Ἀρκεῖ ὡς ἐκ τούτου ἡ πρόκλησις ἢ ἡ ὑποβολὴ ὑπὸ τρίτου ἰδέας τινὸς ἢ συναισθήματος νὰ θέσῃ εἰς κίνησιν τὴν πολύπλοκον συναισθηματικὴν λειτουργίαν τοῦ ὑφισταμένου τὴν ὑποβολὴν ἢ τὴν ἐπίδρασιν καὶ νὰ γεννήσῃ ὡρισμένας ἰδέας ἢ νὰ ὁδηγήσῃ εἰς ὡρισμένας πράξεις. Οἱ διάφοροι ἐρεθισμοὶ τοὺς ὁποίους ὑφίσταται ὁ ἄνθρωπος (ἐκ τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος, ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ κόσμου, ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ περιβάλλοντος) συναγωνίζονται διαρκῶς μεταξύ των ποῖος θὰ γίνῃ αἰσθητὸς ὑπ' αὐτοῦ. Ἐπικρατεῖ φυσικὰ καὶ γίνεται ἀντιληπτός, ὁ ἐρεθισμὸς ἐκεῖνος ὅστις ἐκδηλοῦται ἐντονώτερον. Αὐτὸ τὸ λεπτὸν σημεῖον τῆς ἀνθρωπίνης ἰδιοσυγκρασίας ἐκμεταλλεύεται ἡ τακτικὴ τῆς προπαγάνδας.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὰ διάφορα συμβάντα ἀντιπροσωπεύουν τετελεσμένα γεγονότα ἄτινα καθ' ἑαυτά, δύνανται νὰ παραμείνουν ἀπαρατήρητα καὶ νὰ μὴ ἐπιδράσουν ἐπὶ τοῦ περιωρισμένου κύκλου ὁ ὁποῖος ὑφίσταται ἀμέσως τὰς συνεπείας των, ἐὰν δὲ γίνῃ εὐρεῖα καὶ κατάλληλος ψυχολογικὴ ἐκμετάλλευσίς των.

Ἐκεῖνο, ὅμως τὸ ὁποῖον δύναται ν' ἀλλοιωθῇ εἶναι αἱ εὐχάριστοι ἢ δυσάρεστοι συνέπειαι τῶν συμβάντων αὐτῶν ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων, διότι αἱ ἐπιτυχίαι ἢ ἀποτυχίαι ἑρμηνεύονται πάντοτε παρ' ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι τὰς ἐδοκίμασαν, ἡ δὲ προπαγάνδα, δύναται νὰ ἐπηρεάσῃ τὴν ἑρμηνείαν ταύτην.

Ἡ προπαγάνδα τοῦ Γκαῖμπελς ἠθέλησε νὰ ἐκμεταλλευθῇ τὴν κατάρρευσιν τῆς Γαλλίας τὸ 1940 δίδουσα τοιαύτην ἑρμηνείαν εἰς τὰ γεγονότα, ὥστε οἱ Γερμανοὶ νὰ αἰσθανθοῦν ὄχι μόνον χαρὰν διότι ἦσαν θριαμβευταὶ ἀλλὰ καὶ ἐθνικὴν ὑπερηφάνειαν ἅμα δὲ καὶ εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸν Χίτλερ διότι ἐξεδικήθησαν διὰ τὴν Γερμανικὴν ἧτταν τοῦ Α' Παγκοσμίου πολέμου.

Ὅταν αἱ Σοβιετικαὶ δυνάμεις ἀπώθησαν τοὺς Γερμανοὺς εἰς τὸ Στάλιγκραντ καὶ ἡχμαλώτισαν τὴν στρατιὰν τοῦ Φὸν Πάουλους ἡ ναζιστικὴ προπαγάνδα ἐπεδίωξε νὰ ἐξυψώσῃ τὸ ἠθικὸν τῶν Γερμανῶν αὐξάνουσα τὴν ἀνησυχίαν διὰ τὰς Ρωσικὰς προθέσεις ἐπὶ τῆς τύχης τῆς Στρατιᾶς καὶ ἰσχυροποιοῦσα τοὺς κοινοὺς δεσμοὺς δι' ὁμαδικοῦ ἐθνικοῦ πένθους ἐπὶ τριήμερον.

4. Σκοποὶ τῆς προπαγάνδας.

Ἡ προπαγάνδα δὲν ἔχει ὡς σκοπὸν τὴν ἁπλῆν διαφώτισιν τοῦ ἀτόμου, ἀλλὰ τὴν ἐπιβολὴν τοῦ προπαγανδιζομένου θέματος καθαρὰ καὶ δυνατὰ εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ λαοῦ, ὥστε νὰ δημιουργήσῃ γενικὴν πεποίθησιν περὶ ἑνὸς γεγονότος ὡς πραγματικοῦ, ὡς ἀναγκαίου, ὡς δικαίου.

Ἐπιζητεῖ περισσότερον τὰ κίνητρα τ' ἀπευθυνόμενα εἰς τὸ αἴσθημα παρὰ

τὰς αἰτίας τὰς ἀναφερομένας εἰς τὴν λογικήν. Μεταβάλλει τὴν προσωπικότητα τοῦ ἀκροατοῦ της καὶ τελικῶς τοῦ ἀφαιρεῖ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ σκέπτεσθαι.

Ἐκτὸς ὅμως τούτων, δὲν περιορίζεται εἰς τὸ νὰ προκαλέσῃ μόνον εὐνοϊκὴν προδιάθεσιν, ἀλλὰ ἐπιδιώκει νὰ προκαλέσῃ δρᾶσιν. Ὁ ἐνεργῶν προπαγάνδαν ἐν καιρῷ πολέμου ἐπιθυμεῖ ὅπως πιστεύσῃ ὁ Λαὸς τὸ δίκαιον τοῦ ἀγῶνος καὶ συμβάλλῃ ἀποτελεσματικώτερον εἰς τὴν πολεμικὴν προσπάθειαν.

Εἶναι γενικὴ ἡ ἀρχὴ καθ' ἣν αἱ διάφοροι ἐσωτερικαὶ παρορμήσεις ἐπηρεάζουν τὴν ἐξωτερικὴν συμπεριφορὰν τῶν ἀτόμων ὅταν καταστοῦν τόσον ἔντονοι ὥστε ἡ δρᾶσις καὶ μόνον, ν' ἀποτελέσῃ τὴν μοναδικὴν διέξοδον. Συνήθως ἡ δρᾶσις λαμβάνει χώραν ὡς συνέπεια μιᾶς προδιαθέσεως καλλιεργηθείσης διὰ τῆς προπαγάνδας. Ἡ φρᾶσις, ἡ συνήθως μεταχειριζομένη ὑπὸ τῶν προπαγανδιστῶν «εἶναι ἤδη περισσότερον ἀργὰ παρ' ὅ,τι νομίζετε», εἶναι τὸ σύνθημα διὰ τοῦ ὁποίου ἐπιθυμεῖ νὰ δημιουργήσῃ τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ὁ χρόνος τρέχει, ὅτι ἐκεῖνος ὅστις διστάζει χάνεται καὶ ὅτι ἦλθεν ἡ στιγμὴ τῆς δράσεως. Ἡ προδιάθεσις πρὸς δρᾶσιν αὐξάνει ὅταν οἱ δεχόμενοι τὴν προπαγάνδαν πεισθῶσιν, ὅτι ἡ ἱκανοποίησις τὴν ὁποίαν προσδοκῶσιν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξασφαλισθῇ, εἰ μὴ μόνον ἐὰν ἐνεργήσωσιν ἀμέσως.

Ἀναλόγως τοῦ εἴδους τῆς προπαγάνδας αὕτη ἐπιδιώκει νὰ ἐνσπείρῃ τὸ πνεῦμα ἡττοπαθείας εἰς τὸν ἀντίπαλον καὶ ἰδέας αἱ ὁποῖαι θὰ προκαλέσουν μείωσιν τῆς πειθαρχίας, νὰ καταστρέψῃ τὴν ἑνότητα καὶ νὰ προαγάγῃ τὴν δυσπιστίαν μεταξὺ κυβερνώντων καὶ κυβερνωμένων, νὰ ἐνθαρρύνῃ καὶ δυναμώσῃ τὸ πνεῦμα ἀντιστάσεως τῶν φιλικῶν στοιχείων, νὰ κερδίσῃ τὸν πόλεμον μὲ ὅσον τὸ δυνατὸν ὀλιγωτέρας ζημίας, νὰ διαθέσῃ εὐμενῶς τὸ κοινὸν ἔναντι τῆς προπανγανδιζομένης ἰδέας κ.λ.π. Ἡ προπαγάνδα ἐθελοτυφλοῦσα ἡρωοποιεῖ τὸ κοινὸν ἔγκλημα καὶ τὸν ἐγκληματίαν καὶ τοὐναντίον τὰς ἡρωϊκὰς πράξεις θεωρεῖ ἐγκληματικὰς (π.χ. ὁ Νταούτ Χότζα τὸ 1940 ὑπὸ τῆς Ἰταλίας ἐθεωρήθη ἥρως).

Τὸ παράδειγμα ἀποτελεῖ εὐνοϊκὸν παράγοντα διὰ νὰ ὑποκινηθοῦν οἱ δεχόμενοι τὴν προπαγάνδαν νὰ ἐνεργήσουν. Τοῦτο γίνεται ἀντιληπτὸν εἰς τὸ ἐμπορικὸν πεδίον, ἔνθα ὁ διαφημιστὴς εἴδους τινος διὰ νὰ ὠθήσῃ τοὺς ἀνθρώπους νὰ προμηθευθοῦν τὸ εἶδος του παρουσιάζει δεῖγμα καὶ εἶναι γνωστὸν ὅτι εἰς περιπτώσεις τινας πρὸς καλυτέραν διαφήμησιν, διανέμεται δεῖγμα δωρεὰν εἰς τὸ κοινόν. Ἐὰν τὸ κοινὸν ἱκανοποιηθῇ ἐκ τῆς δοκιμῆς τοῦ δείγματος, ἡ κατανάλωσις τοῦ εἴδους θὰ εἶναι μεγαλυτέρα παρὰ ἐὰν ἁπλῶς διὰ τοῦ προφορικοῦ ἢ γραπτοῦ λόγου διαφημίζεται τοῦτο.

Εὐνόητον ὅμως, ὅτι ἐκεῖνο ὅπερ συμβαίνει εἰς τὸ ἐμπορικὸν πεδίον, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν εἰς τὰ ἄλλα εἴδη προπαγάνδας. Πάντως ἐὰν εἰς τοὺς λόγους ἀνταποκρίνωνται τὰ ἔργα, τὰ διὰ τῆς προπαγάνδας διακηρυσσόμενα γίνονται καλύτερον ἀποδεκτά, ἐνῷ τοὐναντίον ἂν αἱ πράξεις δὲν συμβιβάζωνται πρὸς τὰ ἔργα, δὲν εὑρίσκει πρόσφορον ἔδαφος ἡ προπαγανδιζομένη ἰδέα.

Ὁ καθορισμὸς τῶν σκοπῶν, ἡ προσαρμογὴ αὐτῶν πρὸς τὰ διάφορα περιβάλλοντα, ἡ διάδοσις τῶν κατευθυντηρίων ἰδεῶν, αἱ συγκεντρώσεις τῶν μαζῶν, ὁ συντονισμὸς τῶν προσπαθειῶν καὶ ὁ ἔλεγχος τῶν ἀποτελεσμάτων, εἶναι τὰ διάφορα στάδια, ἅτινα ἄγουσι τὸν ἀναγνώστην, τὸν θεατὴν ἢ τὸν ἀκροατὴν εἰς τὸ νὰ καταστῇ ὁ ἴδιος εἷς μαχητής, εἷς ἐκτελεστής, εἷς προπαγανδιστὴς μὲ τὴν σειράν του. Εἴτε πρόκειται περὶ δημοσιογραφίας, περὶ θρησκευτικῆς ἀποστολῆς, περὶ πολιτικῆς ἢ κοινωνικῆς προπαγάνδας, ὁ καθορισμὸς τῶν σκοπῶν ἀποβλέπει εἰς τὴν δημιουργίαν δόγματος, εἰς τὸ προπαγανδίζειν καὶ εἰς τὸ καθορίζειν τὰ ἐπιδιωκόμενα ἀποτελέσματα.

(Συνεχίζεται)

ΙΧΝΗ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ

— ΓΕΝΙΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΤΗΣΕΙΣ —

Ὑπὸ Ἀστυνόμου Β΄
κ. **Δ. ΚΑΤΣΙΜΑΓΚΛΗ**

Ἐνῷ εὐρυτάτη εἶναι ἡ ποικιλία τῶν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων χρησιμοποιουμένων διαφόρων ἐργαλείων, οἷον—τρύπανα, μάχαιραι, σμίλαι, σκέπαρνοι, πελέκεις, ἡλάγραι (τανάλιαι), κοχλιόστροφοι (κατσαβίδια) κ.λ.π. τὰ ὑπ' αὐτῶν ὅμως δημιουργούμενα ἴχνη ἐπὶ τῶν διαφόρων ἀντικειμένων, δύνανται νὰ καταταχθῶσι εἰς δύο κατηγορίας. Καὶ εἰς τὴν πρώτην μὲν κατατάσσονται τὰ ἴχνη τὰ δημιουργούμενα ὑπὸ τοῦ χρησιμοποιηθέντος ἐργαλείου ἐπὶ ἐπιφανείας ἀντικειμένων οὐχὶ σκληρᾶς συνθέσεως, οἷον χρώματα, κηρός, πλαστικαὶ ὕλαι κ.λ.π. ἐμφανιζόμενα ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὑπὸ μορφὴν ἐντυπώματος ἢ τομῆς, εἰς τὴν δευτέραν δὲ τὰ δημιουργούμενα ἐπὶ ἀντικειμένων σκληρᾶς ἐπιφανείας οἷον ξύλα, μέταλλα κ.λ.π. ἐμφανιζόμενα ὑπὸ μορφὴν γραμμώσεων—ξεσμάτων.

Γενικῶς τὰ κατόπιν πιέσεως δημιουργούμενα ἴχνη—ἐντυπώματα—δὲν εἶναι πάντοτε κατάλληλα πρὸς καθορισμὸν τοῦ ἐργαλείου δι' οὗ ταῦτα παρήχθησαν, διότι κατὰ τὸ πλεῖστον καταστρέφονται ἢ ἀλλοιοῦνται κατὰ τὸν χρόνον τῆς πιέσεως ἢ ἀποσπάσεως τοῦ ἐργαλείου ἐκ τοῦ «μαλακῆς» συστάσεως ἀντικειμένου. Ὅθεν εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις ἡ ἐπιτυχὴς συγκριτικὴ ἐξέτασις αὐτῶν καὶ ἐντεῦθεν ὁ προσδιορισμὸς τοῦ ἐργαλείου δι' οὗ ταῦτα ἐδημιουργήθησαν εἶναι μᾶλλον συμπτωματικός.

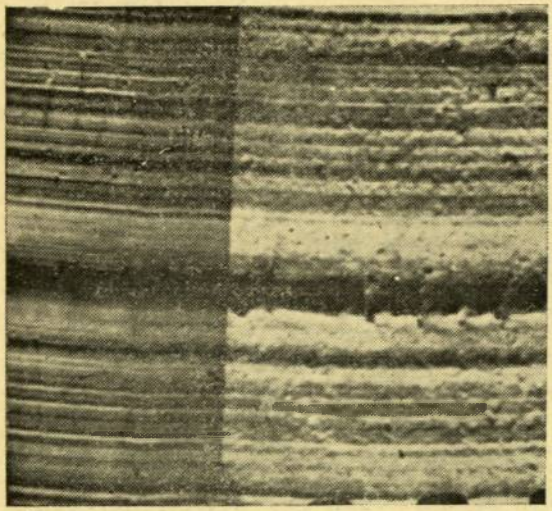
Τὸ ξύλον εἶναι τὸ κλασσικὸν παράδειγμα τῆς δευτέρας περιπτώσεως, διότι τὰ ἰδιαίτερα χαρακτηριστικὰ—φυσικὰ καὶ ἐπίκτητα τῶν ἐργαλείων—ἐμφανίζονται ὑπὸ μορφὴν γραμμώσεων—ξεσμάτων—καὶ ἐντεῦθεν ἡ συγκριτικὴ αὐτῶν ἐξέτασις εἶναι ἐφικτὴ καὶ μᾶς παρέχεται οὕτω ἡ δυνατότης νὰ προσδιορίσωμεν μετὰ μεγάλης ἀσφαλείας τὸ ἐργαλεῖον δι' οὗ ταῦτα ἐδημιουργήθησαν.

Αἱ ἀναφερόμεναι μέθοδοι χρησιμοποιοῦνται πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἀπὸ τὰς τεχνικὰς Ἀστυνομικὰς ὑπηρεσίας ὅλων τῶν προηγμένων κρατῶν. Αὗται στηρίζονται εἰς τὴν διὰ τοῦ μικροσκοπίου συγκριτικὴν ἀντιπαραβολὴν τῶν αὐλακώσεων, προεξοχῶν κ.λ.π. ἰχνῶν τῶν ἀφεθέντων εἰς τὸν τόπον τῆς τελέσεως τοῦ ἀδικήματος μετὰ τῶν αὐλακώσεων, προεξοχῶν κ.λ.π. ἰχνῶν τοῦ ὑπόπτου ἐργαλείου, ἐπὶ τῷ σκοπῷ διαπιστώσεως τυχὸν μεταξὺ των ταυτότητος. Μέθοδος : May καὶ Madsen.

Αἱ ἐν λόγῳ μέθοδοι ἐγένοντο ἐπίσης πρό πολλῶν ἐτῶν ἀποδεκταὶ καὶ ἀπὸ τὰ δικαστήρια, ὡς δείκνυται ἐκ τῆς κατωτέρω, ἐν περιλήψει ἀποφάσεως τοῦ ἀνωτάτου δικαστηρίου τῆς Οὐάσιγκτον ἐκδοθείσης τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1930... «Τὰ δικαστήρια ἔχουν ἤδη ἀδιστάκτως ἀποδεχθῆ τὰς ἐπιστημονικὰς μεθόδους διαπιστώσεως τῆς ταυτότητος ἀτόμου τινός, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν δακτυλικῶν αὐτοῦ ἀποτυπωμάτων. Δὲν ὑπάρχει βασικὴ διαφορὰ κατ' ἀρχήν, ὡς πρὸς τὴν χρῆσιν τῆς μικροφωτογραφίας διὰ ν' ἀποδειχθῆ ὅτι τὰ ἀφεθέντα ἐπί τινος ἀντικειμένου ἴχνη—ἐντυπώματα ἢ γραμμώσεις κλπ. ἐδημιουργήθησαν ὑφ' ὡρισμένου ἐργαλείου. Ἡ δυνατότης αὕτη ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ἀκμὴ —κόψη τῶν ἐργαλείων διαφέρει τόσον πολὺ μεταξύ των ὅσον καὶ τὰ δακτυλικὰ ἀποτυπώματα τοῦ ἑνὸς ἀτόμου ἀπὸ τοῦ ἄλλου. Τὸ γεγονὸς τοῦτο ἀποτελεῖ μίαν πρόοδον τῆς ἐποχῆς μας. Ὅθεν τὰ παρεχόμενα ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης μέσα δέον νὰ χρησιμοποιῶνται διὰ τὴν ἀνακάλυψιν καὶ σύλληψιν τῶν κακοποιῶν». John J. O Connell. Modern Criminal Investigation. 1952.

Ἡ θεωρητικὴ βάσις τῆς συγκρίσεως τῶν ἐκ τῆς χρήσεως τῶν διαφόρων ἐργαλείων δημιουργουμένων ἰχνῶν, ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας σκληρῶν ἀντικειμένων εἶναι ἁπλῆ καὶ ὀφείλεται εἰς παρατηρήσεις καὶ διαπιστώσεις διαφόρων ἐπιστημόνων καὶ τεχνικῶν (Kochel, 1909), (May, 1930), (Koehler, 1937) ἀσχολουμένων ἀπὸ τὸ

1900 διὰ τὴν ἀνεύρεσιν ἐπιστημονικῶν καὶ τεχνικῶν μεθόδων, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων θὰ ἠδύναντο δι' ἀσφαλῶν μεθόδων νὰ καθορισθῇ ἡ ταυτότης τῶν ὅπλων ἐκ τῶν ἀφιεμένων ἰχνῶν αὐτῶν ἐπὶ τῆς βολίδος ἢ τοῦ κάλυκος. Ἐκ τῶν ἐν λόγῳ παρατηρήσεων διεπιστώθη ἀπολύτως ὅτι ἡ ἀκμὴ—κόψη—καὶ τῶν καινουργῶν ἐργαλείων, δηλαδὴ τῶν μὴ ἐχόντων εἰσέτι χρησιμοποιηθῇ, ἐξεταζομένη διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ, φαίνεται ὁμαλὴ ἀλλ' ἐξεταζομένη διὰ μικροσκοπίου ἐμφαίνει κατὰ μῆκος τῆς ὅλης ἀκμῆς ἐπιφανείας ποικίλας ἐλαφρὰς ἀνωμαλίας, οἷον ἡ ἐπιφάνεια τῆς ἀκμῆς καινουργοῦς ξυραφίου. Αἱ ἐν λόγῳ ἀνωμαλίαι θεωροῦνται ὡς τὰ «φυσικὰ» ἰδιαίτερα χαρακτηριστικὰ ἑνὸς ἑκάστου ἐργαλείου. Ἀλλ' ἐκτὸς τῶν ἐξ ὑπ' ἀρχῆς, δηλαδὴ ἀπὸ τῆς κατασκευῆς καὶ πρὸ τῆς χρήσεως ὑπαρχόντων ἰδιορρυθμιῶν καὶ περαιτέρω, σὺν τῷ χρόνῳ, ἐκ τῆς ἐπανειλημμένης χρήσεως καὶ ὀξύνσεως τῆς ἀκμῆς—ἀκόνισμα—τοῦ ἐργαλείου προκαλοῦνται καὶ ἄλλαι ἀνωμαλίαι δυνάμεναι νὰ ἀποκληθῶσι «ἐπίκτηται», αἵτινες εἶναι χρήσιμοι, ἵνα ἐκ τῶν ἐν τῷ τόπῳ τοῦ ἐγκλήματος ἰχνῶν προσδιορίζηται ἡ ταυτότης τοῦ ἐργαλείου δι' οὗ ἐδημιουργήθησαν αὗται. Οὕτω εἰς μίαν διάρρηξιν δυνατὸν ν' ἀνεύρωμεν ἐπὶ τοῦ χρώματος τοῦ ξυλίνου σκελετοῦ τοῦ παραθύρου ἢ τῆς θύρας ἢ τοῦ γραφείου κ.λ.π. τὰ ἴχνη τοῦ χρησιμοποιηθέντος διὰ τὴν παραβίασιν αὐτοῦ ἐργαλείου. Πένσα χρησιμοποιηθεῖσα διὰ τὴν ἀποκοπὴν τηλεφωνικοῦ καλωδίου ἢ μολυβδοσωλῆνος ἐγκαταλείπει ἐπ' αὐτῶν τὰ ἴχνη της. Ὁ χρησιμοποιηθεὶς διὰ τὴν ἀποκοπὴν τοῦ δένδρου πέλεκυς ἐγκαταλείπει τὰ χαρακτηριστικὰ αὐτοῦ ἴχνη, ἐπὶ τοῦ κορμοῦ τοῦ δένδρου. Ἐπίσης εἰς τὸν τόπον τελέσεως τοῦ ἐγκλήματος πολλάκις ἀπρόσεκτοι κακοποιοὶ ἐγκαταλείπουν τὸ χρησιμοποιηθὲν ἐργαλεῖον. Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ χρησιμοποιηθέντος ἐργαλείου, εἰδικῶς εἰς τὰς διαρρήξεις, εἶναι συνήθης καὶ δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι ἡ ἀνεύρεσις τῶν μικροσκοπικῶν αὐτῶν ἰχνῶν εἰς τὸν τόπον τελέσεως τοῦ ἀδικήματος, ἀντιπροσωπεύει τὰ πολυτιμώτερα στοιχεῖα ἅτινα ἐκμεταλλεύονται σήμερον οἱ Ἀστυνομικαὶ Ἀρχαί, πρὸς ἀνακάλυψιν τῶν δραστῶν καὶ ἀπόδειξιν τῆς ἐνοχῆς αὐτῶν ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων.

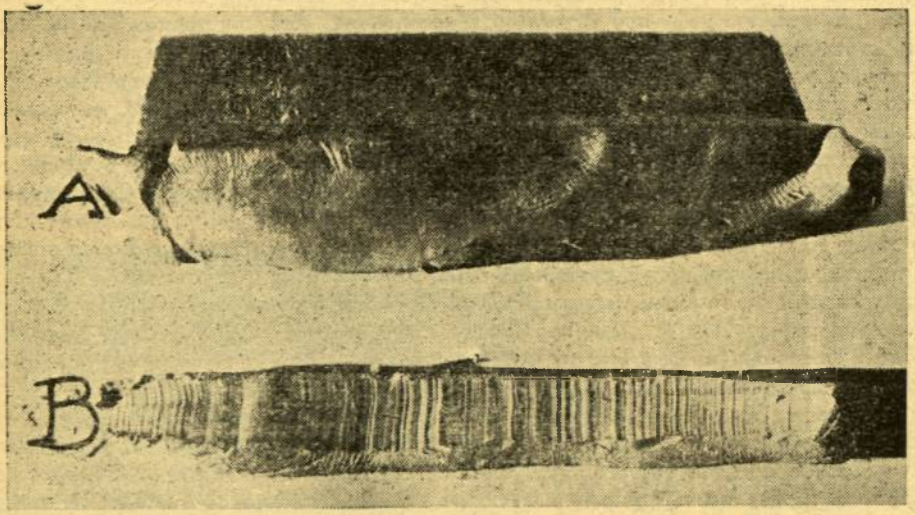
Ἀριστερά: Κορμὸς δένδρου. Δεξιά: Ἴχνη διὰ πλαστελίνης εἰλημμένα.

Σήμερον αἱ ἐπιστημονικαὶ καὶ τεχνικαὶ ὑπηρεσίαι τῆς Ἀστυνομίας δύνανται, κατόπιν μικοσκοπικῆς συγκριτικῆς ἐξετάσεως μεταξὺ τῶν ἰχνῶν τοῦ τόπου τελέσεως καὶ τῶν δειγματικῶν ἐκ τοῦ ὑπόπτου ἐργαλείου, νὰ προσδιορίσουν τὴν ταυτότητα αὐτοῦ μετὰ τῆς αὐτῆς ἀκριβείας καὶ ἀσφαλείας μεθ' ἧς προσδιορίζεται ἡ ταυτότης τοῦ ὅπλου, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἰχνῶν αὐτοῦ τῶν ἀφιεμένων ἐπὶ τῆς βολίδος ἢ τοῦ κάλυκος. Ἐὰν ἐξετάσωμεν ὡς καὶ ἀλλαχοῦ εἴπωμεν τὴν ἐπιφάνειαν τῆς ἀκμῆς ἑνὸς ξυραφίου ἢ ἑτέρου ἐργαλείου, διὰ καταλλήλου μικροσκοπίου καὶ ὑπὸ πλάγιον φωτισμόν, καὶ οὐχὶ ὑπὸ μεγάλην μεγέθυνσιν θὰ διαπιστώσωμεν ἐπ' αὐτῆς ἕναν τεράστιον ἀριθμὸν ἀνωμαλιῶν ἐπὶ μορφὴν γραμμώσεων μὲ εἰσοχὰς καὶ προεξοχάς. Αἱ ἐν λόγῳ ἀνωμαλίαι ὀφείλονται ἐν πολλοῖς εἰς τὴν ὄξυνσιν—ἀκόνισμα—καὶ τὴν φθορὰν τοῦ

ἐργαλείου. Ἐὰν πιέσωμεν ἐν ἐργαλεῖον ἐπὶ πλαστικῆς ὕλης, οἷον κηρός, πλαστελίνη, παραφίνη, χρώματα κ.λ.π. τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ ἐν λόγῳ ἐργαλείου θὰ ἐντυπωθοῦν ἐπὶ τῆς πλαστικῆς ὕλης καὶ θὰ ἐμφανισθοῦν ὑπὸ ἀντίθετον μορφήν, δηλαδὴ αἱ προεξοχαὶ θὰ ἐμφανίζωνται ὡς εἰσοχαὶ καὶ αἱ εἰσοχαὶ ὡς προεξοχαί. Ὑπὸ τοιαύτην ἐμφάνισιν τὰ ἴχνη ἀποκαλοῦνται «ἀρνητικά». Ταῦτα πολλάκις εἶναι εὐδιάκριτα, ἄλλοτε ἀσαφῆ ἢ ἐλλιπῆ. Εἰς ἃς περιπτώσεις τὰ ἐντυπώματα εἶναι εὐδιάκριτα ὁ προσδιορισμὸς τοῦ δημιουργήσαντος αὐτὰ ἐργαλείου ἐπιτυγχάνεται πλήρως καὶ ἀναμφισβητήτως. Ὁ τρόπος τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν εἰς τὸν τόπον τῆς τελέσεως τοῦ ἐγκλήματος ἀφιεμένων ἰχνῶν τοῦ ἐργαλείου ἐξαρτᾶται καὶ ἀπὸ τὸν τρόπον καὶ τὰ μέσα τὰ ὁποῖα θὰ χρησιμοποιήσωμε διὰ νὰ προσδιορίσωμε τὸ ἐργαλεῖον τὸ ὁποῖον τὰ ἐγκατέλειψεν. Εἰς μερικὰς περιπτώσεις τὰ ἴχνη δύνανται νὰ φωτογραφηθῶσι εἰς ὃ σημεῖον ἀνευρέθησαν, ἐὰν διὰ τῆς ἐπὶ τόπου φωτογραφήσεως δυνάμεθα νὰ καταδείξωμεν πλήρως ἅπαντα τὰ ἴχνη μετὰ τῶν λεπτομερειῶν αὐτῶν. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει παρὰ τὰ ἴχνη καλὸν εἶναι νὰ τοποθετῆται ὑποδεκάμετρον διὰ νὰ δυνάμεθα νὰ ἐλέγχωμε τὸ μέγεθος αὐτῶν. Ἐὰν τὰ ἴχνη ἔχουν ἐντόνως ζωηρὰ καὶ εὐδιάκριτα τὰ ἰδιαίτερα χαρακτηριστικὰ αὐτῶν δυνάμεθα νὰ «τ' ἀντιγράψωμε» διὰ πλαστελίνης ἢ ἄλλης πλαστικῆς καταλλήλου οὐσίας. Ἐὰν ὅμως ἡ ὑπόθεσις εἶναι ἄκρως σοβαρὰ καὶ ὑπάρχει περίπτωσις νὰ πιστεύωμε ὅτι ἡ μικροσκοπικὴ ἐξέτασις αὐτῶν θ' ἀποβῇ ἀποτελεσματική, τὸ ἀντικείμενον ἐφ' οὗ ταῦτα εὑρίσκονται ἀποστέλλεται εἰς τὰ ἀρμόδια ἐργαστήρια. Ἀλλ' ὁ πλέον συνήθης τρόπος ἐξετάσεως τῶν ἰχνῶν τῶν ἐργαλείων εἶναι ἡ ἀποστολὴ τοῦ φέροντος τὰ ἴχνη ἀντικειμένου εἰς τὸ ἀστυνομικὸν ἐργαστήριον. Εἰς ἃς περιπτώσεις ἡ ἀποστολὴ τοῦ ἀντικειμένου μετὰ τῶν ἰχνῶν εἶναι δυσχερὴς ἢ ἀδύνατος τὰ ἴχνη «ἀντιγράφονται» διὰ τινος πλαστικῆς ὕλης, συνήθως πλαστελίνης, ἀλλ' ἡ ἐργασία αὕτη πρέπει νὰ ἐνεργῆται ὑπὸ εἰδήμονος δυναμένου νὰ διαπιστώσῃ ἂν ἡ μεταφορὰ αὐτῶν ἐγένετο ἐπιτυχῶς ἢ οὔ. Ἡ πλαστικὴ οὐσία προηγουμένως μαλάσσεται καλῶς διὰ τῶν χειρῶν διὰ νὰ καταστῇ οὕτω εὐπλαστοτέρα. Ἐπὶ τῷ σκοπῷ ἀποφυγῆς «κολλήματος» ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου πρὸ τῆς ἐπιθέσεώς της τὴν διαβρέχομεν δι' ὕδατος ἢ ἐπιπάζομεν αὐτὴν ἢ τὴν ἐπιφάνειαν τῶν ἰχνῶν διὰ κόνεως πυριτολίθου. Μετὰ ταῦτα ἡ πλαστικὴ ὕλη πιέζεται ἐλαφρῶς καὶ ἰσομερῶς ἐφ' ὁλοκλήρου τῆς ἐπιφανείας τῶν ἰχνῶν καὶ ἐκ τοῦ ἄκρου ἀνασύρεται μετὰ προσοχῆς. Τὰ τεμάχια τῆς πλαστελίνης μετὰ τῶν ἰχνῶν δυνάμεθα νὰ τὰ τοποθετήσωμεν, ἀναλόγως τοῦ μεγέθους αὐτῶν καὶ ἐντὸς κυτίων πυρείων ἢ σιγαρέττων καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον νὰ τ' ἀποστείλωμεν εἰς τὰ ἐργαστήρια πρὸς ἐξέτασιν. Τὰ κατὰ τὸν προαναφερθέντα τρόπον ἀντιγραφέντα ἐπὶ τῆς πλαστελίνης ἴχνη εἶναι «θετικὰ» δηλαδὴ αἱ ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τοῦ ἐργαλείου προεξοχαὶ ἐμφανίζονται ὡς προεξοχαὶ κ.λ.π. διότι ἦσαν ἀρνητικὰ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου εἰς ὃ ἀφέθησαν τὸ πρῶτον, ἑπομένως κατὰ τὴν ἀντιγραφὴν των διὰ τῆς πλαστελίνης μετεβλήθησαν πάλιν εἰς θετικά. Γενικῶς ἡ σύγκρισις τῶν ἰχνῶν τῶν διαφόρων ἐργαλείων δύναται νὰ ἐνεργηθῇ διὰ μιᾶς ἐκ τῶν ἑξῆς μεθόδων: 1) Ὑπὸ «ΘΕΤΙΚΗΝ» μορφήν, δηλαδή, ἀφ' ἑνὸς μὲν μεταξὺ τῶν ἰχνῶν τοῦ τόπου τοῦ ἀδικήματος ἅτινα «ἀντεγράφησαν» διὰ πλαστελίνης καὶ ἐκ τῆς πλαστελίνης «ἀντεγράφησαν» δι' ἄλλης πλαστικῆς οὐσίας (συνήθως παρισινῆς γύψου) καὶ οὕτω ἀπέκτησαν τὴν «θετικήν» των μορφήν, ἀφ' ἑτέρου δὲ μεταξὺ τῶν ἰχνῶν τοῦ ὑπόπτου ἐργαλείου τὰ ὁποῖα ἐλήφθησαν μὲ τὰς αὐτὰς οὐσίας καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον. 2) Ὑπὸ «ΑΡΝΗΤΙΚΗΝ» μορφήν, δηλαδὴ μεταξὺ τῶν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου ἐγκαταλειφθέντων ἰχνῶν καὶ τῶν ἰχνῶν τοῦ ὑπόπτου ἐργαλείου ἅτινα ἐλάβομεν διὰ πλαστικῆς τινὸς οὐσίας.

Αἱ ἀναφερόμεναι μέθοδοι ἐφαρμόζονται ἀναλόγως τῶν περιπτώσεων διότι δυνατὸν ἡ τοποθέτησις τοῦ ἐργαλείου ὑπὸ τὸ μικροσκόπιον νὰ εἶναι δυσχερὴς ἢ ἀδύνατος ὁπότε ἀναγκαζόμεθα τὰ ἐπὶ τῆς πλαστελίνης ἴχνη νὰ τ' ἀντιγράψωμεν ὡς εἴπομεν δι' ἄλλης πλαστικῆς ὕλης, οἷον διὰ τῆς «παρισινῆς γύψου», (πλαστικὴ οὐσία χρησιμοποιουμένη συνήθως ὑπὸ τῶν ὀδοντοϊατρῶν διὰ λήψεως ἐκμαγείων ὀδοντο-

στοιχειῶν). Ἡ ἀντιγραφὴ ἐνεργεῖται καθ' ὃν τρόπον ἐλάβομεν διὰ τῆς πλαστελίνης τὰ ἴχνη ἐκ τοῦ τόπου τελέσεως τοῦ ἀδικήματος. Ἡ πλαστικὴ τῆς παρισινῆς γύψου διαλύεται δι' ὕδατος ἐντὸς μικροῦ δοχείου καὶ ἐπιχύεται ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς πλαστελίνης, οὕτως ὥστε νὰ δύναται νὰ εἰσχωρήσῃ αὕτη ἐντὸς τῶν αὐλακώσεων τῶν ἰχνῶν Διὰ νὰ ἐπιτύχωμεν καλλιτέραν ἀπόδοσιν μετὰ ταῦτα προσδένομεν καλῶς τὰ δύο ἐκμαγεῖα ὥστε ἡ ἐπαφὴ αὐτῶν νὰ εἶναι πλήρης καὶ σταθερή. Πρὸς ἀποφυγὴν δημιουργίας φυσαλλίδων, ἐκ τῶν ὁποίων δημιουργοῦνται ὀπές, τοποθετοῦμε κατ' ἀρχὴν ἐλα-

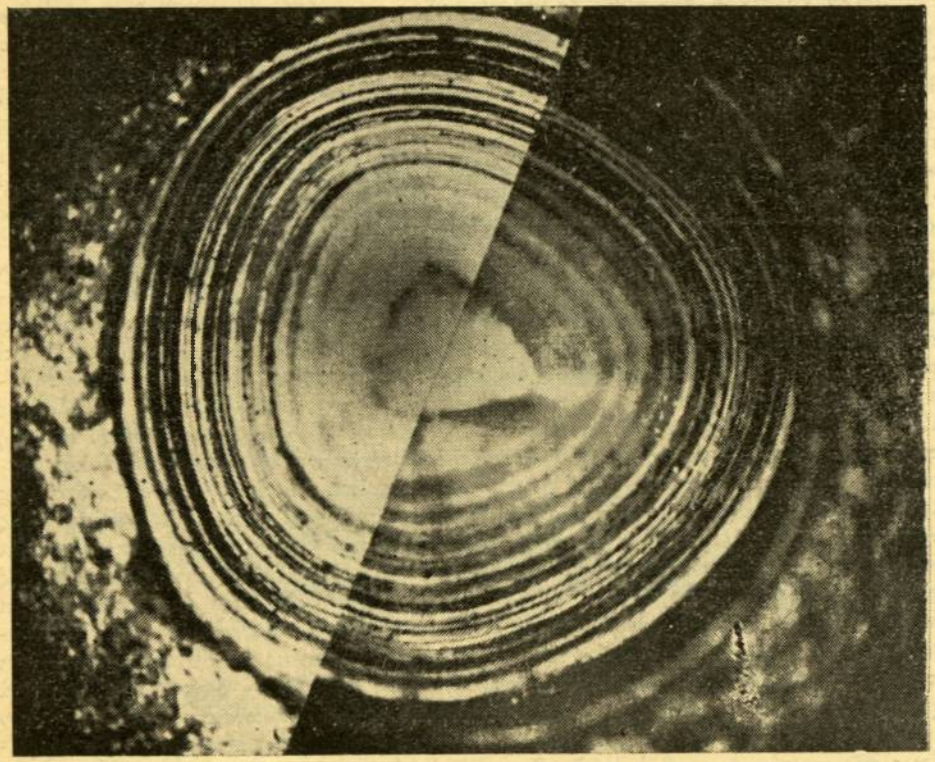
Τρόπος λήψεως ἰχνῶν διὰ πλαστελίνης : Α' Ἐπικόλλησις πλαστελίνης ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τοῦ πελέκεως. Β' Τὰ ἴχνη τῆς ἀκμῆς μετὰ τὴν ἀποκόλλησιν.

φρὸν στρῶμα πλαστικῆς, ἐπὶ τῶν ἰχνῶν τῆς πλαστελίνης διὰ καταλλήλου ψήκτρας. Τὸ ἐκμαγεῖον τῆς «παρισινῆς γύψου» ἀνασύρεται, ἀφοῦ προηγουμένως ἀποξηρανθῇ πλήρως. Ἐὰν τὸ ἀντικείμενον μὲ τὰ ἴχνη δύναται νὰ μεταφερθῇ εἰς τὰ ἐργαστήρια, τὰ ἴχνη πλέον λαμβάνονται κατὰ τὸν προσφορώτερον διὰ τὸν ἐξεταστὴν τρόπον. Πρὸ τῆς λήψεως τῶν ἰχνῶν διὰ τῆς πλαστελίνηςς κ.λ.π. τὸ ἐργαλεῖον ἐξετάζεται διὰ τοῦ μικροσκοπίου, πρὸς ἀνεύρεσιν τυχὸν μικροσκοπικῶν ἰχνῶν χρώματος, χαλκοῦ, μολύβδου κ.λ.π. μετάλλων. Εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις καθορισμοῦ ταυτότητος τῶν ἐργαλείων ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἰχνῶν αὐτῶν μεγίστην σημασίαν ἔχει καὶ σπουδαίως βοηθεῖται ὁ τεχνικὸς διὰ τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς γωνίας—φορᾶς—ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἐδημιουργήθησαν τὰ ἴχνη. Ἡ γωνία διαπιστοῦται διὰ τῆς πιέσεωςτοῦ ἐργαλείου ὑπὸ διαφόρους θέσεις ἐπὶ τεμαχίων πλαστικῆς ὕλης, συνήθως πλαστελίνης. Βεβαίως λαμβάνονται ἀρκετὰ δείγματα καὶ τῶν δύο ἐπιφανειῶν τοῦ ἐργαλείου καὶ ἐπὶ ἑκάστου δείγματος σημειοῦται ὑπὸ ποίαν γωνίαν ἐτέθη τὸ ἐργαλεῖον. Διὰ τὴν λῆψιν τῶν ἰχνῶν δυνάμεθα νὰ χρησιμοποιήσωμεν καὶ παραφίνην, ἀφοῦ προηγουμένως τὴν τήξωμε καὶ τῆς δώσωμε σχῆμα δυνάμενον νὰ ἐξυπηρετήσῃ τοὺς σκοπούς μας. Ἐπὶ τῆς ἐπιπέδου ἐπιφανείας τῆς παραφίνης, ἂν τὸ κρίνωμεν σκόπιμον, διασκορπίζομε κόνιν ἀλουμινίου. Δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου ἐμφανίζονται ἐναργέστερα τὰ ἴχνη καὶ διευκολύνεται οὕτω ἡ σύγκρισις αὐτῶν. Πρὸ τῆς πλήρους σκληρύνσεως τῆς παραφίνης ἀποκόπτομεν τὰ μὴ φέροντα ἴχνη τμήματα αὐτῆς καὶ κατὰ τρόπον ἐπιτρέποντα τὴν τοποθέτησιν τοῦ ἑνὸς τεμαχίου πλησίον τοῦ ἄλλου, ὥστε νὰ δυνάμεθα νὰ ἐνεργήσωμεν

τὴν σύγκρισιν τῶν γραμμώσεων τῶν ἰχνῶν τοῦ ὑπόπτου ἐργαλείου πρὸς τὰς τοῦ τόπου τοῦ ἀδικήματος καὶ νὰ διαπιστώσωμεν ἂν μεταξύ των ὑφίστανται ταυτότης. Εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν λαμβάνεται καὶ ἡ φωτογραφία αὐτῶν. Ἡ μέθοδος αὕτη ἀποδίδει ἐξαιρετικὰ ἀποτελέσματα εἶναι δὲ καὶ εὐχερὴς ἡ φωτογράφησις καθ' ὃ στερεωτέρα ἡ παραφίνη τῆς πλαστελίνης. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰ ἴχνη τῶν ἐργαλείων δὲν εἶναι ὁρατὰ εἰμὴ μόνον ὑπὸ τὸ μικροσκόπιον ἢ ὑπὸ κατάλληλον μεγεθυντικὸν φακόν, διότι συνήθως τὸ μέγεθος αὐτῶν δὲν εἶναι μεγαλύτερον τοῦ 1/100 τοῦ χιλιοστ. Ἡ κατ' εὐθεῖαν ἐξέτασις καὶ σύγκρισις τῶν ἰχνῶν τοῦ ἐργαλείου μετὰ τῶν ἰχνῶν τοῦ τόπου τοῦ ἐγκλήματος διὰ τοῦ μικροσκοπίου εἶναι δύσκολος, διότι ὡς προαναφέραμε αἱ ἐγκοπαὶ καὶ γενικῶς αἱ εἰσοχαὶ τὰς ὁποίας φέρει τὸ ἐργαλεῖον ἐπὶ τῆς ἀκμῆς καὶ λοιπῶν ἐπιφανειῶν αὐτοῦ ἐμφανίζονται ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἀντικειμένου ὡς «προεξοχαὶ» καὶ ἀντιθέτως αἱ προεξοχαὶ ὡς «εἰσοχαί». Ἀλλ' ἔτι δὲ τὰ ἴχνη ὑπὸ τὸ μικροσκόπιον ἀνταναμλοῦν καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀποσβέννυνται αἱ λεπτομέρειαι αὐτῶν. Δυνατὸν ἐπίσης τὸ μέγεθος τοῦ ἐργαλείου νὰ εἶναι ἀρκετὰ μεγάλον ὁπότε δὲν δύναται νὰ τοποθετηθῇ πρὸς ἐξέτασιν ὑπὸ τὸ μικροσκόπιον. Ὁσάκις παρουσιάζονται τοιαύτης φύσεως δυσχέρειαι τὰ ἴχνη τοῦ ἐργαλείου δύνανται νὰ ληφθῶσι καὶ ἐπὶ φύλλου μαλακοῦ μολύβδου, δηλαδὴ διὰ τῆς ὑπόπτου τανάλιας ἢ πελέκεως ἀποκόπτομε φύλλον μολύβδου ἢ μολυβδοσωλῆνος ἢ κορμὸν δένδρου κ.λ.π. καὶ ὁσάκις εἶναι ἀναγκαῖον ὑπὸ διαφόρους γωνίας καθ' ὃν τρόπον προαναφέραμεν. Οὕτω τὰ ἴχνη τοῦ τόπου τοῦ ἐγκλήματος καὶ τοῦ δείγματος τίθενται ὑπὸ τὸ μικροσκόπιον καὶ ἐξετάζονται ὑπὸ τὴν ἀρνητικήν των μορφήν. Εἰς περίπτωσιν διαπιστώσεως ταυτότης λαμβάνεται ἡ φωτογραφία αὐτῶν ἡ ὁποία βεβαίως ἐμφανίζει ἀμφότερα τὰ ἴχνη εἰς τὸ αὐτὸ μέγεθος. Ὁ πλάγιος φωτισμὸς εἰς τὰς περισσοτέρας περιπτώσεις ἀποδίδει ἐξαιρετικὰ ἀποτελέσματα. Ἐὰν ἡ ἐπιφάνεια τοῦ μολύβδου δημιουργῇ ἀντανακλάσεις αἱ ὁποῖαι ἐπιφέρουν βλάβην εἰς τὰς λεπτομερείας τῶν ἰχνῶν τὸν ἐμβαπτίζομεν ἐπὶ πέντε λεπτὰ εἰς διάλυμμα νιτρικοῦ ὀξέος καὶ ἓν λεπτὸν εἰς διάλυμμα νιτρικοῦ ἀμμωνίου καὶ ὁ μόλυβδος ἀποκτᾷ μαύρην ἀπόχρωσιν. Μεγέθυνσις 15-30 φορὲς θεωρεῖται ἱκανοποιητικὴ διὰ τὰ ἴχνη. Αἱ μικροφωτογραφίες τῶν ἰχνῶν ὁσάκις πρόκειται νὰ χρησιμοποιηθῶσι εἰς τὸ δικαστήριον καλὸν εἶναι νὰ συνοδεύωνται καὶ ὑπὸ γραπτῶν ἐπεξηγήσεων κ.λ.π. διὰ νὰ καθίσταται οὕτω εὐκολωτέρα ἡ κατανόησις τῆς ἀποδείξεως τῆς ταυτότητος καὶ ὑπὸ τῶν δικαστῶν. Δέον νὰ γνωρίζωμεν ὅτι τὰ ἴχνη τῶν ἐργαλείων ἅτινα ἀφέθησαν ἐν τῷ τόπῳ τοῦ ἐγκλήματος, ἰδίως ἐπὶ περιπτώσεως διαρρήξεων, καὶ τῶν ὁποίων οἱ δράσται εἶναι ἄγνωστοι, διαχωριζόμενα καὶ ταξινομούμενα δύνανται νὰ φυλάσσωνται εἰς τὰ ἀρχεῖα τῶν ἀστυνομικῶν ἐργαστηρίων. Ἡ ταξινόμησις ἐνεργεῖται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ εἴδους τοῦ ἐργαλείου τοῦ μεγέθους αὐτοῦ κ.λ.π. Τὸ γραφεῖον τρόπου τελέσεως τοῦ ἀδικήματος—Modus operandi—δύναται νὰ μᾶς βοηθήσῃ πολὺ εἰς παρομοίας περιπτώσεις, διὰ τῆς ὑποδείξεως τῶν κακοποιῶν οἵτινες κατὰ τὸ παρελθὸν ἐχρησιμοποίησαν ὅμοια ἐργαλεῖα.

Ἐκ μιᾶς στατιστικῆς τῶν ἀστυνομικῶν ἐργαστηρίων τῆς πολιτείας Oregon τῆς Βορ. Ἀμερικῆς δημοσιευθείσης εἰς τὸ περιοδικὸν (Finger print magasine, Ἰούνιος 1958) καταφαίνεται ὅτι τὰ ἀφεθέντα ἴχνη τῶν χρησιμοποιηθέντων κατὰ τὴν τέλεσιν τῶν διαφόρων ἀδικημάτων ἐργαλείων προήρχοντο ἀπό: 1) Κοχλιοστρόφους (κατσαβίδια), λοστοὺς καὶ ἡλάγρες (πένσες—τανάλιες), 2) σφῦρες, 3) τρύπανα καὶ 4) πελέκεις—τσεκούρια. Τὰ ἴχνη ἀφέθησαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐπὶ μεταλλικῶν ἀντικειμένων καὶ ὀλιγώτερον ἐπὶ ξύλων. Ἐπὶ 200 περιπτώσεων αἵτινες ἀπησχόλησαν τὸ ἐν λόγῳ ἐργαστήριον αἱ 16 ἦσαν θετικαί, δηλαδὴ διεπιστώθη ταυτότης μεταξὺ ἰχνῶν ἀφεθέντων εἰς τόπον ἐγκλήματος καὶ κατεχομένου ἐργαλείου ὑπόπτου ἀτόμου. Ἐπὶ 13 περιπτώσεων ἡ γνωμάτευσις ἦτο πιθανὴ καὶ ἐπὶ 171 ἀρνητική. Τὰ ἴχνη τῶν διαφόρων ἐργαλείων ἀπασχολοῦν περισσότερον τὰς Τεχνικὰς Ἀστυνομικὰς Ὑπηρεσίας ἀπ' ὅτι αἱ βολίδες καὶ οἱ κάλυκες τῶν πυροβόλων ὅπλων καὶ εἰς αὐτὴν ἀκόμη τὴν

Ἀμερικὴν ὅπου ἡ χρῆσις τῶν πυροβόλων ὅπλων διὰ τέλεσιν ἀδικημάτων εἶναι εὐρυτάτη. Ὁ ὑπογράφων ἔχει ἀπασχοληθῆ μέχρι τοῦδε μὲ τὰς κατωτέρω ἐν περιλήψει

A′ **B′**

Ταυτότης ἰχνῶν τρυπανίου: Α′ Ἴχνη ἐργαλείου εὑρεθέντος ἐπὶ ὑπόπτου ἀτόμου. Β′ Ἴχνη ἐγκαταλειφθέντα [ἐπὶ τῆς ὁπῆς] τῆς εἰσόδου τῆς κλειδὸς χρηματοκιβωτίου (περίπτωσις [illegible] ἀναφερομένη ὑπὸ Ralph W. Proyty).

ὑποθέσεις διὰ νὰ προσδιορίσῃ ἐπὶ τῇ βάσει ἀφεθέντων ἰχνῶν τὴν ταυτότητα τοῦ χρησιμοποιηθέντος ἐργαλείου.

(Συνεχίζεται)

ΡΕΤΖΑΙΟΙ
● Η ΛΗΣΤΕΙΑ ΤΗΣ ΠΕΤΡΑΣ ●
– ΠΩΣ ΑΝΕΚΑΛΥΦΘΗΣΑΝ ΚΑΙ ΠΩΣ ΣΥΝΕΛΗΦΘΗΣΑΝ ΥΠΟ ΤΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ ΠΟΛΕΩΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ –

Ὑπὸ τοῦ Ὑπαστυνόμου Α' κ. **ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΡΟΥΖΟΥ**

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ (Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

11. Συνέχεια τῆς ἀφηγήσεως τοῦ τέως Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀστυνομίας κ. Ἰωάννου Καλυβίτη. Ἡ ἀναγνώρισις καὶ σύλληψις τῶν Ρετζαίων.
12. Ἡ ἀφήγησις τοῦ τέως Ἀστυνομικοῦ Διευθυντοῦ κ. Ἀριστοτέλη Κουτσουμάρη. Ἡ ἔκδοσις τῶν Ρετζαίων καὶ τῶν συνενόχων τους.
13. Καταδίκη τῶν λῃστῶν. Ἀπόδρασις ἀπὸ τὶς φυλακές. Ἐκτέλεσις.

***

11. Συνέχεια τῆς ἀφηγήσεως τοῦ τέως Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀστυνομίας κ. Ἰωάννου Καλυβίτη. Ἡ ἀναγνώρισις καὶ σύλληψις τῶν Ρετζαίων.

Ὅπως εἴδαμε στὸ προηγούμενο τεῦχος, κατόπιν ὑποδείξεως τῶν ἀστυνομικῶν μας προσήχθησαν στὸ γραφεῖο τοῦ Βούλγαρου Ἀστυνομικοῦ Διευθυντοῦ τῆς Βάρνας, οἱ τρεῖς Ἀρβανῖτες ἔμποροι δημητριακῶν, γιὰ τοὺς ὁποίους εἶχαν ὑπόνοιες ὅτι ἦσαν οἱ Ρετζαῖοι. Πρῶτος στὸ γραφεῖο τοῦ Διευθυντοῦ μπῆκε ὁ Ἰωάννης Ματσάγκος, ὁ ὁποῖος ἐξεταζόμενος, δῆθεν γιὰ τὸ διαβατήριό του, εἶπε ὅτι τὰ ἄλλα δύο πρόσωπα τυχαίως συνάντησε στὸ Ρουχτσούκι κι' ὅτι δὲν εἶχε καμμίαν ἀπολύτως σχέσι μαζί τους.

Συνεχίζοντας τώρα τὴν ἀφήγησί του ὁ κ. Καλυβίτης λέγει τὰ ἑξῆς :

«Μὲ τὴν προσαγωγὴ τοῦ πρώτου αὐτοῦ ἀτόμου, τὸ ὄνομα τοῦ ὁποίου μᾶς » ἦταν ἄγνωστο, μᾶς κατέλαβε μιὰ ἀπογοήτευσις. Εἴχαμε ἄρά γε πέσει τόσο πολὺ » ἔξω στὴν παρακολούθησι μας καὶ στὴν πεποίθησι, ποὺ σχηματίσαμε ὅτι εἴχαμε » στὰ χέρια μας τοὺς Ρετζαίους;

«Ἡ ἀπογοήτευσίς μας αὐτὴ γινόταν ὅλο καὶ πιὸ μεγάλη ἀπὸ τὸ φόβο ποὺ » ἄρχιζε νὰ μᾶς κυριεύει, ὅτι δηλαδὴ ἂν μεταξὺ τῶν ἀτόμων ποὺ προσήχθησαν » στὴν Ἀστυνομία κατόπιν ὑποδείξεώς μας, δὲν ἦσαν οἱ καταζητούμενοι λῃσταί, » ὁπωσδήποτε θὰ μάθαιναν τὸ τί συνέβη καὶ θὰ ἔφευγαν ἀπὸ τὴν Βάρνα, κι' ἔτσι » ὅλη ἡ δουλειὰ ἦταν χαμένη καὶ θἄμαστε ὑποχρεωμένοι νὰ συνεχίσουμε τὸ κυνη- » γητό. Εὐτυχῶς ὅμως σταθήκαμε τυχεροί. Ἂς δοῦμε λοιπὸν τί ἔγινε στὴ συνέ- » χεια.

«Δὲν πέρασαν παρὰ δύο λεπτὰ κι' οἱ ἀστυφύλακες ὡδήγησαν τὸ δεύτερο » ἄτομο. Μόλις μπῆκε στὸ γραφεῖο, οἱ ὑποψίες μας, ὅτι εἶναι οἱ Ρετζαῖοι ἐπαλή- » θευσαν. Αὐτὸς ἀτάραχος δὲν εἶχε καταλάβει ἀκόμα τίποτα. Πλησίασε τὸν Διευ- » θυντὴ τῆς Ἀστυνομίας καὶ τοῦ δήλωσε, ὅτι ὀνομάζεται Ἀθανάσιος Ντίσιος, » κατάγεται ἀπ' τὴν Ἀλβανία κι' ὅτι ἦλθε στὴ Βουλγαρία γιὰ νὰ ἐμπορευθῇ δη- » μητριακὰ μὲ κάποιον Γ. Διαμαντίδη. Ὁ Μεδνικάρωφ, χωρὶς νὰ τοῦ πῇ λέξι, » διέταξε νὰ κρατήσουν κι' αὐτὸν καὶ νὰ ὁδηγήσουν τὸν τρίτο.

«Μόλις μπῆκε αὐτός, λίγο ἔλειψε ν' ἀναπηδήσουμε ἀπ' τὰ καθίσματά μας. » Ἡ χαρά μας ἦταν ἀπερίγραπτη! Εἴχαμε πιὰ στὰ χέρια μας τοὺς Ρετζαίους!!

«Τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ τρίτου αὐτοῦ ἀτόμου ἔδειχναν, ὅτι εἴχαμε μπρο- » στά μας τὸν Θύμιο Ρέτζο, ὁ ὁποῖος διατηροῦσε τὸ ἴδιο χτένισμα στὰ μαλλιά του, » ὅπως τὸν καιρὸ ποὺ ἦταν λῃστής.

«—Ὁ Θύμιος Ρέτζος! Αὐτὸς εἶναι!!, μοῦ ψιθυρίζει ὁ κ. Κουτσουμάρης, ἐνῶ » ὁ Λαμπρινόπουλος ἑτοιμάζεται γιὰ κάθε ἐνδεχόμενο.

«Ἐκεῖνος πλησίασε τὸ γραφεῖο καὶ τὴ στιγμὴ ποὺ δήλωνε τὴν ψευδῆ του » ταυτότητα, εἰδοποίησα διὰ τοῦ συμφωνημένου νεύματος τὸν Μεδνικάρωφ κι' » ἔτρεξα ἀμέσως πρὸς τὸν Βούλγαρο συνάδελφο. Μετὰ γύρισα πρὸς τὸν Θύμιο » Ρέτζο καὶ κτυπῶντας τον στὶς πλάτες τοῦ εἶπα :

«—Ἔλα ὁμολόγησε :

«Ἐκεῖνος στὸ ἄκουσμα τοῦ ὀνόματός του μὲ κύτταξε καὶ δὲν εἶπε οὔτε λέξι.

«Ὁ Διευθυντὴς τῆς Ἀστυνομίας Βάρνας χτύπησε ἀμέσως ἕνα κουδούνι » καὶ στὴ γλῶσσα του, ποὺ ἦταν ἀκατανόητη γιὰ τὸν Ρέντζο, διέταξε νὰ δεθῆ ἀμέ-

Ὁ Γιάννης Ρέτζος καὶ Θύμιος Ρέτζος κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς συλλήψεώς των εἰς Βουλγαρίαν.

» σως τὸ ἄτομο αὐτό, καθὼς κι' οἱ δύο ἄλλοι ποὺ ἦσαν στὸ μεταξὺ ἀπομονωμένοι. » Τὸ δέσιμο ἔγινε ἀμέσως χωρὶς κανένας ἀπ' τοὺς δυὸ Ρετζαίους νὰ σκεφθῆ νὰ » φέρῃ ἀντίστασι. Ἀφέθησαν νὰ δεθοῦν! Ἄλλωστε δὲν ἤξεραν ἀμέσως περὶ τίνος » ἐπρόκειτο, γιατὶ κανένας μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης δὲν εἶχε προφέρει τὸ ὄνομα » Ρέτζος. Ὠχροὶ καὶ φοβισμένοι ὡδηγήθησαν στὰ κρατητήρια, ὅπου δέχτηκαν μετὰ » ἀπὸ λίγο τὴν ἐπίσκεψί μας.

«Ὅταν μᾶς ἄνοιξε τὴν πόρτα τοῦ κρατητηρίου ὁ Βούλγαρος δεσμοφύλακας, » μᾶς κατέλαβε μιὰ ἀλγεινὴ ἐντύπωσις ἀπὸ τὴν εἰκόνα ποὺ εἴχαμε μπροστά μας. » Οἱ Βούλγαροι ἀστυνομικοὶ ὅταν ἔμαθαν πιά, ὅτι οἱ καταζητούμενοι ἦσαν μεγάλοι » λῃσταὶ κι' ὅτι εἶχαν ἐπικηρυχθεῖ μὲ μεγάλα χρηματικὰ ποσά, ἔλαβαν κάθε μέ- » τρο ὥστε ν' ἀποκλείσουν τὴν ἀπόδρασί τους. Αὐτὸ ὅμως ποὺ εἴδαμε δὲν ἐπρό- » κειτο περὶ ἀστυνομικοῦ μέτρου ἀλλὰ περὶ βασανιστηρίων τοῦ μεσαίωνος κατὰ κυ- » ριολεξία. Εἶχανε δηλαδὴ δέσει στὸ πίσω μέρος τοῦ σώματος των ἀπὸ ἕνα μεγάλο κα- » δρόνι καὶ μὲ σχοινιὰ τοὺς εἶχαν περιτυλίξει πάνω σ' αὐτὸ ἀπὸ τὸ κεφάλι μέχρι κάτω » τὰ πόδια, ὥστε νὰ μὴ μποροῦν νὰ κινηθοῦν. Τοὺς εἶχαν δηλαδὴ κυριολεκτικὰ » φασκιώσει μὲ σχοινιά. Τέτοιο πρᾶγμα δὲν εἴχαμε ξαναδεῖ. Ἔτσι δεμένοι οἱ συλ- » ληφθέντες ἦσαν ξαπλωμένοι χάμω στὸ δάπεδο τῶν κρατητηρίων.

«Μόλις εἶδα αὐτὸ τὸ πρᾶγμα γύρισα ἀμέσως στὸ γραφεῖο τοῦ Διευθυντοῦ

» καὶ παραπονέθηκα. Τοῦ εἶπα ὅτι ἐμεῖς ἐνδιαφερόμεθα νὰ παραλάβουμε τοὺς » συλληφθέντας καὶ νὰ τοὺς ὁδηγήσουμε ζωντανοὺς στὴν Ἑλλάδα καὶ ὅτι ἂν συνέ- » χιζε αὐτὴ ἡ κατάστασις οἱ ἄνθρωποι θὰ πέθαιναν. Ἀμέσως ὁ Μεδνικάρωφ κατέ- » βηκε στὰ κρατητήρια καὶ διέταξε νὰ τοὺς λύσουν.

«Μετὰ τὸ λύσιμό τους ἔσπευσαν νὰ μᾶς δηλώσουν ὅτι δὲν ἔχουν κάνει τίποτα » καὶ ὅτι εἶναι Ἀρβανῖτες ἔμποροι καὶ φιλήσυχοι πολῖτες.

—Ἀπὸ ποιὸ μέρος εἶσαι; ρώτησα τὸν Θύμιο Ρέτζο Ἀρβανίτικα.

—Δὲ ξέρω τὴ γλῶσσα μοῦ ἀπάντησε.

«Τοὺς ἀποκαλύψαμε τότε τὴν ταυτότητά μας, κι' ὁ Θύμιος Ρέτζος σπάζοντας » τὴ σιωπή του μᾶς εἶπε :

—Ἄντε, τυχεροὶ εἴσαστε καὶ μᾶς πιάσατε, τύχη εἶναι καὶ γυρίζει.

«Τὰ πλαστὰ ὀνόματα μὲ τὰ ὁποῖα οἱ λῃσταὶ εὑρίσκοντο ἐκεῖ ἦταν: Νικόλαος » Πέτρου Ντίσιος, ὁ Θύμιος Ρέτζος καὶ Ἀθανάσιος Νικολάου Τσίκος, ὁ Γιάννης » Ρέτζος.

«Οἱ δυὸ Ρετζαῖοι κι' ὁ Ματσάγκος μετὰ τὴ σύλληψί τους ὑπεβλήθησαν σὲ » τακτικὲς ἀνακρίσεις ἀπὸ τὴ Βουλγαρικὴ Ἀστυνομία Βάρνας. Ὁ Γιάννης Ρέντζος, » ἀπελογήθη καὶ ἐγγράφως χρησιμοποιῶντας τὸ σχετικὸ δικαίωμα ποὺ δίδει στοὺς » κατηγορουμένους ἡ Βουλγαρικὴ Δικονομία. Κι' οἱ δυὸ Ρετζαῖοι ἀρνήθηκαν τὴ » συμμετοχή τους στὸ ἔγκλημα τῆς Πέτρας. Στὴν ἀπολογία τους ἀρνήθηκαν ἀπο- » λύτως κάθε συμμετοχὴ εἴτε πραγματικὴ εἴτε ἠθικὴ καὶ τόνισαν, ὅτι θ' ἀποδεί- » ξουν τὸ «ἄλλοθι» ἀναφορικῶς μὲ τὸ ἔγκλημα τῆς Πέτρας. Τ' ἄλλα ὅμως ἐγκλή- » ματά τους δὲν τὰ ἀπέκρυψαν. Συγκεκριμένα ὁ Θύμιος, ὅταν ἐξεταζόταν ἀπὸ τὸν » Μεδνικάρωφ, ὡμολόγησε ὅλα τὰ ἐγκλήματα ποὺ διέπραξαν μετὰ τὴ λῃστεία τῆς » Πέτρας, στὸ δεύτερο δηλαδὴ στάδιο τῆς λῃστρικῆς τους δράσεως.

«Ἡ ὁμολογία αὐτὴ τοῦ Θύμιου ἦταν παράδοξη καὶ κανένας μας δὲν μπόρεσε » νὰ τὴν ἐξηγήσῃ πῶς ὁ μικρότερος Ρέτζος ὡμολόγησε ἐγκλήματα τὰ ὁποῖα κανεὶς » δὲν ἐγνώριζε. Ἡ ὁμολογία του αὐτὴ ἐξηγεῖται μόνο ἀπ' τὸ γεγονός, ὅτι εἶχε πιὰ » χάσει γιὰ πάντα τὸ παιχνίδι.

«Ἔτσι πιάστηκαν οἱ Ρετζαῖοι στὸ ἐξωτερικὸ ἀπὸ μᾶς καὶ βρέθηκαν, χωρὶς » νὰ τὸ περιμένουν, κλεισμένοι στὰ κλουβιὰ τῶν φυλακῶν τῆς Βουλγαρικῆς Ἀστυ- » νομίας. Δὲν ἔμενε πιὰ τίποτα ἄλλο, παρὰ νὰ γίνουν οἱ σχετικὲς διατυπώσεις γιὰ τὴν » ἔκδοσι τῶν λῃστάρχων καὶ τὴν μεταφορά του στὴν Ἑλλάδα. Γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ » ἔμειναν ἐκεῖ οἱ ἄλλοι κι' ἐγὼ ἐπέστρεψα στὴν Ἀθήνα.

«Μόλις γύρισα στὴν Ἀθήνα ὑπέβαλα ἀμέσως σχετικὴ ἔκθεσι στὸ Ὑπουρ- » γεῖο, στὴν ὁποίαν ἀνέφερα ὅλα τὰ σχετικὰ μὲ τὴν ὑπόθεσι αὐτὴ καὶ ἀπέδιδα στὸν » καθένα τὸ βαθμὸ συμμετοχῆς του γιὰ τήν ἀνακάλυψι καὶ σύλληψι τῶν λῃστάρ- » χων».

Τελειώνοντας ὁ κ. Καλυβίτης μᾶς παρεκάλεσε νὰ σημειώσουμε ἰδιαίτερα, ὅτι ὅλοι οἱ ἀστυνομικοί, οἱ ὁποῖοι χρησιμοποιήθηκαν στὴν ὑπόθεσι αὐτὴ ἔπραξαν τὸ καθῆκον τους μὲ τρόπο ζηλευτὸ καὶ δὲν παρέλειψαν νὰ κάνουν ἀπολύτως τίποτα, ἀπ' ὅτι ἔπρεπε νὰ κάνῃ ὁ καθένας στὸν τομέα του. Γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ καὶ ἡ τότε Κυβέρνησις ἐξεφράσθηκε μὲ τὰ πιὸ ἐπαινετικὰ λόγια γιὰ τὴν Ἀστυνομία Πόλεων, ἐνῷ οἱ ἐφημερίδες περιέγραψαν μὲ τὰ πιὸ κολακευτικὰ λόγια τὸ λαμπρὸ αὐτὸ κατόρθωμα τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων.

Τὸ νεοσύστατο τότε Σῶμα δὲν ἀθέτησε οὔτε κατὰ κεραία τὴν ὑπόσχεσι ποὺ εἶχε δώσει στὴν τότε Κυβέρνηση γιὰ τὴν σύλληψι τῶν Ρετζαίων, ἀποπλένοντας ἔτσι τὴ μομφὴ ποὺ εἶχε προσδοθεῖ σ' αὐτήν. Ὅλος ὁ κόσμος καὶ ἰδιαίτερα ὁ ἀστυνομικὸς ἄκουσε μὲ συγκίνησι τὴν ἐπιτυχία. Ἦταν πραγματικὰ μιὰ μεγάλη ἐπιτυχία!

Εὐχαριστήσαμε τὸν κ. Ἀρχηγὸ γιὰ τὴν καλωσύνη ποὺ ἔδειξε νὰ μᾶς βοηθήσῃ καὶ φύγαμε.

12. Ἡ ἀφήγησις τοῦ τέως Ἀστυνομικοῦ Διευθυντοῦ κ. Ἀριστοτέλη Κουτσουμάρη. Ἡ ἔκδοσις τῶν Ρετζαίων καὶ τῶν συνενόχων τους.

Ξεκινήσαμε τώρα γιὰ τὸν κ. Κουτσουμάρη, ὁ ὁποῖος, ὅπως εἴδαμε ὡς Διοικητὴς Ἀσφαλείας Ἀθηνῶν, τότε, ἔπαιξε κι' αὐτὸς σπουδαῖο ρόλο γιὰ τὴν ἀνακάλυψι καὶ σύλληψι τῶν λῃστῶν. Τὸν κ. Κουτσουμάρη συναντήσαμε στὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πραξιτέλους Δικηγορικὸν του γραφεῖο καὶ μᾶς εἶπε τὰ ἑξῆς :

«Δὲν ἔχω νὰ προσθέσω τίποτα σ' αὐτὰ ποὺ σᾶς εἶπε ὁ κ. Καλυβίτης, ἀναφο» ρικῶς μὲ τὸν τρόπο ἀνακαλύψεως καὶ συλλήψεως τῶν λῃστῶν. Θὰ σᾶς πῶ μόνον » τί ἔγινε μετὰ τὴν ἐπιστροφὴ τοῦ κ. Καλυβίτη στὴν Ἑλλάδα καὶ κατὰ τὴν παρα» μονή μας στὴ Βουλγαρία περιμένοντας τὴν ἔκδοσι τῶν συλληφθέντων.

«Ἀφοῦ ἔφυγε γιὰ τὴν Ἀθήνα ὁ κ. Καλυβίτης, παραμείναμε στὴ Βάρνα ἐγώ, » ὁ ἀποθανὼν Λαμπρινόπουλος κι' ὁ ἀστυ» φύλαξ Βροχίδης, ὁ ὁποῖος μιλοῦσε τὰ » Βουλγαρικὰ καὶ περιμέναμε τὴν ἀπόφα» σι τῶν Βουλγαρικῶν Δικαστηρίων γιὰ » τὴν ἔκδοσι τῶν Ρετζαίων. Τὰ ἐντάλμα» τα συλλήψεως τῶν λῃστῶν τὰ εἴχαμε » μαζί μας. Ἡ ἀπόφασις ὅμως ἀργοῦσε » νὰ ἐκδοθῇ γιατὶ ὁ Ἰταλὸς Πρόξενος στὴ » Βάρνα, ὅταν πληροφορήθηκε τὴν σύλλη» ψί τους κατέφυγε στὴν Ἀστυνομία καὶ » ζήτησε νὰ ἐξετασθοῦν μήπως οἱ Ρετζαῖοι » εἶχαν καμμιὰ σχέσι στὴ δολοφονία ἑ» νὸς Ἰταλοῦ ὑπηκόου ὀνόματι Τελίνι, » ποὺ δολοφονήθηκε ἀπὸ ἀγνώστους πρὸ » ὀλίγου χρόνου, κοντὰ στὰ Ἑλληνο— » Βουλγαρικὰ σύνορα. Ἀπ' τὴν ἐξέτασι » ὅμως ποὺ ἔγινε δὲν ἀπεδείχθη τίποτα.

ΑΡΙΣΤ. ΚΟΥΤΣΟΥΜΑΡΗΣ

«Στὸ μεταξὺ εἶχα παρακαλέσει τὸν » Βούλγαρο Διευθυντὴ τῆς Ἀστυνομίας » Βάρνας Μεδνικάρωφ νὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ » νὰ ἐξετάσω τοὺς συλληφθέντας.

«Κατὰ τὴν ἐξέτασι ποὺ ἔκανα ὅλα » τὰ ἐρωτήματά μου περιστρέφοντο γύρω » ἀπ' τοὺς συνενόχους τῆς ληστείας τῆς » Πέτρας. Ἔτσι λοιπὸν ὁ Θύμιος Ρέτζος » μοῦ ἀπεκάλυψε ὅτι τὸ σχέδιο συνέλαβε ὁ μεγαλύτερος ἀδελφός του, ὁ Γιάννης, » ὁ ὁποῖος χρησιμοποίησε γιὰ τὸ ἄλλοθι του τὸν ἕνα ἀπὸ τοὺς ἀδελφοὺς Τσάρα καὶ » τὸ Ματσάγκον, οἱ ὁποῖοι συγκέντρωσαν τὶς σχετικὲς πληροφορίες γιὰ τὴν χρημα» ταποστολή. Ἐν συνεχείᾳ ὁ Θύμιος μοῦ ἀνέφερε γιὰ τὸ πρωτοπαλλήκαρό τους, » τὸν Λάμπρο Στάθη, ὁ ὁποῖος ἔλαβε μέρος στὴ ληστεία αὐτή. Γι' αὐτὸν μοῦ εἶπε » ὅτι βρίσκεται στὸ Καλαράσι τῆς Ρουμανίας μαζὶ μὲ τοὺς ἀδελφοὺς Τσάρα. Ἔ» τσι λοιπὸν τὸ θήραμα ὅλο καὶ μεγάλωνε κι' ἔπρεπε τώρα νὰ στραφοῦμε γιὰ τὴν » σύλληψι τῶν ἄλλων προσώπων. Γιὰ τοὺς Ρετζαίους βέβαια εἴχαμε πάρει μαζί μας » τὰ ἐντάλματα συλλήψεως, γιὰ τὸν Ματσάγκο ὅμως δὲν εἴχαμε,

«Ὅταν ἐξεδόθη ἡ ἀπόφασις γιὰ τὴν ἔκδοσι τῶν Ρετζαίων τοὺς παραλάβαμε » καὶ φύγαμε γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ παρακαλέσαμε καὶ γιὰ τὴν ἔκδοσι τοῦ Ματσά» γκου, γιὰ τὸν ὁποῖον θὰ ἐπανερχόμεθα ἀκολουθοῦντες τὰ διεθνῆ νόμιμα.

«Μετὰ ἀπὸ λίγο καιρὸ πῆγα πάλι στὴ Βάρνα μόνος μου κι' ἔφερα τὸν Ματσά» γκο. Ἔπειτα ἔγιναν οἱ ἄλλες σχετικὲς διατυπώσεις καὶ μετὰ ἀπὸ 5 μῆνες πε-

» ρίπου, συνελήφθη ὁ Λάμπρος Στάθης στὸ Καλαράσι τῆς Ρουμανίας κι' ἐξεδόθη » ἀπ' τὶς Ρουμανικὲς Ἀρχές. Γιὰ τὸν ἀδελφὸν Τσάρα δυστυχῶς δὲν κατωρθώσαμε » νὰ πετύχουμε τὴν ἔκδοσί του, γιατὶ στὸ μεταξὺ εἶχε ἀποκτήσει Ρουμανικὴ ὑ- » πηκοότητα. Αὐτὰ μᾶς εἶπε ὁ κ. Κουτσουμάρης κι' ἀφοῦ τὸν εὐχαριστήσαμε φύ- » γαμε».

13. Καταδίκη τῶν ληστῶν. Ἀπόδρασις ἀπὸ τὶς φυλακὲς. Ἐκτέλεσις.

Πέρασαν ὀχτὼ μῆνες ἀπὸ τότε, δηλαδὴ στὸ τέλος τοῦ 1929, καὶ στὸ Κακουργιοδικεῖο Κερκύρας, ἐδικάζοντο οἱ Ρετζαῖοι κι' οἱ συνένοχοί τους Λάμπρος Στάθης καὶ Ἰωάννης Ματσάγκος. Ἡ ἀπόφασις ἐξεδόθη γρήγορα καὶ καταδικάστηκαν σὲ θάνατο οἱ Ρετζαῖοι κι' ὁ Λάμπρος Στάθης, καὶ σὲ ἰσόβια δεσμὰ ὁ Ματσάγκος.

Ἡ δίκη αὐτὴ ἦταν ἡ δεύτερη ποὺ γινόταν γιὰ τὴν ληστεία τῆς Πέτρας. Στὴν πρώτη δίκη δικάστηκαν, ὅπως εἴδαμε ἀπὸ προηγούμενη ἐξιστόρησι οἱ λῃσταὶ καὶ συνεργοὶ ποὺ συνελήφθησαν λίγες μέρες μετὰ τὴν ληστεία ἀπὸ τὴν κατάθεσι τοῦ ἡγούμενου τῆς Μονῆς Προφήτη Ἠλία καὶ πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς εἶχαν ἐκτελεστεῖ. Ἡ ἀπουσία αὐτῶν παρουσίασε μεγάλη ἀνωμαλία στὴ διεξαγωγὴ τῆς δεύτερης δίκης τῶν Ρετζαίων.

Ὅταν οἱ Ρετζαῖοι ἐκρατοῦντο στὶς ἐγκληματικὲς φυλακὲς Κερκύρας, σ' ἕνα νησάκι ποὺναι ἀπέναντι ἀπ' τὴν πόλι, στὸ Βίδο, ἐπεχείρησαν ἕνα σκοτεινὸ βράδυ μιὰν ἄδοξη ἀπόδρασι. Βρῆκαν μιὰ βάρκα κι' ἐξανάγκασαν τὸν βαρκάρη, ἀπειλῶντάς τον ὅτι θὰ τὸν σκοτώσουν, νὰ τοὺς μεταφέρῃ ἀπέναντι. Ἐκεῖνος τί νὰ ἔκανε, δέχτηκε. Τὴν ὥρα ὅμως ποὺ οἱ δραπέτες θορυβημένοι ἀνέπνεαν γιὰ λίγο τὸν ἐλεύθερο ἀέρα, ὁ βαρκάρης χωρὶς καὶ τὸν καταλάβουν ἔκανε κάτι πολὺ σπουδαῖο. Ἔρριξε τὴν ἄγκυρα τῆς βάρκας στὴν θάλασσα κι' ἔτσι ἐλάττωσε τὴ ταχύτητα τῆς βάρκας στὸ ἐλάχιστο, ἐνῷ ἀπ' τὴν ἄλλη μεριὰ ἔδωσε χρόνο στοὺς φύλακες ν' ἀντιληφθοῦν τὴν ἀπόδρασι τῶν ληστῶν. Χάρις στὴν ἑτοιμότητα καὶ τὴν πονηρία αὐτὴ τοῦ Κερκυραίου βαρκάρη ξανακλείστηκαν οἱ κακοῦργοι στὶς φυλακὲς, γιὰ ν' ἀντιμετωπίσουν ὕστερα ἀπὸ λίγες μέρες τὶς κάννες τοῦ ἐκτελεστικοῦ ἀποσπάσματος ποὺ τοὺς πρόσφεραν τὰ ζεστά τους βόλια, καὶ χαρίζοντάς τους τὸν θάνατο ἐπισφράγιζαν τὴν ἀπόφασι τῆς Κοινωνίας κι' ἐκτελοῦσαν τὴν πυρίκαυστη ἐτυμηγορία τῆς Ἑλληνικῆς Δικαιοσύνης.

Οἱ Ρετζαῖοι δὲν ὑπῆρχαν πιά!

Ἡ ἀνατολὴ τῆς ἡμέρας ἐκείνης βρῆκε τὸ ἄστρο τῶν ἀσυδότων καὶ ἀνεξελέγκτων αὐτῶν τυραννίσκων ὁλοκλήρων ὀρεινῶν περιοχῶν τῆς Ἑλλάδος, νὰ δύῃ πιὰ γιὰ πάντα!

Στὶς χρυσὲς σελίδες ὅμως τοῦ Ἀστυνομικοῦ Ἡμερολογίου προσετέθη ἕνας ἀκόμη θρίαμβος, μιὰ ἐπιτυχία! Μιὰ χρυσῆ ἀκόμη σελίδα ποὺ ἔκανε τὴν Ἀστυνομία Πόλεων τὴν δύσκολη ἐκείνη ἐποχὴ νὰ ἐπιβάλῃ τὸ κῦρος της καὶ νὰ προβληθῇ διεθνῶς!

(Συνεχίζεται)

...Τὰ σταφύλια τῆς ὀργῆς...

«Μπαίνουμε στὴν ταβέρνα... κι' ἐκεῖ, μὲ χαρές, μὲ ἀλλαλαγμοὺς καὶ μὲ τραγούδια, μεταβαλόμαστε σὲ κτήνη...»

'Ησίοδος

...Σαββατόβραδο...

...'Η γῆ ἔχει φορέσει τὴν ἐπίσημη κατάμαυρη τουαλέττα της... ἔχει σοβαρευτῆ... δὲν ἔχει φιλαρέσκεια...ἐγίνηκε ἄξαφνα σεμνότυφη, καὶ νοιώθει ντροπὴ γιὰ τὴν πρωϊνή της γδύμια... Κουρασμένη, ἀποσύρεται, μὲ βασιλικὴ μεγαλοπρέπεια, στοὺς ἀόρατους κοιτῶνες της, γιὰ νὰ ἡσυχάσῃ...Μά, δίπλα της ἀλαφροπερπατᾷ ἡ ξελογιάστρα νύχτα, ἡ πρώτη Κυρία ἐπὶ τῶν τιμῶν της, ὁ αἰώνιος πειρασμὸς τῆς ζωῆς...Καί, μὲ τὰ σκέρτσα της καὶ τὰ τρελλά της καμώματα, προσπαθεῖ νὰ τῆς ἀλλάξῃ τὴν διάθεση, καὶ νὰ τὴν παρασύρῃ στὸ δικό της ὀργιαστικὸ πάρτυ...

...Ναί!!!...Εἶναι μιὰ νύχτα πανέμορφη, γλυκειά, προκλητική... Κι' ὁλόγυμνη τεντώνεται ἀδιάντροπα πάνω στὴν Πλάση, καρτερῶντας τὸν τολμηρὸ ἐραστὴ τῆς ἀνθρώπινης φαντασίας νἀρθῇ καὶ νὰ τὴν κάνῃ δική του...

Ἔτσι συμβαίνει πάντα ἐτούτη τὴν ὥρα... Χρόνια καὶ χρόνια τώρα... Δὲν βαρέθηκε νὰ πλανεύῃ τὶς καρδιὲς τῶν ἀνθρώπων... Στέκει ἔξω ἀπὸ τὰ κλειστὰ σπίτια, τρυπώνει στὶς ἥσυχες κάμαρες, σκαρφαλώνει στὰ γύρω βουνά, κατηφοριάζει κατὰ τὴ θάλασσα...κι' ὕστερα παραδίνεται στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ 'Απείρου χορεύοντας τὸν δικό της παράξενο χορό... Τὸ χορὸ τῶν ἑφτὰ πέπλων...

Τί περίεργοι ποὺ εἶναι αὐτοὶ ποὺ γράφουν!!!...Δὲν πολυνοιάζονται τὶς ὧρες αὐτὲς γιὰ τὶς σκοτοῦρες τῆς βιοπάλης, γιὰ τὰ προβλήματα τῶν ἀριθμῶν, γιὰ τοὺς λογαριασμοὺς τῆς καθημερινῆς πεζότητος...Ἔρχεται ἡ ἔκταση μὲς τὶς καρδιές τους καὶ σκοτώνει κάθε χυδαῖο καὶ ταπεινό, καὶ στήνει στοὺ λογισμούς τους ἕνα καινούργιο λουλουδιασμένο βωμό... «Τῷ ἀγνώστῳ Θεῷ...»...Ἔτσι βλέπουν καὶ ποθοῦν καὶ λατρεύουν ἕναν ἄλλο κόσμο ποὺ οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι δὲν μποροῦν νὰ δοῦν... Καὶ δέχονται στὸ σαλονάκι τῆς ψυχῆς τους τοὺς πιὸ παράξενους ἐπισκέπτες... Μιὰ πονεμένη νοσταλγία... μιὰ γλυκειὰ ἀνάμνηση... μιὰ τρελλὴ ἐλπίδα... ἕνα συγκλονιστικὸ ρεμβασμὸ... Μαζεύονται τότες ὅλα ἐτοῦτα καὶ φτειάχνουν τὴν ἔμπνευση... Τὴν ὥρα αὐτὴ δὲν ζῇς, δὲν ἀναπνέεις... Μά, οὔτε καὶ σκέφτεσαι... 'Η καρδιὰ ὁδηγεῖ τὸ χέρι σου πάνω στὸ χαρτί... Καὶ τῆς καρδιᾶς δὲν τῆς ἀρέσει μόνο νὰ χαίρεται ἀλλὰ καὶ νὰ θρηνῇ... Δὲν τῆς ἀρέσει μόνο νὰ ψηλαφῇ τὰ ὄντα τῆς ὕλης, ἀλλὰ καὶ νὰ ξεχνιέται στοὺς πιὸ ἰδιότροπους λογισμούς...

Τί ψάχνει τώρα θαρρεῖτε νὰ καταλάβῃ ἡ καρδιά μου;.. Τῆς νύχτας τὸν ἀκατανόητο χορό... Τὴ βλέπει σὰν πανώρια Νεράϊδα νὰ στροβιλίζεται στῶν ἄστρων τὴν ἀνεξερεύνητη χώρα... νὰ φλερτάρῃ τὸ ὁλόγιομο φεγγάρι,.. νὰ γλυκοφιλῇ τὸν ἀπέραντο Οὐρανὸ... νὰ σφιχταγκαλιάζεται μὲ τὸν ἀγέρα... κι' ὕστερα νὰ πέφτῃ ἥσυχα-ἥσυχα πάνω στὴ γῆ καὶ νὰ τὴν γεμίζῃ μυστήριο.

Καὶ πόσοι δὲν τὴν πόθησαν τὴν Νύχτα!!!

Ποιητές, πεζογράφοι, ἐρωτευμένοι, πιστοὶ καὶ ἄπιστοι...

Ὅλοι λαχτάρισαν τὸ κορμί της... Γιατὶ τὸ κορμὶ τῆς Νύχτας εἶναι τῆς ζωῆς τὸ ἴδιο τὸ κορμί... Μέσα στὴ νύχτα κυριαρχεῖ ἡ ζωή, ὁ θάνατος, ὁ Θεός, ὁ ἔρωτας, ὁ πόθος, ἡ φιλοσοφία τῶν μεγάλων, ἡ ἀνάμνηση κι' ἡ ἐλπίδα τῶν μικρῶν...

Τὸ σκοτάδι της θυμίζει τὸ φῶς... Δίχως τὸ σκοτάδι δὲν θὰ ὑπῆρχε φῶς...

'Ο θάνατος τοῦ ὕπνου θυμίζει τὴν ἀνάσταση τῆς χαραυγῆς...

Μὰ πιὸ πολὺ ἡ νύχτα θυμίζει τὸ Θεό... Εἶναι ἡ διαλεχτὴ Παναγιὰ τῆς δημιουργίας του...

Σὰν βρεθῇς ἀντικρύ της, μόνος, κατάμονος, σιωπηλὸς δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ ταπεινωθῇς, νὰ ρίξῃς τὸ βάρος τῆς ἔγνοιας, νὰ πετάξῃς τὴ χλαμύδα τοῦ ἐγωϊσμοῦ καὶ νὰ νοιώσῃς σύγκορμα μιὰ ἀπέραντη πίστη... τὴν κατανυκτικὴ πίστη, ὅτι πάνω ἀπὸ ἐτοῦτο τὸ χάος, ἐκεῖ ψηλά, στὸ τελευταῖο σύνορο τοῦ Σύμπαντος ἐκτείνεται μιὰ κάποια, ἄλλη ζωή... Ἡ ζωὴ τῆς μακαριότητος καὶ τῆς ἐλπίδος...

...Θυμᾶμαι τὴν εὐλαβικὴ προσευχὴ τοῦ Θεανθρώπου στὸν κῆπο τῆς Γεσθημανῆ!!! Ἡ νύχτα τὸν εἶχε κυκλώσει καθὼς εἶχε γονατίσει γιὰ νὰ κουβεντιάσῃ μὲ τὸν Πατέρα του... Κι' αὐτὴ ἡ γαληνεμένη νύχτα τὸν εἶχε πλημμυρίσει ἀγάπη γιὰ τὴ ζωή, τὸν εἶχε στροβιλίσει μέσα στὴν ἀδυσώπητη ἀγωνία τῆς ζωῆς, τοῦ εἶχε γεμίσει τὸ μέσωπο σταγόνες «ὡσεὶ θρόμβους αἵματος», τὸν εἶχε κυριεύσει μὲ δέος...

«Πάτερ, εἰ δυνατὸν παρελθεῖν ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο!..».

...Ὅμως κατάλαβε τὴν ἁμαρτίαν της... Καὶ τὸν γαλήνεψε, τὸν ταπείνωσε, καὶ τοῦ ἐνέπνευσε τὴ Θεία ὑποταγὴ πρὸς τὸ θέλημα Ἐκείνου, ποὺ εἶναι ὁ πλάστης καὶ Θεός της...

...«Πλὴν οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὡς Σύ. Γεννηθήτω τὸ θέλημά Σου...».

.....

...Σαββατόβραδο...

...Καὶ πάλι βρέθηκα στὸ φτωχικό σπιτάκι μου, μονάχος καὶ γαληνεμένος... Μέσα στὴν κάμαρά μου ἀπόψε ἔχει φωληάσει ἡ γαλήνη... Τὸ λιγοστὸ φῶς τοῦ καντηλιοῦ τρέμει... Τὸ ρολόϊ τοῦ κομοδίνου δίνει ἀσταμάτητα τὰ σήματα τῆς ζωῆς ποὺ κυλᾷ γοργά... Ἥμερο καὶ ἥσυχο στέκει ἀπόψε τὸ πουλὶ στὸ μικρὸ κλουβάκι τοῦ τοίχου... Ἡσυχία ὁλόγυρα... Τί ὄμορφη ποὺ εἶναι ἡ βραδυά!!! Μά, ξαφνικὰ ὅλα χαλᾶνε τριγύρω... Σκοτώνεται ἡ σιωπή, ἡ γαλήνη, ὁ ρεμβασμός... Τί κρῖμα!!!

Ἕνα γραμμόφωνο παληό, βαρυεστημένο, βραχνὸ ἀπ' τὴ ζωὴ φέρνει ὡς τ' αὐτιά μου μιᾶς καταστραμμένης πλάκας τὸ ρεμπέτικο φαλτσαριστὸ σκοπό... Μιὰ μουσικὴ βαρειά, βάρβαρη, ἀποχαυνωμένη, σκορπίζεται ἐδῶ κι' ἐκεῖ καὶ σὲ κάνει νὰ φοβῆσαι... Εἶναι ἕνα ἀπ' τὰ λεγόμενα λαϊκὰ τραγούδια...

Δὲν ξέρω βέβαια ποιὰ σχέση μπορεῖ νἄχῃ ἕνας λαὸς εὐγενικὸς σὰν τὸν δικό μας μ' αὐτὸ τὸ εἶδος τῆς μουσικῆς... Ξέρω ὅμως ὅτι μερικὰ λαϊκὰ τραγούδια εἶναι ἀνεκτά, καὶ κάπως εὐχάριστα, καὶ κάπου-κάπου συμπαθητικά. Μά, ὑπάρχουν καὶ κάποια ἄλλα ποὺ δὲν μπόρεσα ποτὲ νὰ καταλάβω ποιὸ κακόγουστο κριτήριο τὰ ὠνόμασε τραγούδια... Καὶ μάλιστα τραγούδια τοῦ λαοῦ μας, ποὺ μὲ 'δαῦτα παρουσιάζεται σὰν μαχαιροβγάλτης, «μάγκας» καὶ «χαρμάνης»!!!... Ἕνα τέτοιο εἶναι κι' αὐτὸ ποὺ ἀκούω τώρα ἀπὸ δίπλα... Ἕνα τραγούδι χωρὶς μουσικότητα, χωρὶς μετρικὴ τεχνική, σὲ στὺλ «κουτσαβακίστικο» μὲ ἐμφάνιση ὑπαρξιστικοῦ τεντυμποϋσμοῦ, ποὺ βλαστημᾷ τὴν κοινωνία, ποὺ ἐξυμνεῖ τὴν φυλακὴ καὶ τὸ ἔγκλημα, ποὺ τραγουδᾷ τὴν βρωμιὰ τῆς ζωῆς, τοὺς ἠθικοὺς ὑπονόμους, τὸν κόσμο τῶν καταγωγείων...

Ἱεροσυλία μέσα σ' αὐτὴν τὴν ὄμορφη νύχτα!!!

Ἀνοίγω τὴν πόρτα καὶ κυττάζω... Εἶναι ἡ ἀντικρυνὴ ταβέρνα τῆς γειτονιᾶς μου, πού, σκαρφαλωμένη πάνω στὴ γυμνὴ ράχη τοῦ βουνοῦ, καλεῖ τοὺς πιστοὺς στὴν ἱεροτελεστία τοῦ Βάκχου...

Κάθε Σαββατόβραδο τὰ ἴδια...

Σὲ λίγο θ' ἀρχίσουν νὰ καταφθάνουν ἀπὸ διάφορα σημεῖα τῆς συνοικίας λογῆς-λογῆς ἄνθρωποι. Νέοι, γέροι, καὶ...γυναῖκες κάπου-κάπου... Καὶ τὰ «κατοστάρια» κι' οἱ «μισὲς» δὲν θὰ προφταίνουν νὰ ἱκανοποιοῦν τὰ μεράκια τῶν θαμώνων...

Ἀλλά, κουτσομπολιὸ θὰ κάνουμε; Ἂς κάνῃ ὁ καθένας ὅτι θέλει... Δικαίωμά του... Μήπως ὁ οἶνος δὲν εὐφραίνει καρδίαν ἀνθρώπου; Τὸ πολὺ-πολὺ νὰ κλείσω τὴν πόρτα γιὰ νὰ μὴν τοὺς ἀκούω...

Καὶ ἄμ' ἔπος ἄμ' ἔργον... Κλείνω τὴν πόρτα καὶ ξαναβρίσκω τὴν ἡσυχία καὶ τὴ γαλήνη μου...

Γιὰ λίγο ὅμως... Γιατὶ ἕνας νέος δίσκος στὸ γραμμόφωνο τῆς ταβέρνας μοῦ ἀποσπᾶ τὴν προσοχή... Τὴν φαντάζομαι...ἕνας μικρὸς τετράγωνος χῶρος μὲ ξύλινα τραπέζια καὶ καθίσματα... μὲ πέντ' ἕξη βαρέλια στὴν ἄκρη...μὲ μιὰ παληὰ κιθάρα πάνω στὸν τοῖχο... μ' ἕνα γραμμόφωνο παληὸ... καὶ μ' ἕνα γκαρσόν, συνήθως νεαρὸ καὶ ἐλαφρῶς μαγκίζον λόγῳ τοῦ περιβάλλοντος, νὰ πηγαινοέρχεται μὲ πιάτα, μὲ κατοστάρια, μὲ φροῦτα καὶ μὲ μιὰ πετσέτα στὸ χέρι... νὰ σκουπίζῃ τὰ τραπέζια... ν' ἀκούῃ τὶς παραγγελίες... νὰ βγάζῃ ἀπ' τ' αὐτὶ τὸ μολύβι, νὰ τὸ σαλιώνῃ καὶ νὰ σημειώνῃ πάνω στὸ τευτέρι ἀριθμοὺς τὸν ἕνα κάτω ἀπ' τὸν ἄλλον... κι' ὕστερα ν' ἀπομακρύνεται φωνάζοντας : «Ἑφτασαααα!...».

Ἁπλῆ εἰκόνα καὶ γραφική... Γραφικὴ γιὰ ποίημα γιὰ, κινηματογραφικὸ ἔργο γιὰ πεζογράφημα... Καὶ ρωμαντικὴ ἐπίσης ὅταν συνδέεται μὲ τὰ παληὰ καλὰ χρόνια...

Μά, ἀπὸ πλευρᾶς κοινωνικῆς;... Σὰν ζωὴ σημερινή;.. Ποῦ εἶναι τοποθετημένη ἐτούτη ἡ ἁπλῆ καὶ γραφικὴ εἰκόνα;...

Εἶναι κρῖμα, ἀλλὰ εἶναι ἀλήθεια!!! Μέσα σ' αὐτὸν τὸν στενὸ χῶρο σβήνει ἡ ἀνθρώπινη προσωπικότητα, ἀνασταίνεται στὴ θέση της ἕνα λυσασμένο κτῆνος, καὶ ξεπετάγεται τὸ μεγαλύτερο κοινωνικὸ θεριό : Ὁ Ἀλκοολισμός... Ἡ μεγαλύτερη μάστιγα τοῦ αἰῶνος μας...

Ἀλκοολισμός, ἡ μεγαλύτερη μάστιγα τοῦ αἰῶνος μας!!! Ποῦ τὴν ξανάκουσα αὐτὴ τὴ φράση; Ποῦ τὴν εἶδα; Ποῦ τὴν ἀντάμωσα; Ποῦ τὴν διάβασα; Σπάω τὸ κεφάλι μου γιὰ νὰ θυμηθῶ...Καὶ ξαφνικὰ θυμᾶμαι... Θυμᾶμαι... Αὐτὸν τὸν τίτλο ἔχει ἕνα μικρὸ 15σέλιδο βιβλιαράκι, ποὺ ἔχω ρίξει πάνω στὸ μαξιλάρι τοῦ κρεβατιοῦ μου, γιὰ νὰ τὸ διαβάσω τὸ βράδυ μὲ τὴν ἡσυχία μου...

Γυρνῶ καὶ τὸ κυττάζω... Τὰ γράμματά του θαρρεῖς καὶ μεγαλώνουν ξαφνικὰ... καὶ μεγαλώνουν ἀκόμα... γίνονται πύρινα... Ὀρθώνονται μπροστά μου σὰν ἀπειλή :

«ΑΛΚΟΟΛΙΣΜΟΣ...
Η ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΑ ΜΑΣΤΙΓΑ ΤΟΥ ΑΙΩΝΟΣ...»

Ὑπὸ Κας Θάλειας Ποταμιάνου
Ἰατροῦ

Τὸ βιβλίο αὐτὸ ἦρθε πάνω στὴν ὥρα. Γιατὶ αὔριο εἶναι ἡ **ἡ Κυριακὴ τοῦ Ἀσώτου** καὶ μαζὶ ἡ γιορτὴ τῶν ἰαθέντων ἀλκοολικῶν...

Ἔχει ἐπικαιρότητα αὐτὸ τὸ βιβλιαράκι ποὺ εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ πολλὰ τῆς Χ.Ε. Γ.Η.Ε.

Χ.Ε.Γ.Η.Ε;; Τί εἶναι αὐτὸ πάλι; Εἶναι τὰ ἀρχικὰ μιᾶς ὀργανώσεως μιᾶς Χριστιανικῆς γυναικείας ὀργανώσεως.

«ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΕΝΩΣΙΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΗΘΙΚΗΣ ΕΞΥΨΩΣΕΩΣ...»

Ὑπάρχουν λοιπὸν καὶ στὸν αἰῶνα μας τέτοιες γυναῖκες; Γυναῖκες μὲ πίστη, μὲ αὐταπάρνηση, πρόθυμες νὰ θυσιάσουν κάθε χαρὰ τῆς ζωῆς γιὰ νὰ ψάξουν νὰ βροῦν καὶ νὰ σώσουν τὰ ἀπωλολότα πρόβατα τῆς Κοινωνίας; Καὶ βέβαια ὑπάρχουν... Κι' ὄχι μόνον αὐτό... Ἀλλὰ καὶ τιμοῦν τὸν τόπο μας καί, σὰν τὸ ἁλάτι τοῦ Εὐαγγελίου, προσπαθοῦν νὰ σώσουν τὴν Κοινωνία ἀπ' τὸ σάπισμα καὶ τὴν ἀποσύνθεση... Πολλά, πάμπολα, μεγάλα καὶ σπουδαῖα εἶναι τὰ πεπραγμένα αὐτῆς τῆς ὀργανώσεως ποὺ ἔχει τάξει σκοπὸ τῆς ζωῆς της τὸν ἀγώνα κατὰ τοῦ ἀλκοολισμοῦ καὶ τῶν ναρκωτικῶν καὶ γενικώτερα τὴν ἠθικὴ ἐξύψωσι τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ... Καί...

Ἀλλὰ καὶ πάλι τὸ γραμμόφωνο τῆς ταβέρνας μαίνεται... Τώρα τὸ μουσικὸ μοτίβο του ἄλλαξε... Δὲν τραγουδᾷ ἄντρας... Τὸν λόγον ἔχει μιὰ γυναίκα, ἐκπρό-

σωπος τοῦ «ὡραίου φύλλου» καὶ τῆς λεπτότητος καὶ τῆς εὐαισθησίας μαζί.

«... Εἶμ' ἐγὼ γυναίκα φίνα, ντερμπεντέρισα...
ποὺ τοὺς ἄνδρες σὰν τὰ ζάρια τοὺς μπεγλέρισα...
Δὲν μὲ συγκινοῦν ἀγάπες, φτάνει νὰ καλοπερνῶ...
Κάθε βράδυ νὰ τραβάω τὸ ποτήρι μου,
καὶ νὰ σφάζονται λεβέντες γιὰ χατήρι μου...».

...Μιλᾷ μιὰ 'Ελληνίδα... μιὰ Χριστιανὴ ὀρθόδοξη 'Ελληνίδα... Μιὰ 'Ελληνίδα «ντερμπεντέρισα», ποὺ ξέρει κι' ἀπὸ «μπεγλέρια» κι' ἀπὸ «ζάρια» κι' ἀπὸ «ποτήρι» καὶ τρελλαίνεται νὰ βλέπῃ λεβέντες σφαγμένους στὰ πόδια της... Αὐτὸς εἶναι ὁ σκοπὸς τῆς ζωῆς της... «Κάθε βράδυ νὰ τραβάῃ τὸ ποτήρι της καὶ νὰ σφάζωνται λεβέντες γιὰ χατήρι της...».

'Η καρδιά μου σφίγγεται... Μιὰ βαρειὰ μελαγχολία μὲ περιζώνει... Δὲν εἶμαι ἠθικολόγος, δὲν εἶμαι παππᾶς, δὲν εἶμαι γέρος... Ἔχω κι' ἐγὼ τὰ μελανὰ σημεῖα τῆς εὐθυμίας μου... 'Αλλά, γιὰ τὸ Θεὸ μέχρις ἐκεῖ...

Νοιώθω μιὰ ἀηδία, ἕνας ἀπροσδιόριστος φόβος μὲ κυριεύει... φόβος γιὰ τὸ μέλλον τῆς φυλῆς μας... Θέλω λίγο φῶς... λίγη παρηγοριά... μιὰ ἀχτίδα ἐλπίδας... Νάρθῃ κάποιος νὰ μὲ διαβεβαιώσῃ ὅτι δὲν ὑπάρχουν μονάχα «μαινόμενες ντερμπεντέρισες», ἀλλὰ καὶ γυναῖκες συνετές, ποὺ ξεχύνουν τριγύρω τους τὸ Θεϊκὸ ἄρωμα τῆς ἀρετῆς...

Καὶ τότες στρέφομαι στὴν ἄλλη 'Ελληνίδα... Τὴν φωτισμένη, τὴν νηφάλια, τὴν Χριστιανὴ 'Ελληνίδα τῶν Γυναικῶν 'Ηθικῆς 'Εξυψώσεως... Παίρνω στὰ χέρια μου αὐτὸ τὸ βιβλιαράκι μὲ πολλὴ συγκίνηση... 'Απ' τὶς σελίδες του ξεπετάγεται ἡ ἀγάπη, ἡ εὐλάβεια, ἡ πίστη... 'Αλλὰ καὶ ἐκπέμπονται ἀπειράριθμα σήματα **«S.O.S.»** πρὸς ὅλες τὶς κατευθύνσεις γιὰ τὸν **«ἀλκοολισμό, τὴν μεγαλύτερη μάστιγα τοῦ αἰῶνος μας!»**.

'Ανοίγω τὸ βιβλιαράκι καὶ τὸ φυλλομετρῶ... Διαβάζω μερικὰ ἀπ' τὰ θέματα ποὺ πραγματεύεται... «'Ο ἀλκοολισμὸς τὸ μεγαλύτερο πρόβλημα τῆς κοινωνικῆς 'Ιατρικῆς καὶ τῆς Δημοσίας 'Υγείας...». «Δυσμενὴς ἐνέργεια τῶν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν εἰς τὸν ἀνθρώπινον ὀργανισμόν...» «...'Υπάρχει στὴν 'Ελλάδα ἀλκοολισμός;..»... «'Ασθένεια καὶ ψυχοπάθεια ἀλκοολικῶν...». «'Αλκοολισμὸς καὶ ἔγκλημα...» «Κοινωνικὰ ἐγκλήματα τῶν ἀλκοολικῶν...». «'Ο μῦθος τῆς θρεπτικότητος τοῦ οἴνου...». «Τὸ ἀλκοὸλ δὲν ἀποτελεῖ ἐθνικὸν εἰσόδημα ἀλλὰ οἰκονομικὴν καὶ γενικὴν ἐθνικὴν ζημίαν...». «'Αγὼν κατὰ τοῦ ἀλκοολισμοῦ στὰ διάφορα Κράτη...» κ.λ.π. Ἔχει καὶ παραστατικὲς φωτογραφίες αὐτὸ τὸ βιβλιαράκι... φωτογραφίες πολλὲς καὶ διάφορες, ποὺ παριστάνουν π.χ. παιδιὰ γονέων ἀλκοολικῶν μὲ καταφανῆ ἐκφυλισμὸν (ἠλιθιότητα), μεγαλοβιομήχανον Γάλλον ὅπως ἦτο ὡς κοινωνικὸς τύπος τῶν Παρισίων καὶ ὅπως εἶναι σήμερον ἀλκοολικὸς εἰς ἄσυλον τῆς Γαλλίας, ἤπαρ ὑγιὲς κοντὰ σὲ ἄλλο κηρωμένο ἢ ἀτροφικὸ λόγῳ ἀλκοολισμοῦ, καὶ ἄλλες λεζάντες καὶ σκίτσα ποὺ ὑπογραμμίζουν ἔντονα τὶς φοβερὲς συνέπειες τοῦ οἰνοπνεύματος στὸ σωματικὸ καὶ ψυχικὸ κόσμο τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ποὺ δικαιώνουν ἀπόλυτα τὸν τίτλο τοῦ βιβλίου, ὅτι δηλαδὴ **«ὁ ἀλκοολισμὸς εἶναι ἡ μεγαλύτερη μάστιγα τοῦ αἰῶνος μας...»**.

Φυλλομετρῶντας αὐτὸ τὸ ὅμορφο βιβλιαράκι, στέκω στὴν τρίτη σελίδα του καὶ διαβάζω:

«... 'Ο ἀλκοολισμὸς εἶναι πρόβλημα, 'Ιατρικόν, Κοινωνικόν, 'Ηθικὸν καὶ Οἰκονομικὸν ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα τῆς Κοινωνικῆς 'Ιατρικῆς, καὶ τῆς Δημοσίας 'Υγείας. Εἶναι μιὰ μάστιγξ, πιὸ μεγάλη ἀπὸ τὴν φυματίωσιν, τὴν σύφιλιν, τὸν καρκίνον, ποὺ εὐνοεῖ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἀσθενειῶν τούτων καὶ τῶν λοιπῶν λοιμωδῶν νοσημάτων. Τὸ $^1/_3$ ἢ τὸ ἥμισυ τῶν ἀσθενῶν ποὺ εὑρίσκονται εἰς τὰ ἄσυλα τῶν φρενο-

βλαβῶν, ὡδηγήθησαν ἐκεῖ ἀπὸ τὸν ἀλκοολισμὸν των, ἢ τῶν ἀλκοολισμὸν τῶν γονέων των. Τὸ ἥμισυ ἢ τὰ $^{2}/_{3}$ τῶν ἐγκλημάτων γίνονται ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τῆς μέθης ἢ τὴν κατάπτωσιν καὶ τὸν ἐκφυλισμὸν ποὺ προκαλεῖ ὁ ἀλκοολισμός. Διότι, ἐκτὸς τῶν ἀσθενῶν, τῶν τρελλῶν καὶ τῶν μεθύσων ἤδη πολυαρίθμων, ὑπάρχει ἕνας πολὺ μεγαλύτερος ἀριθμὸς ἀτόμων, περίπου τὰ $^{2}/_{3}$ τῶν ἀνδρῶν καὶ τὸ $^{1}/_{3}$ τῶν γυναικῶν εἰς ὡρισμένας περιοχάς, ἅτινα, χωρὶς ποτὲ νὰ μεθύσκωνται, λαμβάνουν καθημερινῶς μίαν δόσιν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν, καὶ ἐμφανίζουν ἐκ τοῦ λόγου τούτου νευρικὰς ἐκδηλώσεις, μεταξὺ τῶν ὁποίων συνηθέστεραι εἶναι ἡ ἀπώλεια τῆς ἐπαγγελματικῆς συνειδήσεως καὶ τῆς ἠθικῆς ἐννοίας. Τὰ παιδιὰ τῶν ἀλκοολικῶν εἶναι πάντοτε ἐκφυλισμένα, μὲ ἐγκληματικὰς τάσεις, ἐπιρεπῆ εἰς τὰς ἀσθενείας (ἰδίᾳ τὴν φυματίωσιν). Τὰ παιδιὰ τῶν ποιούντων μετρίαν χρῆσιν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν παρουσιάζουν συνήθως ἐξασθένησιν τοῦ ἤπατος καὶ τοῦ νευρικοῦ συστήματος καὶ εἰς τὸ σχολεῖον ἐμφανίζονται ὡς διηγερμένα καὶ ἀνίκανα πρὸς συγκέντρωσιν τῆς προσοχῆς των...».

...Αὐτὰ διαβάζω στὸ μικρὸ βιβλιαράκι, καὶ θυμᾶμαι τὰ λόγια τοῦ Σενέκα: «...Ἡ μέθη εἶναι ἑκουσία παραφροσύνη...».

Πόσο θλιβερὸ εἶναι ἐτοῦτο τὸ καντάντημα γιὰ τὸν ἄνθρωπο, τὸν Ἄρχοντα τῶν πλασμάτων, ποὺ πλάστηκε «κατ' εἰκόνα Θεοῦ καὶ καθ' ὁμοίωσιν!!!». Ἔτσι, κυριευμένος ἀπὸ μιὰ βαθειὰ μελαγχολία, κάνω νὰ κλείσω τὸ μικρὸ βιβλιαράκι ὁπότε μιὰ εὐχάριστη διαπίστωση μὲ γεμίζει χαρά... Γιατὶ στὴν πρώτη σελίδα τοῦ βιβλίου διαβάζω ἐντὸς πλαισίου:

> «...Τὸ τεῦχος τοῦτο προσφέρει ἡ Ἀστυνομία Πόλεων—Τμῆμα Πευματικῆς Ἀγωγῆς **«Ἀστυνομικὰ Χρονικὰ»**—εἰς ἐνίσχυσιν τοῦ ἀγῶνος κατὰ τῆς ἐκ τοῦ ἀλκοολισμοῦ ἐγκληματικότητος...».

...Εἶναι κι' αὐτὴ μιὰ θετικὴ προσφορὰ τοῦ Διευθυντοῦ μας κ. Ν. Ἀρχιμανδρίτη στὸν μεγάλο ἐτοῦτο κοινωνικὸ ἀγώνα τῶν Γυναικῶν τῆς Ἠθικῆς Ἐξυφώσεως... Ὁ κ. Ἀρχιμανδρίτης ἐθεμελίωσε καὶ ἐζωογόνησε μιὰ εἰλικρινὴ καὶ ἀποδοτικὴ συνεργασία μὲ κάθε κοινωνικὴ ὀργάνωση ποὺ ὑπηρετεῖ τὴν Πατρίδα καὶ τὸ Λαό μας... Καὶ πάντα προσέφερε τὴν πολύτιμη δημιουργικὴ βοήθειά του σὲ χίλιες δυὸ ὀργανώσεις ποὺ κινοῦνται μέσα στοὺς σκοποὺς καὶ τὶς ἐπιδιώξεις τοῦ Ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ... Ἔτσι ἡ Ἀστυνομία Πόλεων, δικαιώνοντας τὴ φήμη της ὅτι εἶναι πραγματικὰ ὁ καθρέφτης τοῦ πολιτισμοῦ τῆς χώρας μας, δὲν περιωρίστηκε μονάχα στὰ πολύμορφα καὶ σοβαρά της καθήκοντα, ἀλλ' ἐπεξέτεινε τὴν ἀγαθοποιὸ δράση της πρὸς κάθε κοινωνικὴ κατεύθυνση... Οἱ κύριες τῆς «Χριστιανικῆς Ἑνώσεως Γυναικῶν Ἠθικῆς Ἐξυψώσεως» ξέρουν καλλὰ—καλὰ πόση ἀγάπη καὶ πόσο σεβασμὸ νοιώθει τὸ Ἀστυνομικὸ Σῶμα γιὰ τὰ ὡραῖα ἔργα τους, ποὺ εἶναι πλούσια καὶ πολύτιμα γιὰ τὸν Ἑλληνικὸ Λαό!... Καὶ αὐτὴ ἡ στήλη μὲ τὶς σημερινές της γραμμές, ἀφιερωμένη ὁλόκληρη στὸν ἀντιαλκοολικὸ ἀγώνα, εἶναι ἐμπνευσμένη ἀπ' τὴν στενὴ κι' ἐγκάρδια συνεργασία τοῦ Ἀστυνομικοῦ Σώματος καὶ τῆς Ἑνώσεως τῶν εὐγενικῶν κυριῶν τῆς Ἠθικῆς Ἐξυψώσεως, ποὺ ὑπὸ τὴ φωτεινὴ κατεύθυνση τῆς Προέδρου τους Κας Θάλειας Ποταμιάνου, πασχίζουν νὰ φέρουν τὴ Λύτρωση, τὸ Χαμόγελο, τὴν Εὐτυχίαν στὶς ρημαγμένες καρδιὲς τῶν ἀσώτων τῆς ἐποχῆς μας...

Σὲ ὅλα τὰ σημεῖα τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, μέχρι τὶς ἀκρότατες ἀκριτικές μας περιφέρειες φτάνουν ὁμάδες τῶν καλῶν κυριῶν ποὺ, ἀψηφῶντας κόπους καὶ ταλαιπωρίες, ἔχουν προσφέρει ὁλόκληρο τὸν ἑαυτό τους στὴν ὑπηρεσία τοῦ συνόλου.

... Πόσο συγκινητικὴ κι' ἐλπιδοφόρα εἶναι ἐτούτη ἡ εἰκόνα!!! Καὶ πόσο θαυματουργικὴ γίνεται ἡ πίστη τοῦ Χριστοῦ ὅταν ριζώνῃ στὴν γυναικεία καρδιά, τὴν ἁπαλή, τὴν εὐαίσθητη, τὴν πλούσια σὲ αἰσθήματα καὶ αὐταπάρνηση!!

Αὐτὴ εἶναι ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινή τῆς Εὐαγγελικῆς διηγήσεως... Καὶ ἀγωνίζεται νὰ ξεριζώσῃ ἀπ' τὸν ἀμπελώνα τοῦ Κυρίου τὰ σταφύλια τῆς ὀργῆς, ἐκεῖνα ποὺ μεταμορφώνονται σὲ κρασί, γιὰ νὰ ἀποχαυνώσουν τὸν ἀνθρώπινο νοῦ, νὰ γκρεμίσουν τὸν ἄνθρωπο στὸ ἐπίπεδο τοῦ κτήνους, καὶ νὰ ἀποτελέσουν τὸ σαράκι ποὺ σιγά—σιγά, μὰ σταθερά, ὑποσκάπτει τὰ θεμέλια τῆς φυλῆς μας...

Εὐλαβικὰ στρέφω τὴ σκέψη μου πρὸς τὶς διαλεχτὲς ἐτοῦτες ἡρωΐδες τοῦ καθήκοντος, γιὰ νὰ τῆς στείλω τὴν εὐγνωμοσύνη τῆς κοινωνίας γιὰ ὅσα ὄμορφα καὶ ἡρωϊκὰ ἐπετέλεσαν καὶ ἐπιτελοῦν γιὰ χάρη τῶν συνανθρώπων τους...

... Σ α β β α τ ό β ρ α δ ο...

... Τὸ σκοτάδι ἔγινε πιὸ πυκνό... Ἡ νύχτα βασιλεύει στὴν πλάση...

...Νύσταξαν τ' ἀστέρια στὸν Οὐρανό... Ἀποκοιμήθηκε τὸ πουλάκι πάνω στὸ κλουβί... Μονάχα κάποιος σκύλος ξαγρυπνᾷ κάπου κοντά, ταράζοντας τὴν νυκτερινὴ γαλήνη...

...Ἡ ἀντικρυνὴ ταβέρνα γέμισε...

Τότες θυμᾶμαι τὰ «σταφύλια τῆς ὀργῆς»... καὶ ξαναφέρω στὴ θύμησή μου μιὰ παληά, ἀληθινὴ ἱστορία...

***

...Τὸ σπίτι τοῦ κυρ-Ἀνέστη ἦταν σκαρφαλωμένο σ' ἕνα μικρὸ χορταριασμένο λοφίσκο τῆς Ἀθήνας... Ἦταν ἕνα σπιτάκι μικρούτσικο, μὰ πεντακάθαρο, συμπαθητικό, νοικοκυρεμένο... Εἶχε δυὸ δωματιάκια, μιὰ κουζίνα κι' ἕνα ὄμορφο κηπάκο τετράγωνο μπροστά, μὲ λογιῶν - λογιῶν λουλούδια...

Τὸ σπίτι αὐτὸ τὸ εἶχε πάρει προῖκα ὁ κυρ - Ἀνέστης ἀπ' τὴν γυναίκα του, τὴν Τασία, ποὺ ἦταν κόρη ἑνὸς ράφτη κι' εἶχε τὸν τρόπο του καὶ τὶς οἰκονομίες του...

Τὴν οἰκογένεια τοῦ κυρ - Ἀνέστη τὴν ἀποτελοῦσαν ἕξη ἄτομα... Αὐτός, ἡ γυναίκα του καὶ τὰ τέσσερα παιδιά του... Τρεῖς κόρες ἀνύπαντρες κι' ἕνας γιὸς ποὺ φοιτοῦσε στὸ Γυμνάσιο...

Ξυλουργὸς ἦταν ὁ κυρ - Ἀνέστης... Κι' ὅλη ἡ γειτονιὰ ἤξερε ὅτι ἦταν πολὺ καλὸς τεχνίτης... Καὶ τίμιος πρὸ παντός... Δούλευε σκληρά, ἀπ' τὰ χαράματα ἴσαμε τὴ νύχτα... μὰ ἔβγαζε ἀρκετά... Ἔτσι ἡ εὐτυχία εἶχεν ἔρθει νὰ κατοικήσῃ ἀνάμεσα στὴν ἐργατικὴ ἐτούτη οἰκογένεια, ποὺ ζοῦσε μονιασμένα καὶ Χριστιανικά...

Εἶχε συνηθίσει ὁ παππᾶς τῆς μικρῆς ἐνορίας νὰ τοὺς βλέπῃ καὶ τοὺς ἕξη πρωῒ - πρωῒ στὴ λειτουργία, καὶ πάντα, σὰν ἔβγαινε στὴν ὡραία πύλη νὰ πῇ τὶς προσευχές του, τοὺς χαμογελοῦσε μὲ ἀγάπη...

Ἄνθρωπο δὲν εἶχαν ποτὲς πειράξει... Κανεὶς ποτὲ δὲν παραπονέθηκε γι' αὐτούς... Καὶ τακτικὰ βοηθοῦσαν τοὺς πιὸ φτωχοὺς γειτόνους τους, πότε μὲ λίγο φαγάκι, πότε μὲ λίγα λεπτὰ κι' ἄλλοτε πάλι μὲ τὸν καλό τους λόγο...

Μιὰ ἰδανικὴ οἰκογένεια... Μπά, ὄχι δά... Ὑπάρχουν πολλὲς οἰκογένειες μέσα στὴ ζωὴ σὰν αὐτή... Οἱ ἄνθρωποι δὲν εἶναι κακοὶ ὅσο δείχνουν... Ὑπάρχει πολλὴ καλωσύνη μέσα στὴν Κοινωνία... Ἔτσι τοὐλάχιστον πίστευε καὶ ὑποστήριζεν ὁ κυρ - Ἀνέστης... Καὶ ἔλεγε τακτικὰ στὰ παιδιά του: «...Προσέχετε νὰ μὴν ἀδικήσετε κανένα... Ν' ἀγαπᾶτε τοὺς συνανθρώπους σας... Εἶναι κι' αὐτοὶ Χριστιανοὶ... Ἀδέλφια σας εἶναι δηλαδή...».

...Ἡ πνοὴ τοῦ σπιτιοῦ καὶ τὸ καμάρι του ἦταν ὁ Δήμητρα, ἡ πιὸ μικρὴ κόρη τοῦ κυρ - Ἀνέστη, ποὺ ἦταν 20 χρονῶν, καὶ ἦταν ἀρραβωνιασμένη μὲ τὸν Ἀπόστολο, ἕνα λαμπρὸ παλληκάρι καὶ δουλευτή...

Ἡ Δήμητρα φοιτοῦσε στὸ Κατηχητικὸ τῆς γειτονιᾶς της, κι' ἦταν ἡ πρώτη μαθήτρια... ἕνα ζωντανὸ παράδειγμα ἀρετῆς, ἀγνότητος καὶ καλωσύνης...

Ἔτσι ἡ ζωὴ στὸ σπιτικὸ τοῦ κυρ - Ἀνέστη κυλοῦσε ἤρεμα κι' εὐτυχισμένα, κι' ἕνα λαμπρὸ μέλλον ξανοίγονταν μπροστὰ γιὰ τὰ παιδιά του...

...Λένε, συνήθως, οἱ ἄνθρωποι ὅτι ἡ εὐτυχία εἶναι ἄστατη καὶ ποτὲ δὲν διαρκεῖ πολύ. Μάταια εἶναι ὅλα τὰ γήϊνα ἀγαθά, κι' ὁ ἄνθρωπος πρέπει ἄλλοτε νὰ χαίρεται κι' ἄλλοτε νὰ λυπᾶται... Τὸ ἔχω ἀκούσει καὶ τὸ ἔχω διαβάσει πάμπολλες φορὲς αὐτό... Δὲν εἶναι ἡ θεωρία τῆς ματαιότητος τῶν ἐγκοσμίων ποὺ ὑπαγορεύει αὐτὴν τὴν ἄποψη... Εἶναι πολλὲς φορὲς ἡ προσπάθεια δικαιολογίας τῶν σφαλμάτων μας... Πᾶρτε παράδειγμα ἕνα ἀντρόγυνο, ἂς ποῦμε... Ζοῦν εὐτυχισμένοι κι' οἱ δυό, ὁπότε ἐκεῖνος ἀνακαλύπτει κάποτε ὅτι ἡ ἐκείνη τὸν ἀπατᾷ... καταφεύγουν στὸ Δικαστήριο καὶ χωρίζουν... Καὶ τότε ἐκείνη δικαιολογεῖται: «Τυχερὸ ἦταν. Ὅλα τυχερὰ εἶναι στὴ ζωή...». Κι' ὁ κόσμος ποὺ μαθαίνει ἔκπληκτος ὅτι χώρισαν, καὶ δὲν ξέρει τὴν αἰτία τοῦ χωρισμοῦ, κατηγορεῖ τὴν εὐτυχία ποὺ δὲν κρατάει πολύ, καὶ τὴν ἀνθρώπινη ζωὴ ποὺ εἶναι ἄστατη...

Ἀπὸ τέτοια σκίτσα εἶναι πλημμυρισμένος ὁ καθημερινος βίος... Ὁ χαρτοπαίκτης ἐπιχειρηματίας ποὺ χρεωκόπησε στὴν τύχη τὸ ρίχνει... ὁ τεμπέλης ἐργάτης ποὺ μεταναστεύει καὶ κάποτε ξαναγυρνᾷ πίσω—πίσω ξυπόλητος τὴν τύχη τὴν κακὴ κατηγορεῖ... Ἀκόμα κι' ὁ διαρρήκτης ποὺ συλλαμβάνεται ἀπ' τὸν ἀστυφύλακα ἐπ' αὐτοφώρῳ, διηγεῖται ὕστερα στοὺς ἄλλους φυλακισμένους : «Ἔρε, ἄτυχος ποὺ εἶμαι. Δυὸ λεπτὰ ἀργότερα ἂν ἄρχιζα θὰ εἶχε περάσει ὁ σκοπὸς καὶ δὲν θὰ μὲ ἔπιαναν... Ἄτυχος εἶμαι... Ρημάδα ἡ τύχη μου...».

Καὶ βέβαια ἡ ζωὴ ἔχει πολλὲς διακυμάνσεις... Ὅλα τ' ἀλλάζει... Ὅμως οἱ μεγάλες, οἱ ριζικὲς μεταβολὲς ποὺ γίνονται στὰ ἄτομα καὶ ἀνατρέπουν καταστάσεις δὲν ὀφείλονται στὴν τύχη, ἀλλὰ στὸν ἄνθρωπο... Ἐκτὸς ἀπ' τὰ λαχεῖα, ποὺ ἔχουν μιὰ ἰδιόρρυθμη μορφή... Γιὰ ὅλα τὰ ἄλλα φταίει ὁ ἄνθρωπος... Ὁ ἴδιος δημιουργεῖ τὴν τύχη του... Ὁ ἴδιος βοηθάει στὴ δυστυχία του...

Ἄνοιξα ἐτούτη τὴν παρένθεση γιὰ νὰ σᾶς παρουσιάσω τὸ σπιτικὸ τοῦ κυρ - Ἀνέστη, ὕστερα ἀπὸ λίγο καιρό... Θὰ δῆτε καὶ θὰ παραξενευτῆτε... Μιὰ τρομακτικὴ μεταβολὴ μετέβαλε τὸ εὐτυχισμένο σπίτι σὲ κόλαση σωστή... Καὶ ποιὸς εἶναι ἡ αἰτία, ποιὸς εἶναι ὁ τραγικὸς φταίχτης, θὰ τὸ καταλάβετε μόνοι σας.

... Ναί... Κοντὰ 23 χρονῶν ἦταν ἡ Δήμητρα ὅταν κάτι ἄλλαξε μέσα στὸ σπίτι... Δὲν ἦταν τὰ δωμάτια ποὺ ἄλλαξαν, ὁ κηπάκος ἢ οἱ γλάστρες μὲ τὸ βασιλικό... Ἦταν κάτι ἄλλο ποὺ δὲν φαινόντανε, κι' ὅμως ἐσκόρπιζε μιὰ καταθλιπτικὴ ἀτμόσφαιρα καὶ στὰ ἕξη πρόσωπα τοῦ σπιτιοῦ... Κάτι ἄλλαξε... Μᾶλλον ἕνας ἀπ' ὅλους... Κι' αὐτὸς ἦταν ὁ πατέρας, ὁ κυρ - Ἀνέστης...

...Πῶς ἔγινε αὐτό;.. Μὰ δὲν εἶναι καὶ σπουδαῖο... Δὲν εἶναι καθόλου δύσκολο νὰ γίνῃ τὸ κακό... Ἕνας καινούργιος φίλος, ξυλουργὸς κι' αὐτός, ἀνακατεύτηκε στὴ ζωὴ τοῦ Ἀνέστη, καὶ τὴν ἄλλαξε... Ἦταν ὁ Πανάγος... Ὁ ἀντικρυνὸς ἐνοικιαστὴς τῆς μονοκατοικίας... Τυχαῖα γνωρίστηκαν... Περνοῦσε ὁ Πανάγος νὰ πάσῃ στὸ σπίτι του καὶ εἶδε τὸ μαγαζὶ τοῦ Ἀνέστου... Τοῦ ἄρεσε καὶ μπῆκε μέσα... Ξυλουργοὶ κι' οἱ δυὸ συνεννοήθηκαν... Τὰ εἶπαν ἕνα χεράκι... Τὸν κέρασε ὁ Ἀνέστης καφέ, καὶ κάθησαν κοντὰ δυὸ ὧρες... Εἶπαν πολλὰ καὶ διάφορα... Κι' ὅταν χώρισαν εἶχαν κλείσει ραντεβοῦ γιὰ αὔριο τὴν ἴδια ὥρα... Οἱ μεγάλες φιλίες δὲν παρουσιάζουνται πάντοτε σὰν ἀτομικὲς βόμβες τῆς καρδιᾶς... Ἔρχονται κάποτε - κάποτε ἥσυχα, ἁπλᾶ, λογικά, ἀθόρυβα, ὕστερα ἀπὸ μιὰ συνηθισμένη, καθημερινὴ συναναστροφή!.. Ἰδίως οἱ φιλίες τῶν μεγάλων... Δὲν εἶναι συγκλονιστικὲς σὰν τὶς φιλίες τῶν νέων, μὰ εἶναι πιὸ λογικὲς καὶ γι' αὐτὸ εἶναι ἀκαταμάχητες... Γιατὶ οἱ φιλίες τῶν μεγάλων δὲν ἔχουν ἐντυπωσιακὸ ἐνθουσιασμό, ἀλλὰ ἔχουν βάθος... Δὲν ἔχουν κλαρὰ παρήφανα καὶ ὑψηλὲς κορυφές, ἔχουν ὅμως ρίζες χωμένες στὸ ἔδαφος ὡς κατάβαθα...

Ἔτσι ὁ Ἀνέστης κι' ὁ Πανάγος ἔγιναν φίλοι... Δὲν ἔκανε ὁ ἕνας δίχως τὸν ἄλλον... Κάθε μεγάλο τους πρόβλημα τὸ κουβεντιάζανε μαζί, κάθε βραδάκι στὶς ὀχτὼ στὸ μαγαζί...

...Ὁπότε ξαφνικὰ ἕνα ἀπόγευμα λέει μὲ ὕφος ἀδιάφορο ὁ Πανάγος...

—«Τί λές; Πᾶμε στὴν ἀπέναντι ταβέρνα γιὰ κανένα μεζεκλίκι, νὰ πιοῦμε ἕνα μονάχα ποτηράκι, νὰ ξεδιψάσουμε; Ἐγὼ κερνάω...».

—«Τί λές;» διαμαρτυρήθηκεν ὁ φιλότιμος Ἀνέστης. «Ἐγὼ θὰ κεράσω. Ἀλλά, ξέρεις...».

—«Τί;..».

—«Νά... Τὸ μαγαζί... Σὲ ποιὸν νὰ τ' ἀφίσω;..».

—«Τὸ μαγαζί;» ἔκανε τάχα τὸν σκεφτικὸ ὁ Πανάγος. «Ἔχεις δίκηο τὸ μαγαζί;... Τί νὰ γίνῃ μὲ τὸ μαγαζί...». Καὶ ξαφνικά, σὰν νὰ τοῦ ἦρθε μιὰ ἀναπάντεχη ἰδέα προτείνει στὸν φίλο του:

—«Δὲν τὸ κλείνεις, Ἀνέστη; Δὲν χάλασεν ὁ κόσμος μιὰ μέρα. Αὔριο δουλεύεις πάρα - πάνω... Τί λὲς πᾶμε;..».

Κι' ὁ Ἀνέστης ἐπῆγε... Ἔφαγαν ἕνα ὀρεκτικὸ κοκορέτσι, ἤπιαν μονάχα ἕνα ποτήρι, ἄκουσαν μερικὰ «δισκάκια» τοῦ γούστου τους, κι' ἔφυγαν νωρὶς - νωρὶς γιὰ τὰ σπίτια τους... «Οὔτε γάτα, οὔτε ἡ ζημιά... Καὶ στὴν προκειμένη περίπτωση ἡ πονηρὴ γάτα ἦταν ὁ Πανάγος καὶ τ' ἀθῷο ποντίκι ὁ Ἀνέστης...

Τὸ κυνήγι τῆς γάτας... Τὸ ἔχετε παρακολουθήσει;.. Ὄχι μονάχα στὰ ζῶα ἀλλὰ καὶ στοὺς ἀνθρώπους... Δὲν κινεῖσαι ἀπότομα γιὰ νὰ μὴν φοβίσῃς τὸ θῦμα καὶ σοῦ φύγῃ... Τὸ τραβᾷς σιγὰ - σιγὰ κατὰ μέρος σου... Κι' ὕστερα... ἔ, τὰ ἄλλα εἶναι εὔκολα...

Ἔτσι τὸ ἀθῷο ποτήρι, τὸ ὀρεκτικὸ κοκορέτσι καὶ τὰ ρεμπέτικα «δισκάκια» καθιερώθηκαν στὴ ζωὴ τοῦ Ἀνέστη, σὰν ἡ μόναδική του διασκέδαση... Μαζὶ ὅμως καθιερώθηκε καὶ τὸ κλείσιμο τοῦ μαγαζιοῦ ἀπὸ νωρίς, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἔρχωνται τὴν ἑπομένη οἱ πελάτες καὶ νὰ παραπονηοῦνται ὅτι ἀργοῦν οἱ παραγγελίες τους...

Μὰ δὲν ἔμειναν ὡς ἐκεῖ τὰ πράγματα... Σιγὰ - σιγὰ τὰ «ποτήρια» ζευγαρώθηκαν... Ἔγιναν δύο στὴν ἀρχὴ... Τρία ὕστερα... τέσσερα... Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν τὸ ξυλουργεῖο τοῦ κυρ - Ἀνέστη, ποὺ ἄλλοτε ἄνοιγε ἀπ' τὰ χαράματα, νὰ ἀνοίγῃ τώρα στὶς 9 κι' ἄλλοτε στὶς 10 ἢ καὶ ἀργότερα ἀκόμα... Ἡ δουλειὰ ἔμεινε πίσω... Ἡ γειτονιὰ ἄρχισε νὰ μουρμουρίζῃ κάτι μισόλογα... Εἶναι ἡ κοινὴ βοὴ ποὺ καταδιώκει τὸν ἄτακτο... Ἀλλὰ ἡ μεγάλη μεταβολὴ ἔγινε στὸ χαρακτῆρα τοῦ Ἀνέστη... Κατάντησε ὀξύθυμος, νευρικός, ἀπότομος... ἔπαψε νὰ πηγαίνει στὸ ναό... καὶ κάποτε ἀκούστηκε νὰ βλαστημᾷ... Τὸ ἥσυχο σπιτικὸ ἀναστατώθηκε... Ἐρχόταν ὁ Ἀνέστης τὶς μικρὲς πρωϊνὲς ὧρες μεθυσμένος... σήκωνε τὴ γυναίκα του γιὰ νὰ τοῦ κάνῃ καφέ... καυγάδιζε μὲ τὸ τίποτε... καὶ στὸ τέλος ἄρχισε νὰ ξυλοκοπῇ τὴ γυναίκα του καὶ τὰ παιδιά του... Τἄμαθε ὅλα αὐτὰ ὁ Ἀποστόλης ὁ ἀρραβωνιαστικὸς τῆς Δήμητρας καὶ ταράχτηκε... Ἔτσι ἀποφάσισε νὰ πάῃ κάποτε νὰ τοῦ μιλήσῃ... Ὅμως τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν νὰ θυμώσῃ ὁ Ἀνέστης καὶ νὰ τὸν διώξῃ ἀπ' τὸ σπίτι... Οἱ ἀρραβῶνες διαλύθηκαν...

Ἀπόμεινε μονάχη ἡ Δήμητρα μὲ πονεμένη τὴν καρδιά... Ὅμως ἡ πίστη της δὲν κλονίστηκε... Διπλασίασε τὶς ὧρες τῆς προσευχῆς της, καὶ στάθηκε σὰν φωτεινὴ ἐλπίδα μέσα στὸ ἀνήσυχο σπίτι. Στὸ μεταξὺ τὰ οἰκονομικὰ τοῦ Ἀνέστη στένεψαν πολύ... Ἄρχισε νὰ δημιουργῇ χρέη τὰ ὁποῖα δὲν μποροῦσε νὰ ἐξοφλήσῃ καὶ κατάντησε ἀνυπόληπτος...

Κόλαση σωστὴ ἔγινε ἡ ζωὴ τῆς οἰκογενείας του...

Ἔτσι φτάνουμε στὸ μοιραῖο ἐκεῖνο βράδυ...

Σκηνὴ πρώτη... Μέσα στὴ ταβέρνα... Οἱ καπνοὶ τῶν τσιγάρων ἔχουν κάνει βαρειά, ἀποπνικτικὴ τὴν ἀτμόσφαιρα... Σ' ἕνα τραπεζάκι δυὸ «σουρωμένοι» τραγουδοῦν κάποια ἀκατανόητα τραγούδια... Πιὸ κεῖ ἕνας ἄλλος, μὲ τὰ μάτια θολωμένα τραυλίζει σὰν χασισοπότης καὶ ἀδιάκοπα βλαστημᾷ... Στὸ διπλανὸ τραπεζά-

κι ἕνας νεαρὸς ἀφρίζει σὰν δαιμονισμένος, καὶ ἡ δυσθυμία τῶν ἐμετῶν του προκαλεῖ ἀποπνιγμό... Ἄλλος, σὰν μανιακός, σπάει τὰ ποτήρια πρῶτα κι' ὕστερα τὰ τζάμια τῆς ταβέρνας... ἐνῷ κάποιος ἄλλος τραβᾷ ἕνα μαχαίρι, ἕτοιμος στὴν πρώτη παρεξήγηση, ὑπὸ τὴν ἐπίδραση τοῦ κρασιοῦ, ν' ἀποδείξῃ πόσο ἀληθινὴ εἶναι ἡ γνώμη τῆς λαϊκῆς φιλοσοφίας, ὅτι ἡ μέθη εἶναι μητέρα κάθε ἐγκλήματος...

Κι' ἐνῷ ἐκεῖ μέσα στὸ πανδαιμόνιο τῶν λυσασμένων ἀλκοολικῶν, ὁ πατέρας σπαταλάει τὸν ἱδρώτα του καὶ τὴν ὑγεία του καὶ εἶναι ἕτοιμος νὰ κάνῃ καὶ τὸ μεγαλύτερο ἔγκλημα ἀκόμα, στὸ σπίτι του περιμένουν μὲ ἀγωνία ἡ γυναίκα του καὶ τὰ κακόμοιρα τὰ παιδάκια του... περιμένουν τὸν προστάτη τους, νὰ τοὺς φέρῃ ψωμί, νὰ τοὺς φέρῃ τὸ χαμόγελο, τὴ στοργή, τὴν χαρά, τὴν εὐτυχία...

Δυστυχισμένη ἡ οἰκογένεια ποὺ ἔχει τὴν συμφορὰ νὰ ἔχῃ γιὰ προστάτη ἕνα τέτοιο δαιμονισμένο!!!

Σὲ μιὰ ἄκρη τῆς ταβέρνας ὁ Ἀνέστης κι' ὁ Πανάγος πίνουν... πίνουν ἀδιάκοπα... ρουφοῦν ἄπληστα τὸ δηλητήριο τῆς συμφορᾶς, ἀμίλητοι, ἀγριεμμένοι, λὲς καὶ κάποιος τοὺς ὑπεχρέωσε νὰ πιοῦν... «Τὰ κατοστάρια» καὶ «οἱ μισές», πᾶνε κι' ἔρχονται ἀσταμάτητα... Καὶ ἰδοὺ κάποτε τὸ θαῦμα συντελεῖται,.. Σβήνει μέσα τους ἡ συνείδηση, ἡ πίστις, ἡ εὐαισθησία, καὶ στὴ θέση της ὀρθώνεται ἕνα κτῆνος... Τὸ κτῆνος τῆς συμφορᾶς... Ὁ Σατανᾶς... Ἀπ' ἐδῶ καὶ πέρα δὲν ὑπάρχει χαλινάρι... Καὶ τὰ πιὸ ἀπίθανα πράγματα μποροῦν νὰ συμβοῦν... Μπορεῖ νὰ βγοῦν ἔξω, νὰ πέσουν στὸ λιθόστρωτο καὶ νὰ πεθάνουν στὸ δρόμο σὰν σκυλιά... μπορεῖ καὶ ν' αὐτοκτονήσουν... μπορεῖ καὶ νὰ μαχαιρωθοῦν... μπορεῖ... μπορεῖ... μπορεῖ...

Ὅμως αὐτοὶ προτιμοῦν νὰ γυρίσουν σπίτι... Πληρώνει ὁ Πανάγος, ἀγκαλιάζονται καὶ βγαίνουν στὸ δρόμο τρικλίζοντας... σὰν τέρατα μοιάζουν... σὰν βρυκόλακες.....

.....

Σκηνὴ Δευτέρα... Στὸ σπίτι τοῦ κυρ-Ἀνέστη βασιλεύει σιωπὴ καὶ σκοτάδια... Ὅλοι κοιμοῦνται... Μονάχη ἡ Δήμητρα, μπροστὰ στὸ φτωχικὸ εἰκονοστάσι, προσεύχεται μὲ δύκρυα στὰ μάτια στὸν Καλὸ Θεὸ νὰ σώσῃ τὸν πατέρα της ἀπ' τὴν καταστροφή... Προσεύχεται μὲ κατάνυξη, μὲ πίστη...

—«...Ἐσὺ δὲν εἶπες, Κύριε, ὅτι ὅποιος ἔχει πίστη «ὡς κόκκον σινάπεως» μπορεῖ νὰ μετακινήσῃ βουνά;... Ἐγὼ πιστεύω, πιστεύω πολύ, μ' ὅλη μου τὴν καρδιά... Κάνε τὸ θαῦμα Σου, Γλυκειὲ Ἐσταυρωμένε... βοήθα με καλή μου Παναγιά... Σῶσε μας... Κάνε τὸ θαῦμα σου... Φώτισε τὸν πατέρα μου νὰ καταλάβῃ ποῦ βαδίζει... Ἂς ἔρθῃ καὶ γι' αὐτὸν ἡ ὥρα τῆς χάριτος...». Κλαίει... κλαίει... δυνατά, μὲ λυγμοὺς ἡ Δήμητρα... ὅταν ξαφνικὰ ἀκούει ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα της τραγούδια, βλαστήμιες, φασαρία... τὸ ξέρει... τὸ μαντεύει... Εἶναι ἐκεῖνος, ποὺ γυρνᾷ ἀπ' τὸ καπηλειό... Ἡ καρδιά της χτυπᾷ τρελλά... τρέχει κι' ἀνοίγει τὴν πόρτα... ἐκεῖνος τὴ βλέπει καὶ τὴ σπρώχνει... Μπαίνει μέσα στὸ σπίτι τρικλίζοντας... Ὅμως δὲν εἶναι μόνος του... Φέρνει ἀπόψε μαζί του καὶ τὸν Πανάγο...

—«Κάνε μας δυὸ καφέδες!!!» προστάγει τραυλίζοντας ὁ Ἀνέστης...

Ἡ Δήμητρα στέκει καὶ τὸν παρατηρεῖ μὲ δακρυσμένα μάτια... Δυὸ καφέδες;.. Καλὰ γιὰ τὸν πατέρα της, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὸν ἄλλον;.. τέτοια ὥρα; Αὐτός, ἐδῶ θὰ κοιμηθῇ;..

—«Ἄντε κούκλα μου, σῦρε νὰ κάνῃς τοὺς καφέδες κι' ὕστερα θὰ κάνουμε καλὴ παρέα οἱ τρεῖς μας, τραυλίζει ὁ Πανάγος καὶ σηκώνεται... Τὴν πλησιάζει τὴν ἀγκαλιάζει καὶ προσπαθεῖ νὰ τὴν φιλήσῃ στὸ στόμα... Ἐκείνη ἀμύνεται ἀπεγνωσμένα, τὸν σπρώχνει, τὸν κτυπᾷ... Πέφτουν κι' οἱ δυὸ ἐπάνω στὸ ντιβάνι...

—«Πατέρα... σῶσεμε... Πατέρα... Βοήθεια!!!».

Καὶ τότες, μέσα στὸ τραγικὸ δωμάτιο τοῦ μπεκρούλιακα, ἀκούγεται ἡ ἀγριεμμένη φωνὴ τοῦ Ἀνέστη, αἰώνια καταδίκη καὶ κατάρα στὸν ἀλκοολισμό...

—«Κάτσε μωρὴ νὰ σὲ φιλήσῃ!!! Δὲν θὰ σοῦ κάνῃ κακό!!!».

Ἡ Δήμητρα κλονίζεται... Παγώνει ἡ καρδιά της... Ἐτοῦτος εἶναι ὁ πατέρας της, ποὺ ἔταξε ὁ Θεὸς γιὰ προστάτη τῆς ἠθικῆς της; ἢ μήπως εἶναι κανένας Σατανᾶς ποὺ τὸν ξέρασε ἡ κόλαση; Ἡ καρδιά της γίνεται χίλια κομμάτια... Ἡ ἀηδία ποὺ νοιώθει, τῆς ξυπνᾷ τὴν αὐτοκυριαρχία της... Συγκεντρώνει ὅλες της τὶς δυνάμεις, κλωτσᾷ τὸν Πανάγο καὶ τρέχει πρὸς τὴν πόρτα... τὴν ἀνοίγει καὶ φωνάζει μὲ ἀποστροφή:

—«Ἔξω ἀπὸ ἐτοῦτο τὸ σπίτι κι' οἱ δυό σας, δαιμονισμένοι...». Ὁ Ἀνέστης γίνεται ἕξαλλος... τὸ κρασὶ τὸν σκοτίζει... Ἡ στάση τῆς κόρης του τὸν ἀναστατώνει, τραβᾷ ἕνα μαχαίρι καὶ ρίχνεται κατ' ἐπάνω της... Τὴ κτυπᾷ μὲ λύσσα ὅπου βρῇ, ὥσπου οἱ δυνάμεις του ἐξαντλοῦνται, κλονίζεται καὶ σωριάζεται στὸ πάτωμα, πλάϊ στὸ ματωμένο κορμὶ τῆς κόρης του.....

.....

Σκηνὴ τρίτη καὶ τελευταία... Ἡ Δήμητρα δὲν πέθανε... ἔζησε... Τὸ χέρι τοῦ μεθυσμένου ἔτρεμε... Δὲν εἶχε τὴ δύναμη νὰ τὴν σκοτώσῃ... Κι' ὕστερα ἀπὸ λίγους μῆνες βγῆκε ἀπὸ τὸ νοσοκομεῖο... Μά, ἡ θυσία της δὲν πῆγε χαμένη. Ὁ Ἀνέστης εἶδε, καὶ ἀνάνηψε, καὶ ἔκλαψε πικρά... Καὶ μετάνοιωσε ... Μέσα στὸ σκοτεινὸ κελὶ τῆς φυλακῆς του δὲν κάνει ἄλλη δουλειὰ ἀπὸ τὸ νὰ προσεύχεται κλαίγοντας... Παρακαλεῖ ταπεινωμένος Ἐκεῖνον, ποὺ συγχώρησε καὶ τὸ λῃστὴ ἀκόμα νὰ ἀποστρέψῃ τὸ πρόσωπο τῆς ὀργῆς του ἀπ' τὴν ἁμαρτία του... Ὁ στίχος τοῦ Δαβίδ, ὁ ἀγαπημένος του στὰ παληὰ χρόνια στίχος, ἔγινε ὁ ἀχώριστος σύντροφός του:

«Ἐλέησόν με ὁ Θεὸς κατὰ τὸ μέγα ἔλεός Σου. Καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν Σου ἐξάλειψον τὸ ἀνόμηνά μου...».

* * *

Τώρα ἡ νύχτα χάθηκε... Ξημερώνει ἡ αὐγὴ δροσάτη... Κυριακάτικη αὐγή... ὅλο φωτιά, ὅλο χαρά... μιὰ ἡλιόλουστη Κυριακή...

Κτυποῦν ἀργά - ἀργὰ καὶ μελλῳδικὰ τῶν Ναῶν τὰ σήμαντρα... Ἡμέρα ἀφιερωμένη στὸ Θεό...

Ἡ ταβέρνα ἔκλεισε... «Ὅμως, θὰ ξανανοίξῃ τὸ βράδυ... Καὶ θὰ συνεχίσῃ τὸ καταστρεπτικό της ἔργο...».

Ἔτσι θὰ μείνουμε; Μὲ σταυρωμένα χέρια;

Ἂς γίνουμε κήρυκες τῆς φωνῆς τῶν καλῶν Κυριῶν τῆς Χριστιανικῆς Ἑνώσεως Γυναικῶν Ἠθικῆς Ἐξυψώσεως...

Ἂς διαφωτίσουμε τὸ διπλανό μας, τὸ γείτονά μας, τοὺς φίλους μας, τοὺς γνωστούς μας... Ἂς τοὺς δώσουμε νὰ καταλάβουν ὅτι πράγματι **«ὁ ἀλκοολισμὸς εἶναι ἡ μεγαλύτερη μάστιγα τῆς κοινωνίας μας...»**.

Τὰ σταφύλια τῆς ὀργῆς πρέπει νὰ ξεριζωθοῦν ἀπ' τὴ ζωή μας...

Σ. ΠΗΛΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΟΙ ΠΕΡΙΠΑΤΟΙ ΣΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Ὑπὸ Ὑπαστυνόμου Β' κ. **Ι. ΡΑ·Ι·ΚΟΥ**

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'

Τοπωνυμικὰ τῶν ὁδῶν Ἀθηνῶν κατ' ἀλφαβητικὴ σειρὰ

Ἀθάμαντος.

Ἀπὸ Κειριαδῶν 83, στὰ Κάτω Πετράλωνα.

Ὁ Ἀθάμας, γυιὸς τοῦ Αἰόλου καὶ τῆς Ἐναρέτης, βασιλεὺς τοῦ Ὀρχομενοῦ, εἶχε δύο παιδά : τὸ Φρῖξο καὶ τὴν Ἔλλη, ἀπὸ τὸ γάμο του μὲ τὴ θεὰ τῶν νεφῶν, τὴ Νεφέλη. Πῆρε ὡς δεύτερη γυναίκα τὴν Ἰνώ, κόρη τοῦ Κάδμου καὶ τῆς Ἁρμονίας, ἀδελφὴ τῆς Σεμέλης, μητέρα τοῦ Διονύσου.

Ἀθανασάκη Ἰωάννου.

Στὸ τέρμα τῆς ὁδοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, στοὺς Ἀμπελοκήπους.

Ὁ Ἀθανασάκης Ἰωάννης, δικηγόρος καὶ πολιτευτὴς γεννήθηκε τὸ 1853 στὴ Πορταριὰ Βόλου. Σπούδασε στὴν Ἀθήνα καὶ στὸ Παρίσι. Πολλάκις ἐξελέγη βουλευτὴς Ἀττικοβοιωτίας. Τὸ 1918 ἐγένετο Ὑφυπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν. Σ' αὐτὸν ὀφείλεται ἡ ἵδρυσις τοῦ οἴκου τυφλῶν Καλλιθέας, τῆς Σεβαστουπολείου Σχολῆς, ἡ ἐπέκτασις τοῦ «Εὐαγγελισμοῦ» κ.ἄ. Χρημάτισε γιὰ δυὸ χρόνια Πρόεδρος τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ καὶ κατὰ τὴ θητεία του ἐγένετο ὁ Σταθμὸς Α' Βοηθειῶν, τὸ Ἀσκληπιεῖον Βούλας καὶ ἡ Ἐπαγγελματικὴ Σχολὴ Νοσοκόμων. Ἀπὸ τὸ 1943 ἦτο ἐπίτιμος Πρόεδρος τοῦ Ε.Ε.Σ. καθὼς καὶ τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου «Παρνασσός». Πέθανε τὸ 1954.

Ἀθανασίας.

Πάροδος Εὐτυχίδου 3, στὸ Παγκράτι.

Ἀθανασία εἶναι ἡ μετὰ τὸν θάνατο τοῦ σώματος ἐπιβίωσις τῆς ψυχῆς μετὰ συνειδήσεως τῆς προσωπικότητος καὶ τῆς βουλήσεως τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ ἔννοια τῆς ἀθανασίας τῆς ψυχῆς περιέχει : 1) τὴ διατήρησι τῆς ταυτότητος τῆς ψυχῆς καὶ μετὰ θάνατο, 2) τὴν ἀδιάλυτο συνείδησι τῆς ψυχῆς ὅτι παραμένει ἡ αὐτὴ καὶ μετὰ θάνατο καὶ 3) τὴν ἐξακολούθησι καὶ μετὰ θάνατο τῆς λειτουργίας τῶν ψυχικῶν δυνάμεων.

Ἀθανάτων.

Πάροδος λεωφόρου Κωνσταντινουπόλεως 427, στὶς «Τρεῖς Γέφυρες».

Οἱ Ἀθάνατοι, ἦτο ἐπίλεκτο σῶμα Βυζαντινῶν ἱππέων, ποὺ συνεστήθη ἀπὸ τὸν Ἰωάννην Τσιμισκῆ καὶ χρησιμοποιήθηκε στὴν ἐκστρατεία κατὰ τῆς Ρωσίας μὲ ἐπιτυχῆ ἔκβασι. (971 μ.Χ.). Τὸ σῶμα αὐτὸ ὑφίστατο καὶ στοὺς διαδόχους τοῦ Τσιμισκῆ. Διαλύθηκε τὸ 1081 ἀπὸ τὸν Ἀλέξιο Κομνηνὸ ὁ ὁποῖος ἀφοῦ ἐνίκησε τὸ Νικηφόρο ἔγινε Βασιλεύς. Τοῦτο ἔγινε γιατὶ οἱ ἀθάνατοι ἦσαν οἱ πιστοὶ τοῦ Νικηφόρου.

Ἀθανάτων Ἀγγελοπούλων.

Βλέπε Ἀγγελοπούλων Ἀθανάτων.

Ἀθηναγόρα.

Ἀπὸ Δικαιάρχου 190, στὸν Ὑμηττό.

Ὀφείλει τὴν ὀνομασία στὸ στρατηγὸ τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας Φιλίππου τοῦ Ε', ὁ ὁποῖος διεκρίθη, στὸ Β' Μακεδονικὸ πόλεμο (Β' π. Χ. αἰών).

Ἀθηναΐδος.

Πάροδος Εὐαγγελιστρίας 17, κοντὰ στὴ Μητρόπολι τῶν Ἀθηνῶν.

Ἡ Ἀθηναΐς κόρη τοῦ σοφιστοῦ Λεοντίου γεννήθηκε στὴν Ἀθήνα πιθανώτατα τὸ 402 μ.Χ. καὶ πέθανε σὰν Αὐγούστα Εὐδοκία στὴν Ἱερουσαλὴμ τὸ 460. Σπούδασε ἀρχαία Ἑλληνικὴ λογοτεχνία, ρητορική, μαθηματικά, ἀστρονομία καὶ μυήθηκε στὶς φιλοσοφικὲς δοξασίες τῶν νεοπλατονικῶν. Μετὰ τὸ θάνατο τοῦ πατέρα της πῆγε στὴ Κωνσταντινούπολι ὅπου καὶ παντρεύτηκε τὸ Αὐτοκράτορα Θεοδόσιο «Καλλιγράφον» ἀφοῦ προηγουμένως ἔγινε χριστιανὴ καὶ πῆρε τὸ ὄνομα Εὐδοκία (7 Ἰουλίου 421). Πλὴν τῆς ἔντονης πολιτικῆς δράσεως ἡ Ἀθηναΐς ἐπέδειξε καὶ ἀξιόλογη λογοτεχνικὴ δρᾶσι.

Ἀθηναίου.

Ἀπὸ Κειριαδῶν 110, στὰ Κάτω Πετράλωνα.

Ὁ Ἀθηναῖος, σοφιστὴς καὶ γραμματικὸς ἀπὸ τὴν Ναύκρατι τῆς Αἰγύπτου, ἔζησε κατὰ τὸ 170—230 περίπου μ.Χ., τὴν ἐποχὴ τοῦ Μάρκου Αὐρηλίου καὶ τῶν διαδόχων του μέχρι Ἀλεξάνδρου τοῦ Σεβήρου. Ἔγραψε ρητορικὴ καὶ γραμματική. Εἶναι ὁ συγγραφεὺς τοῦ ἔργου «Δειπνοσοφισταί».

Ἀθηναίων.

Πάροδος Ἀναπήρων Πολέμου 24, στοὺς Ἀμπελοκήπους.

Πῆρε τὸ ὄνομα πρὸς τιμὴ τῶν ἐφήβων τῶν ἀρχαίων Ἀθηνῶν.

Ἀθηνᾶς.

Ἀπὸ πλατείας Ὁμονοίας μέχρι πλατείας Μοναστηρακίου.

Ὀφείλει τὴν ὀνομασία της στὴ θεὰ Ἀθηνᾶ ἡ ὁποία στὴν ἀρχαία Ἑλληνικὴ μυθολογία κατέχει ξεχωριστὴ θέσι. Εἶναι ἡ θεὰ τῆς ὑγείας καὶ τῆς σοφίας, ἡ πανταχοῦ παροῦσα. Οἱ ἀθηναῖοι πρὸς χάριν της ἔκτισαν τὸν Παρθενῶνα διὰ τοῦ ὁποίου τὸ πνεῦμα τῆς Ἀθηνᾶς, φωτίζει τὴν ἀνθρωπότητα μὲ τὸ φῶς τοῦ ὡραίου καὶ τοῦ ὑψηλοῦ.

Μύθοι πολλοὶ ὑπάρχουν σχετικὰ μὲ τὴ γέννησί της. Σὰν πλέον ἐπιβλητικὸς εἶναι ἐκεῖνος ποὺ θέλει τὴν Ἀθηνᾶ ἐξερχομένη πάνοπλη ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διός. Οἱ Αἰγύπτιοι τὴν ἤθελον κόρη τοῦ Νείλου. Ἄλλοτε φέρεται σὰν κόρη τοῦ Κρόνου ἢ τοῦ Κραναοῦ ἢ τοῦ Κέκροπος ἢ σὰν χωρὶς μητέρα (ἀμήτωρ). Πολλὰ καὶ διάφορα εἶναι τὰ ὀνόματά της: Ἀθηνᾶ Ἐργάνη, Ἀλκομενηΐς, Τριτωνίς, Ἀχαΐα καὶ Παναχαΐς, Νίκη καὶ Πυλαίτης. Τὰ κυριώτερα ἐμβλήματα τῆς Ἀθηνᾶς ἦσαν: ἡ γλαὺξ καὶ ἡ ἐλαία, σύμβολα σοφίας καὶ εἰρήνης.

Ἀθηνοδώρου.

Πάροδος Κειριαδῶν 116, στὰ Κάτω Πετράλωνα.

Τὸ ἴδιο ὄνομα φέρουν πολλοὶ ἐπιφανεῖς ἄνδρες τῆς Ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος, οἱ ὁποῖοι προσέφεραν μεγάλες ὑπηρεσίες στὰ γράμματα καὶ στὶς τέχνες.

Αἰακοῦ.

Ἀπὸ Ἀχαρνῶν 233, κοντὰ στὸ Ἱερὸ Ναὸ τοῦ Ἁγίου Νικολάου Ἀχαρνῶν.

Κατὰ τὴ μυθολογία, ὁ Αἰακός, γυιὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Αἰγίνης, πῆρε γιὰ γυναῖκα του τὴν Ἐνδηΐδα, κόρη τοῦ Σκίρωνος, μὲ τὴν ὁποία ἔκανε δύο παιδιά: τὸν Πηλέα, πατέρα τοῦ Ἀχιλλέως καὶ τὸν Τελαμῶνα τοῦ Αἴαντος. Ὁ Αἰακὸς θεωρεῖται σὰν ἕνας ἀπὸ τοὺς τρεῖς δικαστὰς τοῦ Ἅδου.

Αἴαντος.

Πάροδος Ἀετίου 4, στὴ Γούβα.

Πρόκειται γιὰ τοὺς δύο ἥρωες τῆς Ἰλιάδος τοῦ Ὁμήρου, τὸν Τελαμώνιο καὶ τὸν Λοκρὸ ἢ τὸν Ὀϊλέα. Ὁ Τελαμώνιος ἢ ἁπλῶς Αἴας ἦτο κατὰ πολὺ ἀνώτερος τοῦ Λοκροῦ, ἐλάχιστα δὲ ὑπελείπετο τοῦ Ἀχιλλέως. Γυιὸς τοῦ Αἰακίδου Τελαμῶνος, βασιλέως τῆς Σαλαμῖνος καὶ τῆς Ἐριβείας, κόρης τοῦ βασιλέως τῶν Μεγάρων Ἀλκαθόου καὶ ἐγγονῆς τοῦ Πέλοπος, ἦτο ὁ ἀρχηγὸς τῶν Σαλαμινίων καὶ Μεγαρέων στὸ Τρωϊκὸ πόλεμο.

Αἰγάλεω.

Πάροδος Σπ. Πάτση 76, στὸ Βοτανικό.

Πρόκειται γιὰ τὸν ὁμώνυμο δῆμο τῆς Ἀττικῆς, ὁ ὁποῖος ἀπὸ τοῦ 1943 ἀποτελεῖ ξεχωριστὸ δῆμο. Ὀφείλει τὸ ὄνομά του στὸ ὁμώνυμο ὄρος τοῦ ὁποίου ἡ ὑψηλότερη κορυφὴ ἔχει ὕψος 453 μέτρα (Βέρδη). Τὸ βόρειο τμῆμα του ἐλέγετο ἄλλοτε «Ποικίλον» σήμερα «Δαφνοβούνι—Ζαχαρίτσα», τὸ δὲ νότιο «Κορυδαλλός». Στοὺς πρόποδες τοῦ Αἰγάλεω ἐκάθητο ὁ Ξέρξης καὶ παρακολουθοῦσε τὴ ναυμαχία τῆς Σαλαμῖνος.

Αἰγείρας.

Πάροδος Ἁγίας Σοφίας 34, στὴν Κολοκυνθοῦ.

Ἡ Αἰγείρα, ἀρχαία πόλις τῆς Ἀχαΐας στὰ σύνορα Κορινθίας καὶ Αἰγιαλείας, ἦτο ἐκεῖ ὅπου σήμερα εἶναι τὸ Παλαιόκαστρο. Ἐδῶ βρέθηκαν ἀρχαία ἐρείπια της, στὰ δὲ Μαῦρα Λιθάρια ἐρείπια τοῦ λιμανιοῦ της.

Αἰγέως.

Ἀπὸ Πιπίνου 104, στὸν Ἅγιο Παντελεήμονα Ἀχαρνῶν.

Ὁ Αἰγεύς, μυθολογικὸς βασιλεὺς τῶν Ἀθηνῶν κατὰ τὸ 1354 π.Χ., ἦτο γυιὸς τοῦ Ἐρεχθείδου Πανδίονος καὶ τῆς Πυλίας, κόρης τοῦ Πύλα, βασιλέως τῶν Μεγάρων. Παρὰ τοὺς δύο γάμους του δὲν εἶχε κανένα γυιό. Γι' αὐτὸ ζήτησε τὴ συμβουλὴ τοῦ Μαντείου τῶν Δελφῶν τὸ ὁποῖον ἔδωσε τοῦτο τὸ χρησμό: «Ἀσκοῦ τὸν προὔχοντα πόδα μέγα φέρτατε λαὸν μὴ λύσῃς, πρὶν εἰς ἄκρον Ἀθηναίων ἀφικεῖαι» (Ἀπολλόδωρος), ποὺ ἐξηγεῖται «μὴ λύσης τὸν προεξέχοντα πόδα τοῦ ἀσκοῦ, μεγάλε ἀρχηγὲ τῶν λαῶν, πρὶν φθάσῃς στὸ δῆμο τῶν Ἀθηναίων». Παρ' ὅλα αὐτά, ὁ Πιτθεὺς ποὺ φιλοξένησε κατὰ τὸ γυρισμὸ τὸν Αἰγέα καὶ ἔμαθε τὸ χρησμό, τὸν μέθυσε καὶ τὸν συγκατάκλινε μὲ τὴν κόρη του Αἴθρα. Ἀπὸ τὴν ἕνωσι αὐτὴ γεννήθηκε ὁ Θησεύς.

Αἰγηϊδῶν.

Πάροδος Κειριαδῶν 78, στὰ Κάτω Πετράλωνα.

Μέχρι τῆς ἐποχῆς τοῦ Κλεισθένους, οἱ κάτοικοι τῆς Ἀττικῆς ἀπετέλουν τέσσερες φυλές. Ὁ Κλεισθένης χώρισε τὴν Ἀττικὴ σὲ δέκα φυλές. Μιὰ ἀπ' αὐτὲς ἦτο καὶ ἡ Αἰγηὶς ποὺ πῆρε τ' ὄνομα τοῦ βασιλέως τῶν Ἀθηνῶν Αἰγέως. Οἱ κάτοικοί της ἐλέγοντο Αἰγηίδες.

(Συνεχίζεται)

Ὑπὸ QIL. CESBRON, κατὰ μετάφρασιν «Ἀστυνομικῶν Χρονικῶν»

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'

.....

—«Τί εἴδους παιχνίδι;» ρώτησεν ὁ Μπουφαλὸ μὲ τὸ μέτωπο ρυτιδωμένο καὶ τὰ δόντια σφιγμένα πάνω στὴν πίπα του σὰν νὰ θέλουν νὰ τὴν σπάσουν....

—«Τὸ παιχνίδι τῆς ἐμπιστοσύνης καὶ τῆς φιλίας... Πάνω σ' αὐτὸ τὸ παιχνίδι ἔχουμε στηρίξει τὸ πᾶν».

—«Ἀλλὰ αὐτὸ μπορεῖ νὰ στοιχίσῃ ἀκριβά»....

—«Σύμφωνοι... ὅμως τί εἶναι αὐτὸ ποὺ δὲν στοιχίζει τίποτε; Αὐτὸ ἀκριβῶς ποὺ δὲν ἔχει καὶ καμμιὰ ἀπολύτως ἀξία. Αὐτὴ εἶναι μιὰ ἁπλῆ μὰ πάρα πολὺ μεγάλη ἀλήθεια.... Σοῦ φαίνεται ἐπικίνδυνο αὐτὸ τὸ παιχνίδι... Ἴσως καὶ ἀσύνετο... Μά, καὶ τὸ νὰ ἀναλύσῃς καὶ νὰ ἐγκαταλείψῃς ἀδέσποτα 99 πρόβατα γιὰ νὰ πᾷς νὰ βρῇς ἕνα μόνο, μήπως κι' αὐτὸ δὲν φαίνεται ἀσύνετο καὶ ἐπικίνδυνο; Ἔ;

Ὁ Μπουφαλὸ ἔχωσε τὴν πίπα του στὸν τσέπη του, ρωτῶντας ;

—«Ἐν τέλει... Τί θ' ἀπογίνῃ μ' αὐτὸν τὸν Μερλερέν».

—«Ἀναζητῶ ἀκόμα τὸν τρόπο» εἶπεν, ἀναστενάζοντας ὁ Ἄσπρο Δόντι. «Ἂν ἀποτύχω τότε θὰ σ' ἀφίσω—ἔστω καὶ μὲ σπαραγμὸ στὴν ψυχὴ—θὰ σ' ἀφίσω ἐλεύθερο νὰ κάνῃς ὅ,τι νομίζεις.... Μὰ ἐλπίζω ὅτι δὲν θὰ ἀποτύχω.... Ἂς περιμένουμε λιγάκι... Πᾶνε κι' ὅλας τρεῖς ἑβδομάδες ποὺ θἄπρεπε νἄχω διώξει τὸν Πάουλο, παραδείγματος χάριν.... Ὅμως ἐλπίζω.... πάντα ἐλπίζω...».

—«Ὁ Πάουλο; Αὐτὸς ἀδιάκοπα καταγίνεται μὲ τὸ παληό μου ἀμάξι.... Καὶ μάλιστα ἀναρωτιέμαι...».

—«Μὲ τὸ παληό σου ἀμάξι εἶπες;» τὸν διέκοψε ζωηρὰ ὁ Ἄσπρο Δόντι «μὲ τὸ Μπιντούλ; Καλὸ νέο αὐτὸ ποὺ μοῦ εἶπες τώρα δά, φίλε μου.... Καλὸ νέο...» φώναξε ξαναβρίσκοντας ἐπὶ τέλους τὸ χαμόγελό του....

—«Ἀλλὰ...»,

Κάτι πῆγε νὰ πῇ ὁ Μπουφαλό... Ὅμως ὁ Ἄσπρο Δόντι δὲν τὸν ἄφισε νὰ μιλήσῃ.... ἐξακολούθησε στὸν ἴδιο αἰσιόδοξο τόνο.

—«Αὐτὸ θὰ μοῦ κοστίσῃ 500 φράγκα... Τοῦ τὰ ἔταξα.... Ὅμως εἶναι ἕνα καλό, πολὺ καλὸ νέο... θὰ δῇς, Μπουφαλό, θὰ κερδίσουμε ὅλοι.... ὅλοι.... θὰ νικήσουμε αὐτὰ τὰ λεοντάρια.... θὰ τὰ νικήσουμε μὲ τὴν πίστη μας καὶ μὲ τὴν ἐπιμονή μας... θὰ τὸ δῇ!!!...».

— Ἔτσι τὸ πρόβλημα «Μερλερὲν ἢ Κάϊδ» παρέμεινε ἄλυτο καὶ πάντα ὀξύ, ὥσπου κάποτε ἡ «Μάμυ» ἐπεχείρησε νὰ διακινδυνεύσῃ τὴ λύση του... Σκέφτηκε πολὺ πρῶτα... Κάποιο σχέδιο κατέστρωσε στὸ μυαλό της... Κι' ὕστερα τὸν κάλεσε κοντά της... Ἔφτασεν ἐκεῖνος ἀτίθασσος καὶ πονηρὸς—ὅπως συνήθως...

— «Κάθησε, Μερλερέν!» Τοῦ εἶπε μὲ τὴν ἤρεμη φωνή της, ποὺ ἦταν βαθειὰ κι' ἀπαλή...

Ἐκεῖνος βρέθηκε σὲ ἀμηχανία... Ὁ ἐγωϊσμός του τὸν ἐμπόδιζε νὰ ὑπακούσῃ... Μά, μὴ ἔχοντας τίποτε ἄλλο νὰ κάνῃ κάθησε σοβαρὸς καὶ κάπως ἀπορημένος...

Ἡ Ἀρχηγὸς Φρανσουὰζ τὸν παρετήρησε λίγο κατάμματα, μ' ἕνα ἀδιόρατο χαμόγελο στὸ πρόσωπο... Κι' ὕστερα τοῦ εἶπεν ἀποφασιστικὰ «Ἄκουσε Μερλερέν!!». Ἕνας προσεκτικὸς ὅμως παρατηρητὴς θὰ μποροῦσε νὰ καταλάβῃ ὅτι ἡ φωνή της ἔτρεμε, ὅτι ἡ καρδιά της κτυποῦσε δυνατὰ κι' ὅτι ἦταν ἀναστατωμένη γι' αὐτὸ ποὺ θὰ πρότεινε στὸν ἀνυπότακτο Κάϊδ... Ἀναστατωμένη ἀπὸ φόβο... Ἂν ἀποτύχῃ; Τότε; Κι' ὅμως ἔπρεπε νὰ δοκιμάσῃ... Αὐτὸ τὸ παιδὶ πρέπει νὰ σωθῇ...

Καὶ ἡ Ἀρχηγὸς Φρανσουάζ συνέχισε:

— «Σὲ βλέπω ἀπὸ τὸ παράθυρό μου, ἀφοῦ δὲν μπορῶ πιὰ νὰ βγαίνω ἔξω, καὶ βλέπω καλὰ ὅτι εἶσαι ὁ μεγαλύτερος, κι' ἴσως κι' ὁ δυνατότερος, ἀπ' ὅλα τὰ παιδιὰ ἐδῶ μέσα... Ἔχεις μεγάλη ἐπιβολὴ στοὺς πιὸ μικροὺς... Σὲ ὑπακούουν... Γι' αὐτὸ σκέφτηκα ὅτι εἶσαι ὁ μόνος κατάλληλος γιὰ μιὰ ἐμπιστευτικὴ ἀποστολή... Λοιπόν, Πέτρο...».

Ὁ Κάϊδ ἐρρίγησε... Κανένας ἄλλος, ἐκτὸς ἀπ' τοὺς γονεῖς του, δὲν τὸν φώναζε μὲ τὸ μικρὸ του ὄνομα... Ἡ καρδιά του σκίρτησε. Μά, ἡ Ἀρχηγὸς ἔκανε ὅτι δὲν πρόσεξε τὴν ξαφνικὴ ταραχή του καὶ συνέχισε στὸν ἴδιο φιλικὸ τόνο:

— «Ποὺ λὲς, Πέτρο, βλέπεις ὅτι περιμένω παιδί... Ἀλλὰ ἔχω κι' ὅλας ἄλλο ἕνα ἀγοράκι: Τὸν Τιερρύ... Εἶναι τεσσάρων χρόνων... Τὸν ξέρεις;..».

—«Δὲν τὸ εἶδα ποτέ μου, οὔτε τὸ ξέρω» μουρμούρισεν ὁ Κάϊδ...

— «Ἔχεις δίκηο... Δὲν τὸ ἔχεις δῆ, γιατὶ δὲν μπορῶ πιά, ὅπως πρῶτα, νὰ τὸ βγάζω περίπατο, νὰ τ' ἀφίνω νὰ παίζῃ μὲ τ' ἄλλα παιδιά, νὰ ξεσκάῃ κι' αὐτὸ λιγάκι... Λοιπὸν ὁ Τιερρύ μου ἔχει ἀνάγκη νὰ βγαίνῃ νὰ διασκεδάζῃ, νὰ ζῇ... Καταλαβαίνεις;.. Βρίσκομαι σὲ δύσκολη θέση καὶ ἀπεφάσισα νὰ σοῦ ζητήσω μιὰ χάρη... Ἂν πάλι αὐτὸ ποὺ θὰ σοῦ προτείνω τὸ βρίσκεις ἀνιαρό, ἢ δύσκολο ἢ καὶ... γελοῖο, μπορεῖς νὰ ἀρνηθῇς... Δὲν πειράζει... Μὲ δυὸ λόγια σοῦ ζητῶ ν' ἀπασχολεῖσαι μὲ τὸν Τιερρὺ τὶς ὧρες τῆς ἀναπαύσεως...».

— «Ἐγώ;» ψιθύρισε σαστισμένος ὁ Κάϊδ, σὰν νὰ εἶχε δεχτῇ ἕνα κεραυνὸ στὸ κεφάλι του...

— «Ναί! Ἐσύ, Πέτρο... Ἐσύ... Γιατὶ εἶσαι ὁ μεγαλύτερος κι' ὁ μόνος ποὺ μπορῶ νὰ ἔχω ἐμπιστοσύνη... Τί λές; Μπορῶ νὰ σοῦ ἔχω ἐμπιστοσύνη; Θὰ εἶχες τὴ διάθεση νὰ μὲ βοηθήσῃς;...». Λέγοντας αὐτὰ ἡ Ἀρχηγὸς παρατηροῦσε τὸ παιδὶ ποὺ εἶχε αἰφνιδιασθῆ κι' ἔκανε σὰν ζῷο πιασμένο στὴν παγίδα... Εἶχε καταφέρει νὰ ξυπνήσῃ τὴ φιλοτιμία του, τὸν ἀνδρισμό του, μιὰ ἐγωϊστικὴ ὑπεροχὴ μέσα του... Κι' ἀκόμα τὴν ἰδέα ὅτι εἶναι χρήσιμος στοὺς ἄλλους... Ὄχι μονάχα γιατὶ εἶναι δυνατός, ἀλλὰ γιατὶ τὸν ἐμπιστεύονται κι' ὅλας...Τὸ ροζιασμένα χέρια τοῦ μπερδεύονταν ἄτακτα τόνα μὲ τ' ἄλλο... (σημάδι ἀμηχανίας!!!) τὸ κεφάλι του μὲ τὴν λευκὴ οὐλὴ ἀνάμεσα στὰ κουρεμένα μαλλιά , ὅμοια μὲ σκονισμένο δρόμο σ' ἕνα ρημαγμένο κάμπο, αὐτὸ τὸ μεγάλο ἀνδρικὸ κεφάλι ἔμοιαζε τούτη τὴν στιγμὴ σὰν κεφάλι νεκροῦ (σημάδι ταραχῆς!!!) Καὶ τὸ βλέμμα του, ὄχι πιὰ αὐταρχικὸ καὶ σκληρό, ἄλλα γαληνεμένο καὶ ἱκετευτικό, ἔμοιαζε σὰν νὰ ἀποφεύγῃ τὸ γλυκὸ κι' ὀνειροπόλο βλέμμα τῆς Ἀρχηγοῦ (σημάδι ὑποταγῆς!!!)... Ἔτσι τὸ μικρὸ θηρίο αἰχμαλωτίστηκε... Ὁ Κάϊδ κινδύνευε νὰ πεθάνῃ σὰν Κάϊδ καὶ νὰ μείνῃ σκέτος ἄνθρωπος, χρήσιμος, πρόθυμος, πειθαρχημένος... Ὁ Κάϊδ ὑποτάχτηκε... Ὁ Κάϊδ δέχτηκε... Κι' ἔφυγε μὲ χαμηλωμένο τὸ κεφάλι...

Μὰ σὰν βρέθηκε στὴ σκάλλα ἄρχισε νὰ σκέφτεται πιὸ σοβαρὰ τὶς συνέπειες τῆς ὑποταγῆς του... Καί, κατεβαίνοντας σιγά—σιγὰ κι' ἀφῃρημένα ἕνα—ἕνα σκαλοπάτι, μονολογοῦσε:

— «Βρὲ τὸν βλάκα! τὶ πῆγα κι' ἔκανα; Οἱ ἄλλοι τώρα θὰ μὲ κοροϊδεύουν καὶ θὰ μὲ μεταχειρίζωνται σὰν... νταντά... βρὲ τὸν βλάκα... Θὰ γυρίσω πίσω ν' ἀρνηθῶ ν' ἀκυρώσω τὴ συμφωνία μας... Μά... τί νὰ πῶ; δὲν εἶναι σωστό, δὲν πρέπει... Δὲν εἶναι κι' ἀνδρικὸ ἐκ μέρους μου, ἀφοῦ ὑπολογίζει σὲ μένα γιὰ νὰ προστατεύσω

τὸ παιδί της, κι' ἀφοῦ εἶμαι ὁ πιὸ μεγάλος κι' ὁ πιὸ δυνατὸς ἐδῶ μέσα... χμ... Σύμφωνοι... Ἀλλά... ἀλλά... νά... πῶς νὰ τὸ διασκεδάζω; Νὰ τοῦ κάνω τὸν καραγκιόζη; Ἐκεῖ εἶναι ποὺ θὰ μὲ κοροϊδεύουν καὶ οἱ πέτρες! Τότε τί νὰ κάνω;... Ἄ! βρῆκα!!! Θὰ βάλλω ὅλα τὰ παιδιὰ νὰ παίζουν λογῆῶν—λογῆῶν παιχνίδια... Θὰ ὀργανώσω πρωταθλήματα καὶ θὰ τὰ ἐπιβλέψω ἀπὸ μακρυά... Ἔτσι καὶ τὸ παιδὶ θὰ διασκεδάζῃ, κι' ἐγὼ θἄμαι ὅλο κοντά του, καὶ κανένας (αὐτὸ κυρίως!!) δὲν θὰ καταλάβῃ ὅτι κάνω τὴν νταντά... Ἀκόμα καὶ ὁ Μάρκ θὰ ξεγελασθῇ... Ρὲ πῶς ἔμπλεξα!!!

Ἔτσι μοὔρχεται νὰ γράψω στὸ Δικαστὴ νὰ μὲ πάρῃ ἀπὸ ἐδῶ, κι' ἂς μὲ στείλῃ ὅπου τοῦ γουστάρει... Μά, τότε... ποιὸς θὰ... ποιὸς θά... ποιὸς θὰ τῆς βγάζῃ αὐτηνῆς τὸ παιδὶ ἔξω... Πῶς τὸ εἶπε; Ἄ! ναί! Τιερρὺ... Εἶναι ἁμαρτία τὸ δύστυχο νὰ μουχλιάζῃ μέσα γιατὶ ἐγὼ φοβᾶμαι μὴ μὲ κοροϊδέψουν τὰ ἄλλα παιδιά... Ὄχι λοιπόν!! Δὲν φοβᾶμαι!! Ἐγὼ ποὺ δεχτηκα, ἐγὼ θὰ τὰ τακτοποιήσω ὅλα!!!».

Ἔτσι ὁ Τιερρὺ δέν... «μούχλιασε»... Ἀπὸ τὴν ἄλλη μέρα τὰ παιδιὰ εἶδαν κατάπληκτα τὸν τρομοκράτη τοῦ Τερνεραί, τὸν Κάϊδ τοῦ ἐργαστηρίου, τὸν τύραννο τῶν μαθητῶν, νὰ βγάζῃ περίπατο μὲ μικρὰ βήματα νταντᾶς τὴν μασκώτ τοῦ Κέντρου: τὸν ὅμορφο Τιερρύ... Ἦταν μιὰ σπάνια εἰκόνα τῆς πιὸ κτυπητῆς ἀντίθεσης... Τὸ μικρὸ ρόδινο χεράκι τοῦ μωροῦ φαινότανε σὰν παγιδευμένο μέσα σ' ἕνα γκρίζο ὀχταπόδι... Κι' ὅμως ὁ Τιερρὺ δὲν φοβότανε χαμογελοῦσε μάλιστα στὸ φόβητρό του... Ζητοῦσε ἀπ' τὸν Κάϊδ: «ἀγκαλιά!», ξαπλωνότανε μ' ἐμπιστοσύνη ἐπάνω του, καὶ τοῦ ψιθύριζε στ' αὐτὶ ὅμορφα τραγουδάκια... Ὁ Κάϊδ παρετήρησε μὲ κάποια θλίψη ὅτι τοῦ ἄρεσεν αὐτὴ ἡ φωνούλα, ἡ καθαρὴ αὐτὴ ἀναπνοή, οἱ χαριτωμένες ἐρωτήσεις... Καὶ ξαφνικά, ἀπότομα, ἀναπάντεχα, μὰ καὶ ἁπλᾶ-ἁπλᾶ δίχως καὶ ὁ ἴδιος νὰ τὸ καταλάβῃ, μιὰ σημαντικὴ μεταβολὴ συντελέστηκε μέσα του... Ἄρχισε νὰ βαρυέται τὶς βρισιὲς τὶς καυχησιολογίες, τὶς ἄσεμνες χειρονομίες... Βαρέθηκε νὰ ζῇ ἔτσι, βαρύς, κλειστός, ἄχρηστος, μόνος, σὰν ἕνα πεταμένο χαλίκι ἀνάμεσα σ' ἄλλα χαλίκια... Βαρέθηκε... Χόρτασε... βαρέθηκε βοβερά!! Κι' ὅμως... Ἦταν ὁ Κάϊδ... ὁ «ἀρχηγός»... Ἔπρεπε νὰ διοικῇ... Ἔτσι ὑποχρεώθηκε ν' ἀλλάξῃ σύστημα διοικήσεως... Τώρα δὲν εἶναι «τύραννος, ἀτίθασσος, πονηρός»... Ἔχει μεταβληθῇ σ' ἕνα καλὸ καὶ μυαλωμένο ἀρχηγό... Ὀργανώνει παιχνίδια, δημιουργεῖ χρήσιμες ὁμάδες, ἀθλοθετεῖ ἀγῶνες... Κι' ὅλα αὐτὰ γιὰ χάρη τοῦ μικροῦ Τιερρύ, ποὔγινε ξαφνικὰ ὁ ἄξονας γύρω ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἄρχισε νὰ κινῆται ὁλόκληρη ἡ ζωὴ τῶν παιδιῶν στὸ Τερνεραί... Ὅλα τὰ παιδιὰ ἐπεδίωκαν νὰ πάρουν μέρος σ' αὐτὴν τὴν ζωντανὴ κίνηση... Γιατὶ ὅλα ἀγάπησαν τὸ μικρὸ Τιερρύ, κι' ὅλα ἤθελαν νὰ ἔχουν τὴν εὔνοιά του καὶ νὰ τὸ βγάζουν περίπατο. Μερικοὶ μάλιστα μεγάλοι, ποὺ τοὺς χρησιμοποιοῦσε ὁ «Ἄσπρο Δόντι» γιὰ νὰ παίρνῃ πληροφορίες, ἤρθαν νὰ παραπονεθοῦν στὴν «Μάμυ»: «Γιατὶ λοιπόν, Ἀρχηγέ, προτιμήσατε γιὰ τὸ παιδί σας αὐτὸ τὸ μεγάλο ζῷον, ποὺ στὸ τέλος εἶναι καὶ καινούργιος ἐδῶ μέσα; Γιατὶ τάχα; Ἐμεῖς δὲν εἴμαστε ἄξιοι ἐμπιστοσύνης;..». Ἡ «Μάμυ» μὲ ὑπομονὴ καὶ καλωσύνη, ἀλλὰ καὶ μὲ παραστατικότητα καὶ σαφήνεια, τοὺς ἐξήγησε τὴν παραβολὴ τοῦ «ἀπωλολότος προβάτου»... Ὁ Βοσκὸς ἄφισε τὰ 99 πιστὰ του πρόβατα γιὰ νὰ βρῇ ἕνα χαμένο... Μὰ τὴν ἱστορία αὐτὴ δὲν τὴν δέχτηκαν μ' εὐχαρίστηση... Κούνησαν λοιπὸν τὸ κεφάλι μὲ προσποιητὴ συγκατάβαση καὶ εἶπαν ἕνα ξερό «Ἔστω»... Ἡ «Μάμυ» τοὺς χάρισεν ἕνα γλυκὸ χαμόγελο καὶ ἔφυγαν, μὲ τὴν κοινὴ ἐνδόμυχη ἀπόφαση νὰ σπάσουν τὰ μοῦτρα αὐτοῦ τοῦ Μερλερὲν σὲ πρώτη εὐκαιρία...

(Συνεχίζεται)

Ἰωάννης Χαραλαμπόπουλος

Τὴν 12.30′ μ.μ. ὥραν τῆς 6ης τρέχοντος μηνός, ἀπεβίωσεν ἐν Ἀθήναις, ὁ Ὑγειονομικὸς Ἀστυνομικὸς Δ/ντὴς Α′ Ἰωάν. Χαραλαμπόπουλος. Ὁ λαὸς τῶν Πατρῶν μὲ βαθυτάτην λύπην ἐπληροφορήθη τὸν θάνατον τοῦ διακεκριμένου συμπολίτου του. Πλήρης αἰσθημάτων, φιλαλληλίας καὶ ἀγάπης πρὸς τοὺς συνανθρώπους του, ὁ μεταστάς, ἔδειχνε ἐν παντὶ καὶ πάντοτε τὸν πλούσιον ἐσωτερικόν του κόσμον, ἀνακουφίζων μὲ τὴν πρόθυμον παροχὴν τῶν Ἐπιστημονικῶν του ὑπηρεσιῶν, ἀδιακρίτως, τοὺς καταφεύγοντας πρὸς αὐτόν. Οὐδέποτε ἠρνήθη οὔτε ἐδυσφόρησε εἰς οἱανδήποτε ὥραν τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτός, νὰ προσφέρῃ τὴν Ἐπιστημονικήν του συνδρομήν.

Ἐν τῇ ἀσκήσει τῶν καθηκόντων του ὡς Ὑγειονομικοῦ Διευθυντοῦ καὶ Ἰατροδικαστοῦ τῆς πόλεως Πατρῶν, ἐφάνη ὁ εὐσυνείδητος δημόσιος ὑπάλληλος, ὁ προσηλωμένος εἰς τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸ δίκαιον.

Ἡ ἀναπνοή του σταμάτησε τὴν μεσημβρίαν τῆς 6ης Φεβρουαρίου, ἐνῶ κάποιο χαμόγελο διεγράφετο στὰ χείλη του. Ἦταν ἡ τελευταία ἔκφρασις τῆς εὐχαριστίας του πρὸς τὸν Θεόν. Θλῖψις καὶ δάκρυα πλημμυρίζουν τὴν ψυχὴν ὅλων μας. Ἀλλὰ τὴν λύπην ἀπαλύνει καὶ γλυκαίνει ἡ πίστις, ὅτι ὁ Κύριος τὸν ἐκάλεσε εἰς τοὺς οὐρανούς, διὰ νὰ τὸν ἀναπαύσῃ ἀπὸ τοὺς πόνους του.

Ὁ Νεκρὸς ἐκηδεύθη ἐκ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ τὴν 4 μ.μ. τῆς 7ης Φεβρουαρίου.

Τὴν σορόν του ἠκολούθησε πλῆθος ἐκλεκτῶν μελῶν τῆς Κοινωνίας τῶν Πατρῶν μεταξύ τῶν ὁποίων, ὁ Νομάρχης κ. Μπότσης, ὁ Δήμαρχος κ. Ροῦφος καὶ ὁ Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ὁ Ἀστυνομικὸς Δ/ντὴς Α′ κ. Θωμᾶς Ψαρρᾶς τὸ προεδρεῖον καὶ τὰ μέλη τοῦ Ἰατρικοῦ Συλλόγου, ἐκπρόσωποι τοῦ Δικαστικοῦ Σώματος, ἐκπρόσωποι τῶν Στρατιωτικῶν Ἀρχῶν, τὰ προεδρεῖα τῶν Ἐπιστημονικῶν Ὀργανώσεων καὶ πλῆθος λαοῦ.

Εἰς τὸν νεκρὸν ἀπεδόθησαν αἱ κεκανονισμέναι τιμαὶ καὶ κατετέθησαν βαρύτιμοι στέφανοι.

Ἐκ μέρους τοῦ Ἀστυνομικοῦ Σώματος ἀπεχαιρέτησε τὸν νεκρόν, ἐν μέσῳ γενικοῦ πένθους καὶ συντριβῆς, ὁ Διοικητὴς τῆς Ἀσφαλείας Πατρῶν, Ἀστυνόμος κ. Παναγιωτόπουλος Νικόλαος, διὰ τῶν ἑξῆς :

«Τὸ Σῶμα τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων καὶ ἰδιαιτέρως ἡ Ἀστυνομικὴ Διεύ»θυνσις Πατρῶν, βαρυαλγοῦσα θρηνεῖ σήμερον τὴν ἐκ τοῦ ἀδοκήτου θανάτου ἀ»πώλειαν τοῦ προσφιλοῦς καὶ ἐπιλέκτου μέλους αὐτῆς Ἰατροῦ, Ἀστυν. Δ/ντοῦ » Ἰωάννου Χαραλαμποπούλου. Μοῖρα κακὴ καὶ ἀδυσώπητος σὲ ἔφερε πολύκλαυστε » καὶ ἀλησμόνητε γιατρέ μας προώρως εἰς τὸ νεκρικὸ κρεβάτι, ἀποσπάσασα ἀπὸ » τὴν πολυαγαπημένη σου οἰκογένειαν καὶ τὴν προσφιλεστάτην σου Ἀστυνομίαν » μας, τὰς ὁποίας τόσον ἠγάπησες καὶ παρὰ τῶν ὁποίων τόσον πολὺ ἠγαπήθης.

«Εἰς ἐμὲ ἀνετέθη ὑπὸ τοῦ ἀξιοτίμου κ. Ἀστ/κοῦ Δ/ντοῦ Πατρῶν, τὸ σκληρὸν » καθῆκον νὰ ἐκφωνήσω τὸν παρόντα ἐπικήδειον, ἀπευθύνων λόγια νεκρώσιμα εἰς

» λίαν σεβαστὸν καὶ ἀγαπητὸν πρόσωπον, δι' ὃ βαθυτάτη μὲ κατέχει συγκίνησις.

«Ὁ Ἰατρός, Ἰωάννης Χαραλαμπόπουλος, ἔγκριτος τῆς πόλεώς μας » Ἐπιστήμων, κατετάγη ὡς τοιοῦτος εἰς τὸ Ἀστυνομικὸν Σῶμα τὴν 9/10/ » 1935, διεκρίθη εἰς αὐτὸ διὰ τὰς πολλαπλάς του ὑπηρεσίας καὶ ἀνῆλθεν ἐπαξίως » εἰς τὸν ἐπίζηλον βαθμὸν τοῦ Ἀστ/κοῦ Διευθυντοῦ Α', λαβὼν συνάμα διάφορα ἀνώ- » τερα παράσημα καὶ μετάλλια. Διὰ τὴν διακρίνουσαν αὐτὸν ἀνωτερότητα, τῶν ψυ- » χικῶν συναισθημάτων του, τὴν ἀγαθότητα, τὴν πραότητα καὶ τὸ μειλίχιον τοῦ » χαρακτῆρος του, ὑπῆρξε φίλος καὶ συμπαραστάτης ὅλων καὶ ἰδίᾳ τῶν Ἀστυνομι- » κῶν, ἀδιακρίτως βαθμῶν. Παρήγορος, εὐπροσήγορος καὶ πονόψυχος, παρευρί- » σκετο ἀόκνως εἰς ὅλας τὰς περιστάσεις, ἐξ ἀσθενειῶν, εἰς οἱανδήποτε ὥραν τῆς » ἡμέρας καὶ νυκτός, ἀνεζητεῖτο, παρέχων τὰς Ἐπιστημονικάς του γνώσεις, πρὸς » ὄφελος τῆς ὑγείας ὅλων ἐκείνων, οἵτινες προσέφευγον πρὸς αὐτόν. Πλεῖστοι » εἶναι ἐκεῖνοι τοὺς ὁποίους ἔσωσεν ἐγκαίρως, προλαβὼν ἐκ τῆς ἀσθενείας καὶ ἀπέ- » δωσεν αὐτοὺς ὑγιεῖς, τόσον εἰς τὴν Κοινωνίαν, ὅσον καὶ εἰς τὸ Ἄστυ. Σῶμα, τὸ » ὁποῖον, ὡς ἐκ τῶν σκληρῶν συνθηκῶν τῶν ὑπηρεσιῶν του, πολλῶν ἐκ τῶν πλέον » εὐρώστων ὑπαλλήλων του ὑποσκάπτει τὴν ὑγείαν, δι' ἣν αἰτίαν καὶ τὸ ἔργον τοῦ » Ὑγειονομικοῦ Ἀξιωματικοῦ τῆς Ἀστυνομίας, καθίστατο ἐνίοτε, πολλαπλῶς » ἐπαχθέστατον.

«Τύχη σκληρὰ ἠθέλησε νὰ κόψῃ τὸ νῆμα τῆς ζωῆς τοῦ προκεκειμένου » Ἰατροῦ μας Ἀστ/κοῦ Δ/ντοῦ εἰς στιγμὰς τῆς ἀκμῆς του καὶ τῆς δραστηριότητός » του. Ἐπάρατος νόσος μαστίζουσα τὴν ἀνθρωπότητα καὶ ἐπεκτείνουσα τοὺς πλο- » κάμους της εἰς ὅλας τὰς κοινωνικὰς τάξεις, ἀδιακρίτως ἡλικίας κατέβαλε καὶ τὸν » πεφιλημένον ἰατρόν μας.

«Ἀνεξερεύνηται αἱ βουλαὶ τῆς Θείας Προνοίας, ὁ ἰατρὸς ποὺ ἔδωσε τὴν » ὑγείαν εἰς ἑκατοντάδας ἀσθενῶν, ὁ ἐμβριθὴς Ἐπιστήμων, ὁ ὁποῖος ἠγαπᾶτο ἀπὸ » ὅλον τὸν κόσμον διὰ τὴν ἐπιστημονικήν του ἀνωτερότητα καὶ κατάρτισιν, ὁ ἄν- » θρωπος ποὺ εἶχε τὴν ἀνθρωπιὰ καὶ τὴν καλωσύνη ὡς σύμβολα τῆς ζωῆς του, κατε- » βλήθη ἀπὸ τὸν θάνατον προώρως».

Ἐν συνεχείᾳ ὁ ὁμιλητής, ἀφοῦ ἐξηκολούθησε ἐξαίρων τὰς ἀρετὰς τοῦ μετα- στάντος, συνδυάζων αὐτὰς μὲ τὴν ὑψίστην ἀποστολὴν ἐν τῇ κοινωνίᾳ τοῦ Ἄστυν. Σώματος, οὗτινος οἱ ἀξιωματικοί, βαθμοφόροι καὶ κατώτεροι ὑπάλληλοι καταπο- νούμενοι ἀσθενοῦν, μὲ ἀναγκαῖον συνεπακόλουθον τὴν ἐν ἴσῃ μοίρᾳ, ψυχικὴν καὶ σω- ματικὴν καταπόνησιν τῶν παρακολουθούντων αὐτοὺς Ὑγειονομικῶν Ἀξιωματικῶν ἐτόνισεν ὅτι : «Ἐκ φύσεως ἀγαθὸς ὁ μεταστὰς εἶχεν γίνει τὸ ἴνδαλμα τῶν τε ἀστυ- » νομικῶν καὶ λοιπῶν συμπολιτῶν του, τόσον διὰ τὰς πρὸς αὐτοὺς προσφερομένας » ὑπερόχους ὑγειονομικὰς ὑπηρεσίας του, ὅσον καὶ διότι, οἱ δεύτεροι, ἤτοι οἱ συμ- » πολῖται του, ἐθεώρουν αὐτόν, ὡς καμάρι των, ἐκ τοῦ ὅτι ἦτο γέννημα καὶ θρέμα » τῆς πόλεως τῶν Πατρῶν».

Περαίνων τὴν ὅλως συγκινητικὴν ὁμιλίαν του, ὁ κ. Διοικητὴς τῆς Ἀσφα- λείας, εἶπεν : «Καὶ μὲ τὰς εὐχὰς ὅλων μας, ὅπως ὁ Πανάγαθος Θεός, παρέχει βάλ- » σαμον παρηγορίας εἰς τὴν ἀπορφανισθεῖσαν οἰκογένειάν σου, τοὺς προσφιλεῖς » οἰκείου σου, δεόμεθα ἵνα τὸ χῶμα τῆς γεννετείρας σου, Πατραϊκῆς γῆς, τὸ ὁποῖον » μετ' ὀλίγον θὰ σὲ καλύψῃ, εἶναι ἐλαφρόν, ἡ δὲ μνήμη σου αἰωνία ἀγαπημένε μας » καὶ ἀλησμόνητε ἰατρὲ καὶ σεβαστέ μας Ἀστυνομικὲ Δ/ντά».

«Αἰωνία του ἡ μνήμη»

Διερμηνεύοντας τὰ αἰσθήματα πένθους ὁλοκλήρου τοῦ Ἀστυνομικοῦ κόσμου τῶν Πατρῶν, ὑποβάλλομεν εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ μεταστάντος τὰ θερμά μας συλ- λυπητήρια καὶ εὐχόμεθα ὅπως ὁ Κύριος, ὁ ἐξουσιάζων ζῶντας καὶ νεκρούς, τὴν μὲν ψυχὴν αὐτοῦ κατατάξῃ ἐν σκηναῖς δικαίων, εἰς δὲ τοὺς οἰκείους του χαρίσῃ τὴν ἐξ ὕψους παρηγορίαν.

Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΙΔΗΣΕΙΣ & ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

ΜΕΤΑΒΟΛΑΙ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΩΝ

—Παρητήθησαν τοῦ 'Αστυνομικοῦ Σώματος ὁ 'Αρχιφύλαξ Βεργαδῆς 'Αντώνιος καὶ οἱ ἀστυφύλακες : Μαρώσης 'Ιωάννης, Γεωργαρέας 'Ηλίας, Τουρνάρας Γεώργιος καὶ Κούρτης Νικόλαος.

—Διεγράφη τοῦ 'Αστυνομικοῦ Σώματος ὁ 'Αστυνόμος Α' Καλογεράκος Δημήτριος, ἀποβιώσας.

***

ΑΜΟΙΒΑΙ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΩΝ

—Δι' ἀποφάσεως τοῦ κ. 'Υφυπουργοῦ 'Εσωτερικῶν ἀπενεμήθη ἔπαινος εἰς τούς : τ. 'Αστυνομικὸν Διευθυντὴν Β' κ. Αὐγερινὸν Παναγιώτην τ. Διοικητὴν 'Υποδιευθύνσεως 'Αγορανομίας Πειραιῶς, 'Αστυνόμους Β' κ.κ. 'Αθανασόπουλον Νικόλαον, καὶ Κωσταρᾶν 'Ανδρέαν, 'Υπαστυνόμον Α' κ. Διαμαντάρην 'Εμμανουὴλ καὶ 'Υπαστυνόμους Β' κ.κ. Σχοινᾶν Σάββαν καὶ Παπαγιαννόπουλον Γεώργιον, διότι οἱ δύο πρῶτοι ἐκμεταλλευθέντες ἐπιτυχῶς παρασχεθεῖσαν αὐτοῖς πληροφορίαν, περὶ παραλαβῆς ζακχάρεως ἐκ τῆς Γενικῆς 'Αποθήκης βάσει διατακτικῆς μεγάλων ποσοτήτων καὶ διαθέσεως ταύτης εἰς τὸ ἐλεύθερον ἐμπόριον εἰς διπλασίας τιμάς, διὰ τὴν παρασκευὴν γλυκισμάτων καὶ ἄλλων βρωσίμων εἰδῶν, ἐπέτυχον χάρις εἰς τὸ ἐξαιρετικὸν ἐνδιαφέρον καὶ τὴν δραστηριότητα τῶν ἀνωτέρων ὑπὸ αὐτῶν ἀξιωματικῶν τὴν βεβαίωσιν τῆς σοβαρᾶς ταύτης ἀγορανομικῆς παραβάσεως καὶ τὴν σύλληψιν τῶν δραστῶν. Διὰ τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως ἀπενεμήθη ὑλικὴ ἀμοιβὴ εἰς τὸν 'Αρχιφύλακα Δημητρακόπουλον Γεώργιον καὶ τοὺς ἀστυφύλακας: Μαράκην 'Ανδρέαν, Στέφον 'Ιωάννην, Τσακίρην 'Ιωάννην καὶ Δαμάλαν Βασίλειον, διότι οὗτοι ἐργασθέντες ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τῶν ὡς ἄνω προϊσταμένων των, μετ' ἐξαιρετικοῦ ζήλου καὶ προθυμίας, πολὺ δὲ πέραν τῶν κεκανονισμένων ὡρῶν ὑπηρεσίας, ἐπέτυχον νὰ φέρωσιν εἰς πέρας τὴν ἀνατεθεῖσαν αὐτοῖς ἐντολήν.

—Δι' ἀποφάσεως τοῦ κ. 'Υφυπουργοῦ 'Εσωτερικῶν ἀπενεμήθη ὑλικὴ ἀμοιβὴ εἰς τοὺς ἀστυφύλακας : Περουλάκην 'Ιωάννην, Μουγιάκον Εὐάγγελον καὶ Κακκαβᾶν 'Αθανάσιον, διότι οὗτοι ἐνεργήσαντες πολυώρους, ὑπευθύνους καὶ μεθοδικὰς ἀναζητήσεις, ἐπὶ σειρὰν ἡμερῶν, ἐπέτυχον ἐνεδρεύοντες μετὰ τοῦ 'Ανθυπαστυνόμου κ. Καλαγκάτση Γεωργίου καὶ χάρις εἰς τὴν ἐξαιρετικὴν των παρατηρητικότητα, τὴν ἐπ' αὐτοφώρῳ σύλληψιν τοῦ ἐπικινδύνου καὶ σεσημασμένου κακοποιοῦ 'Αποστολάκη Δημ., καθ' ἣν ὥραν ἀπεπειρᾶτο τὴν διάπραξιν κλοπῆς ἐξ ἰδιωτικοῦ αὐτοκινήτου. Εἰς τοὺς ἀνωτέρω ἀστυφύλακας ὡς καὶ εἰς τὸν 'Ανθυπαστυνόμον κ. Καλαγκάτσην Γεώργιον ἀπενεμήθη καὶ ἔπαινος. Διὰ τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως ἀπενεμήθη ἔπαινος καὶ εἰς τὸν Προϊστάμενον τοῦ ΙΕ' Παραρτήματος 'Ασφαλείας 'Αθηνῶν 'Υπαστυνόμον Α' κ. 'Αδαμόπουλον Ταξιάρχην, διότι καθοδηγήσας ἐπιδεξίως τοὺς ὡς ἄνω ὑπ' αὐτὸν ὑπαλλήλους, συνέβαλεν εἰς τὴν ἐπιτευχθεῖσαν σύλληψιν. 'Επὶ πλέον δὲ ἐνεργήσας οὗτος μεθοδικῶς τὴν σχετικὴν προανάκρισιν, κατώρθωσε νὰ ἐξιχνιάσῃ πλείστας κλοπὰς διαπραχθείσας ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρω κακοποιοῦ.

—'Ωσαύτως δι' ἀποφάσεως τοῦ κ. 'Υφυπουργοῦ 'Εσωτερικῶν ἀπενεμήθη ἔπαινος εἰς τοὺς : 'Αστυνόμον Β' κ. Καραχάλιον Χρῆστον, 'Υπαστυνόμον Α' κ. 'Αναστασίου 'Αναστάσιον, 'Αρχιφύλακα Σιδηρόπουλον 'Αχιλλέα καὶ ἀστυφύλακας : Καρλὲν Γεώργιον, Ρήγαν 'Αθανάσιον, Πικιὸν Εὐάγγελον, Σαγρόπουλον Γεώργιον, Σκεπάρνην Εὐθύμιον καὶ Πανουτσόπουλον Παναγιώτην, διότι ὑπηρετοῦντες

εἰς τὴν Ὑπηρεσίαν Προστασίας Ἐθνικοῦ Νομίσματος Πειραιῶς καὶ ἐργασθέντες ὑπὸ τὴν δεξιὰν καθοδήγησιν τοῦ πρώτου μετ' ἐξαιρετικοῦ ζήλου καὶ προθυμίας πολὺ δὲ πέραν τῶν κεκανονισμένων ὡρῶν ἐργασίας, ἐπέτυχον τὴν ἀνακάλυψιν καὶ ἐξάρθρωσιν σοβαρᾶς σπείρας λαθρεμπόρων ἐξαγωγῆς συναλλάγματος, προκαλέσαντες οὕτω τὰ εὐμενῆ σχόλια τοῦ τύπου καὶ τοῦ κοινοῦ ὑπὲρ τοῦ Ἀστυνομικοῦ Σώματος.

—Ὡσαύτως δι' ἀποφάσεως τοῦ κ. Ὑφυπουργοῦ Ἐσωτερικῶν ἀπενεμήθη ὑλικὴ ἀμοιβὴ εἰς τὸν ἀστυφύλακα Κονιδιτσιώτην Εὐστάθιον διότι ἀναπτύξας ἐξαιρετικὴν παρατηρητικότητα κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας του, ἐπέτυχεν τὴν σύλληψιν, παρὰ τὸν Σιδηροδρομικὸν Σταθμὸν Σ.Ε.Κ. τοῦ ἐπικινδύνου κακοποιοῦ Μπουτσικάκη Παύλου. Διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως ἀπενεμήθη ἔπαινος εἰς τὸν Ὑπαστυνόμον Α' κ. Καραγιαννόπουλον Δημήτριον, διότι χειρισθεὶς λίαν ἐπιδεξίως καὶ μεθοδικῶς τὴν ἐξέτασιν τοῦ συλληφθέντος ὡς ἄνω κακοποιοῦ ἐπέτυχε νὰ ἐξιχνιάσῃ ἑπτὰ σοβαρὰς κλοπάς, τὰς ὁποίας ὁ εἰρημένος κακοποιὸς εἶχεν διαπράξει κατὰ καιρούς.

***

ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΑΙ ΕΚΠΟΜΠΑΙ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ ΠΟΛΕΩΝ

—Ἡ Ἐκπομπὴ τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων συνεχίζει μὲ μεγάλη πάντοτε ἐπιτυχία τὰ μουσικὰ καὶ διδακτικά της προγράμματα ἀπὸ τὸν Ραδιοφωνικὸ Σταθμὸ τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων, ἀνάμεσα σὲ ἐνθουσιώδη σχόλια τῶν πολυπληθῶν ἀκροατῶν της!..

—Μὲ σκίτσα ἀπ' τὴ φύση ἄνοιξε καὶ ἔκλεισε τὸ πρόγραμμα τῆς 11/2/1959, καὶ μὲ διαλεχτὴ κινηματογραφικὴ ὑπόκρουση ἀπὸ ξένα βάλς.

Στὴν ἐκπομπὴ αὐτὴ μετεδόθησαν παληὰ καὶ ρωμαντικὰ τραγούδια, νησιώτικοι καὶ δημοτικοὶ σκοποί, καθὼς καὶ καθοδηγητικὲς ὑποδείξεις πρὸς τὸ κοινὸ πάνω σὲ ζητήματα Τροχαίας κινήσεως, προλήψεως πυρκαϊῶν, παιδικῆς ἐγκληματικότητος καὶ ἀστυνομικῆς ἐκπολιτιστικῆς δράσεως.

*

—Στὴν ἐκπομπὴ τῆς 18/2/1959, μετεδόθη ἕνα ἐλαφρὸ ποικίλο πρόγραμμα κατ' ἐκλογὴν τῶν ἀκροατῶν, ὡς καὶ ἀπόσπασμα τοῦ ἡμερολογίου τῆς Ἀστυνομίας, ἀπὸ τὰ τεχνάσματα καὶ τὴ δράση τῶν πορτοφολάδων, γραμμένο ἀπ' τὸν δόκιμο Ὑπαστυνόμο Σπῦρο Πηλό, μὲ συγκινητικὴ ἀνθρώπινη πλοκή.

—Τὸ πρόγραμμα τῆς 25/2/59 ἦταν ὁλόκληρο ἀφιερωμένο στὸ Ἑλληνικὸ χωριὸ καὶ ἐνθουσίασε. Στὴν ἐκπομπὴ αὐτὴ μετεδόθη περιγραφικὸ ταξίδι στὴν Πελοπόννησο μὲ μωραΐτικα τραγούδια καὶ λεβέντικους δημοτικοὺς σκοπούς.

(Κείμενα, ἐπιμέλεια κ.λ.π. Ὑπηρεσίας Ραδιοφωνικῶν Ἐκπομπῶν Γενικῆς Διευθύνσεως Ἀστυνομίας Πόλεων Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν. Δίσκοι : ἐκ τοῦ καταστήματος Γ. Ὀρφανίδη, εὐγενῶς προσφερομένου. Τὰ προγράμματα παρουσιάζει ὁ Δόκιμος Ὑπαστυνόμος Σπῦρος Πηλός).